

ISKRENOST NOVE SKULPTURE

Mała plastika, nova postavitev, nova skulptura v cenejših potrošnih materialih, ki pa niso pogrošni in ceneni, saj dobivajo v rokah plastičnih oblikovalcev mlajše generacije umetnikov svojo podobo — to je osnovna značilnost letošnjega 8. jugoslovanskega bienala male plastike, ki bo od nočej (četrtek, 18. junija) do 18. avgusta na ogled v galeriji Kulturnega centra Miško Kranjc v Murski Soboti. Namesto dragega kamna, bronu in drugih klasičnih materialov bo torej več lesa, plastike in podobnih materialov, kar pa ni zavrlu združenega dela pri odkupih malih plastik v dopolnitev pomurske zbirke plastik z dosedanjih bienalov. Te male plastike so prav zdaj razstavljene na 4. pančevski razstavi jugoslovanske skulpture, zanimive pa so tudi male nove skulpture, razstavljene v soboški galeriji. bb

ŠE VEČ ZNANJA

Ob vsakoletnem občinskem prazniku celoviteje kot sicer ocenjujemo tudi naše napore in rezultate v ustvarjanju vizije borcev za svobodo in socialistično izgradnjo, pa tudi vzroke za tisto, česar nismo uspeli narediti.

Prav gotovo smo v marsičem

presegli tudi najbolj smela pričakovanja iz časov NOB in začetkov naše izgradnje. Morda bi lahko storili še več.

Kritična ocena preteklosti bi moral biti izhodišče za bodočnost. Veliko stvari je splošno znanih, pa jih včasih hote ali ne hote pozabljamo.

Poznejši razvoj naše občine smo začeli s črpanjem nafte. Za takratne razmere je bil to gigant prve petletke.

Naftna polja pri Lendavi so bila delovišče, na katerem je dobilo delo na stotine delavcev iz sedanje lendavske občine, pa tudi iz dru-

prašne ceste po naseljih in med večino naselij.

Marsikaj smo naredili z lastnimi močmi, marsikaj ob pomoči družbe. Ko še nismo imeli asfaltiranih cest, so bile na njih navadne jame. Sedaj poznamo tudi udarne jame. Včasih jih zakrpamo, včasih naredimo novo prevleko, včasih se ob njih spotikamo. Pa ne le po cestah. Pravimo, da smo dosegli sožitje med tu živječimi pripadniki različnih narodnosti, kar nam priznavajo tudi drugi — od naših bližnjih sosedov pa tja do daljne Kitajske.

OB PRAZNIKU OBČINE LENDA

gih delov Jugoslavije. Ta naftna polja so bila tudi velika učilnica za bodoče naftne strokovnjake širom po Jugoslaviji.

Toda to je bilo še premalo. Dolga leta smo bili vir ne kvalificirane delovne sile za gradbeno podjetja in kmetijska posestva širom po Sloveniji. Na stotine mladincev se je udeleževalo prostovoljnih mladinskih delovnih akcij in na stotine »frontovcev« je sodelovalo v nekoliko manj prostovoljnih delovnih akcijah pri sečnji lesa na Pohorju in drugod. Gradili smo zadržne domove, ki naj bi postali žarišča kulturnega življenja na vasi, in ustanavljali kmetijske delovne zadruge kot novo obliko sodobnega, socialističnega kmetijstva. S težavo, pa vendar zadovoljno, smo izpolnjevali obvezo oddaje kmetijskih pridelkov.

Veliko bi bilo vsega, kar smo počeli, tudi popravljali, spotikali smo se ob ovirah, ko smo hoteli ubrati krajšo pot, jih premagovati, ali se vračali na izhodišče. Tudi učili smo se ob delu in v šolskih objektih iz avstroogrske dediščine. Srednja šola, ki smo jo tudi dobili po zaslugi nafte, je bila za veliko večino tistih, ki so se odločili za šolanje, skrajni domet njihovih želja. Polje so nam večkrat v letu poplavljal potoki in naša Mura. Lep je bil pogled na jezera, ki so se preko njiv in travnikov raztezala kilometre daleč, a žalosten za tiste, ki so vedeli za opustošenje, ki bo ostalo.

Želeli smo napredovati, pa je vse šlo, glede na naše želje, prepočasno. Tisoči so šli na delo v tujino. Nekateri iskali boljši kruh, drugi avtomobile, traktorje in drugo »razkošje«, ki jim ga domovina ni mogla ponuditi.

Danes je veliko tega preteklosti. Preteklost so stare šolske zgradbe iz Avstroogrske, preteklost stare, idilične, s slamo krite hiše, črede krav na skupinskih pašnikih, kraje vprege, preteklost je zdravilne brez participacij, plin, s katerim smo se poceni gredli, preteklost je za kopanje primerna Mura,

Vzor za reševanje mednarodnih odnosov v Jugoslaviji še nismo postali.

Sodimo v krog manj razvitih občin v Sloveniji, čeprav smo prišli od nekaj sto na več kot sedem tisoč delovnih mest in od nekaj na sto izobražencev v višjo ali visoko izobrazbo.

Tudi drugi so napredovali. Naredili smo veliko in veliko je treba storiti, da bi to ohranili, in to pred zobom časa, obrabe ali tudi pred notranjimi in zunanjimi nasprotniki. Toda iti je treba naprej. Včasih se zdi, da imamo sedaj več problemov, kot smo jih imeli nekoč. Verjetno je to resnica, toda srž problemov je drugačna, na višji stopnji razvoja in bolj zahtevna.

V kmetijstvu so problemi razdrobljene posestne strukture in zaradi tega zmanjšanje interesa mladih za kmetovanje, problemi melioracij in zlošč, ki naj bi izboljšale razmere za pridelovanje hrane. V ospredje se postavljajo vprašanja varovanja naravne dediščine. V industriji in drugih gospodarskih objektih so odprta vprašanja nekaterih proizvodnih usmeritev, vprašanja tehnološkega razvoja in številna druga — nekatera tudi sistemskega značaja.

Vprašanje, ki se ne postavlja samo je, ali bomo probleme na tej višji ravni sposobni reševati.

Gospodarstvo naše občine je povezano znotraj Pomurja, Slovenije in tudi Hrvaške. Ze zdavnaj smo prekoračili občinske meje v povezovanju, če so sploh kdaj obstajale. Po zaslugi takega povezovanja imamo asociacije z veliko strokovnih kadrov, imamo tudi lastno kadrovsko osnovo.

Toda ni dovolj imeti izobražene strokovnjake s takšno ali drugačno diplomijo iz usmerjenega ali manj usmerjenega izobraževanja. Izpit se polaga vsakodnevno, sedaj ne gre več za dokazovanje o doslednosti uresničevanja vizij tistih, ki so šli v boj za osvoboditev v zapore ali taborišča, temveč zaradi nas samih in naše bodočnosti.

JOŽE VIDIČ

Leto XXXVII
Št. 23

Murska Sobota
18. junija 1987

Cena 200 din

VESTNIK

ZA LEPO VREME IN BELO LJUBLJANO

Sprejem Ljubljančanov je bil res prisrčen. Na peronu je Pomurce najprej pozdravil predsednik MK SZDL Jože Osterman in dejal, da so storili vse, da bi zagotovili lepo vreme in belo Ljubljano: »Tako belo, kot je bila včasih in je včasih še sedaj. Želimo vam jo razkazati, kajti to je naše skupno mesto. Upam, da se boste dobro počutili, želimo vam čim več lepih doživetij, lepe Ljubljane, da vidite mnogo novega...«

Na postaji jih je pričakala godba na pihala, nato pa so si lahko ogledali nastop ljubljanskih mažoret. Vodniki so jih popeljali do avtobusov, s katerimi so se nato odpeljali po mestu, na grad, v živalski vrt, v Cankarjev dom, Klinični center, NUK, Narodno galerijo... Skupno kosilo je bilo v hali A na Gospodarskem razstavišču.

Pozdravila jih je tudi županja mesta Ljubljana Nuša Kerševan: »Lep pozdrav v imenu Ljubljančanov. Upam, da ste danes dopolnili preživetje prijetno in da ste videli vsaj del našega mesta in spoznali njegove le-

pe plati. Upam, da ne tudi slabe. V Ljubljani smo resnično vedno veseli, kadar nam prihajajo prijatelji iz Slovenije in Jugoslavije. Skušamo biti gostoljubni, ven-

dar pa nam to vedno ne uspeva, posebno ne takrat, kadar nam prihajate v goste vi iz Prekmurja. Vemo, da je gostoljubje v Prekmurju zelo zelo veliko. Vsaj

za sebe in svoje sodelavce lahko trdim, da smo se v Prekmurju vedno prijetno počutili in našli dobre prijatelje...«

(Več preberite na strani 10.)

23. SREČANJU MLADIH JUGOSLOVANSKIH TEHNIKOV OB ROB

Tretjič v Sloveniji in 23. nasploh so se od 11. do 14. junija v Murski Soboti družili mladi naravoslovni zanesenjaki, raziskovalci in inovatorji. Prišli so iz vseh republik in pokrajin dežele. Poleg 279 tekmovalcev je bilo v pomurskem središču še okrog 140 mentorjev, pa seveda še člani strokovnih žirij, spremljevalci in tuje delegacije (Madžari, Sovjeti in vzhodni Nemci) — tako je mogoče zaokrožiti število udeležencev nedvomno uspele prireditve na 500.

Sicer pa so pomurski konci tednov zadnje čase natrpani s prireditvami, bolj ali manj manifestativnega značaja, na zvezni ravni. Tu mislimo na minuli manifestaciji bratstva in enotnosti

predrag. Tudi večinoma brez koristne vsebine, kar smo začutili med udeleženci, post festum pa s pismom našega bralca, ki med drugim trdi, da se bratstvo in enotnost gotovo ne krepita s kri-

dobršni meri daje pravo podobo resničnosti. Mladi tehniki so namreč kovali družbeno in še bolj politično pomembne vrednote na povsem drug način. Prišli so z vseh vetrov in nobeden ni posebej poudarjal bratstva in enotnosti, pa vendar ga je vsak po svoje okrepil bistveno bolj kot na prireditvah, ki jim je to edini cilj.

Mladi so tekmovali v znanju, pogovarjali so se o rečeh, ki jih zanimajo. Predstavljali so dosežke svojega uma in med izdelki je bilo veliko takih, ki bi jih lahko označili za pravcate inovacije. Kar 27 tehničnih panog je bilo v Murski Soboti, v katerih so pionirji oziroma mladinci želeli pokazati, kaj zmorejo. Družčina je bila zares pisana — modelarji, ekologi, energetiki, računalničarji, elektroniki in podobno. Z zagovorom naloge je vsak želel doseči kar največ in s tem je posredno veliko dal tudi prav srečanju.

Vendar pa tudi pregled dosežkov mlade jugoslovanske tehnike ni bil ves čas prireditve, ki jo danes verjetno opravičeno označujemo za koristno in potrebno. Prejšnjih 22 let je bilo namreč veliko bolj deklarativnih, več se je govorilo kot delalo. Prav tako je bila zastarela oblika dela, s katero so se ukvarjali — šlo je namreč bolj za rokodelstvo kot uporabo lastne pameti. Tako so večinoma varili in opravljali podobne delovne operacije. Tokrat so v Murski Soboti dosegli bistveni vsebinski premik k modernjšim temam, mladi so se ukvarjali s tehnologijo, ki tačas tudi v svetu napreduje z največjimi koraki. Tu gre predvsem za panoge, kot so avtomatika, robotika, elektronika in podobno.

Veliko je bilo na primer mladih računalniških mojstrov in v njihovi družbi, pa naj je šlo za Hrvata, Srba, Bosanca ali Slovenca, je bilo venomer slišati enoten jezik. Ne slovnično, pač pa vsebinsko. Mikroročunalništvo je po svojih značilnostih do ločeno ne glede na teritorialne ali nacionalne meje. Zato tudi velja krepiti tovrstne stike med

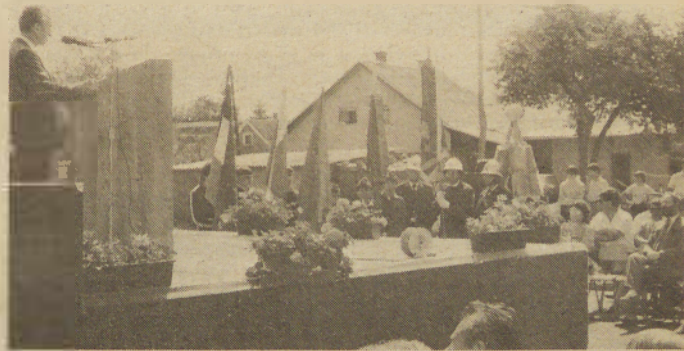
mladimi Jugoslavlani, prireditvam, ki so podobne tej vsaj po sestavi udeležencev, pa dodatno nove vsebine, družbeno aktualne in delovne. Ko bo to doseženo, dileme »pivo ob zori ali kilobiti ves dan« ne bo več.

Bojan Peček

Pivo ob zori ali kilobiti ves dan?

NA KOBILJU ODPRLI OBRAT TOVARNE USNJA UTOK IZ KAMNIKA

Impulz novemu življenju

Na otvoritvi obrata Utok v Kobilju je govoril član predsedstva CK ZKJ Franc Šetinc.

sanje, kaj bi bilo treba storiti, da bi se zaustavil proces odseljevanja, ste vsi po vrsti odgovorili: Postaviti kak industrijski obrat kot impulz novemu življenju. Potem bo tudi kmetijstvo na boljšem. Našel se je kamniški Utok, dobitnik Kardeljeve nagrade, ki ima razumevanje za razvoj manj razvitih krajev... Seveda to ni kaka socialna akcija, razumevanje za vaše probleme je prežeto z ekonomskim interesom, kajti Utok se želi še naprej razvijati in doseči višjo raven tehnološkega in ekonomskega napredka, višji standard svojih delavcev in še boljše samoupravne odnose. Najbolje se mu boste oddolžili, če boste sredstva, ki so vam dana v upravljanje, oplemenitili in povečali, če se boste obnašali kot dobri gospodarji. Zdaj je zaposleno 15 delavcev, jutri bo morda 50 in več. To je odvisno kajpak tudi od vas. Seveda pa ne smete zavreči kmetijstva, ki ste mu bili vsa ta leta zvesti... Zdaj imate industrijski obrat. Želimo, da bi postal gonilna sila napredka.

V nadaljevanju je tovariš Šetinc povedal:

»Zgrešili bi hudo napako, če ne bi nekaj rekli o mednarodnih odnosih. Prekmurje je zgled kakšni bi morali biti odnosi med narodi in narodnostmi v vsej naši državi. Lepo bi bilo, če bi bilo povsod tako. Tudi na Kosovu, ki mora postati dejavnik stabilnosti Jugoslavije, ne pa narobe! Na prvem mestu je naloga, da zaustavimo izseljevanje Srbov in Črnogorcev. Nikjer, v nobenem delu Jugoslavije, ne bi smel biti nihče ogrožen in prisiljen, da zapušča svoj rodni kraj, svojo očetnino. Spremeniti je treba tudi neugodna demografska gibanja na Kosovu, kajti ob takšni eksploziji prebivalstva je težko govoriti o napredku, ker sproti poje sredstva, ki jih vsa Jugoslavija prispeva za hitrejši razvoj te pokrajine. O tem in drugem bo spregovoril centralni komite ZKJ na svoji št. 26. junija. Prepričan sem, da bo s svojo odločnostjo prispeval k ureditvi razmer.«

Š. Sobočan

Jugoslovanski mladi tehniki so vrsto dosežkov predstavili na posneli razstavi, ki so jo postavili v prostorih soboškega srednješolskega centra. Podobno kot za razstavo, lahko za štiridnevno prireditve v celoti zapišemo, da je izvrsten prispevek k obujanju tehnične zavesti mladih, posebej seveda v Pomurju, kjer je srečanje potekalo.

bbp

foto: J. Pojbič

— radgonski festival in pomurski del vlaka. Predvsem o prvem je bilo šlahti, da je konceptualno preživel in za današnje čase

čanjem in besnenjem jutraj ob štirih s steklenico v roki.

Poenostavljanje je ta hip neprimerno, vendar opis primera v

POMURJE NE BO
SLOVENSKA ŽITNICA

stran 6

Tako se je »zlepil« kordon študentov pred navalom južnokorejske policije na ulicah Seula, ko so izbruhnile demonstracije proti imenovanju voditelja vladajoče stranke Ro Te Yuja za predsedniškega kandidata. Policija je aretirala okrog 4 tisoč študentov.

Sovražnik je v lastni neodgovornosti

Za trenutne družbene tokove, dogajajo pa se v globoki politični in gospodarski krizi, le nekaj značilnosti. Že leta in leta zgolj ugotavljamo vzroke sedanjega stanja. To počnemo z monologi. Tudi pisanje, oziroma izdelovanje programov za programe, je naslednja značilnost. In če so že predlogi za poskus odpravljanja krize, jih navadno ne izvajajo, najčeseje pa jih hudo napadajo. Da bi zadevo še bolj zapletli, smo začeli v Jugoslaviji na veliko iskati zunanjega sovražnika, da bi tudi tako odvrnili lastno odgovornost za nastali položaj.

V Sloveniji se pripravljamo na tako imenovani idejni plenem Zveze komunistov Slovenije. V pripravi nanj so ugotovili, da zavajamo v idejnopolitičnih gibanjih tri skupne imenovalce: zastoj v razvoju proizvodnih sil, zastoj v razvoju samoupravnih odnosov in zastoj v udarnosti subjektivnih sil. Vse to se odraža v spopadu med težnjami po etatiističnem monopolu nad oblastjo in samoupravljanjem. Z drugimi besedami, eni se zavzemajo za

enopartijsko in oblastno vlogo Zveze komunistov, drugi pa zagovarjajo, da mora biti Zveza komunistov tista, ki bo ustvarila politične razmere za razvoj demokracije. Prav zaradi tega spopada vse prepočasno odpravljamo krizo, čeprav smo že pred leti dobili dva zanimiva dokumenta — dolgoročni program gospodarske stabilizacije in oceno delovanja političnega sistema. Dogmatiki vztrajajo pri svojem. V vsakem poskusu demokratične alter-

native vidijo sovražnika. Če bi šlo zgolj za polemiko, bi bilo še vse v redu. Gre pa za manipuliranje z množicami. V javnost prinašajo polresnice, oziroma nepopolne informacije, s čimer ustvarjajo vtis, da so edino zagovorniki etatizma in politike močne roke sposobni urediti zadeve. Dogmatikom je samoupravljanje zunanja fasada. So grogovniki, ki s hudimi obtožbami ustvarjajo med ljudmi strah. Zagovorniki samoupravljanja, aji da jih imenujemo demokrati, so v takšnem političnem vzdušju v mnogo slabšem položaju. Če je nekdo demokrat, ne zna in ne more deliti nizkih udarcev.

Za dogmatike še naslednja značilnost. Vedno znova se sklicujejo na aktivno množico, hkrati pa v resnici obravnavajo ljudi kot maso, ki naj slepo izpolnjuje direktive. Razmere v družbi pa so takšne, da ljudje tudi sami predlagajo izhod iz krize, in to je demokratičen postopek. Dogmatiki se takoj počutijo ogrožene in zato ni presenetljivo, da je iz dneva v dan več glasnih opozoril, da se dogmatiki skrivajo za svoje dogme zaradi svojih osebnih interesov. In to je zlo. Izhod iz krize je v samostojnem, ustvarjalnem razmišljanju in dajanju novih pobud.

pismo iz Beograda

Koraki nazaj?

Te dni smo imeli priložnost prebrati izjavo dr. Zorana Pjanića, znanega beograjskega ekonomista, rektorja Beograjske Univerze in sicer znanega družbenopolitičnega delavca SR Srbije, da bi bila uvedba minulega dela (Kardeljeva) svojčas umestna, da pa so zdajšnji časi taki, da zahtevajo ali vsaj opravičujejo uvedbo akcij — takšnih ekonomskih odnosov, ki bodo spodbudili k ustvarjalnosti, pa tudi kaznovali neustvarjalnost oziroma negospodarnost.

Ob takšnih izjavah in zavzemanih za delnice, ki smo jih lahko slišali tudi na beograjski televiziji, je svojčas spregovoril tudi dr. Miladin Korać, češ da gre v bistvu za vrednostne papirje, ki so postali tudi praksa Kitajske, ki pa niso isto kot delničarstvo in vračanje v ekonomske odnose izven prizadevanja za prevlado dela.

Oba doktorja ekonomije sta profesorja na ekonomskih fakultetah in bi morala natanko vedeti, kaj poučujeta študente in kaj propagirata v javnosti, in da se s tem, kar počneta, pravzaprav ne vračata k tistemu, kar je bilo pred sprejetjem nove ustave ali celo še prej.

Vsekakor pa je pri tem govorjenju o sedanjih konkretnih razmerah gospodarjenja zelo pomembno ali gre za načelna vprašanja ali pa za vprašanja taktike, kajti taktika včasih zahteva tudi korak ali dva nazaj, da bi naredili še večji korak naprej. To vemo že iz leninskih dni utrjevanja oblasti socializma, kot tudi vemo, da so bila poznejša desetletja koraki nazaj ob nekakšnih korakih naprej, kar je pravzaprav oviralo ves razvoj socializma v svetu in tudi pri nas.

Če pa gre za neznanje ali nerazumevanje kakšnega bistva pri morda celo zelo umnih možeh, je prav mogoče, da je tega veliko več pri malomumnih in povprečnih ljudeh, ki potem v najboljši veri, da delajo dobro, pravzaprav — streljajo kozle.

Nekaj takšnega se dogaja v Beogradu okrog rečnega otoka na Savi, Ade Ciganliji, sicer že zelo znanega rekreacijskega in vodnošportnega centra glavnega mesta Jugoslavije.

Ta otok je bil že zdavnaj pribežališče Beograščanov — beg meščanov v naravo, kakor je bilo v administrativnih časih povsem naravno, da je mestna državna uprava naredila iz tega naravnega prostora birokratski predalček — ogradila ga je, uvedla vstopnino in še marsikaj podobnega. Po sprejetju nove ustave, v času evforije sisov, je bila direktiva za Ado Ciganlijo likvidirana, ograje so bile porušene in kazalo je, da bo poslej ta prostor, tokrat že zgrajen v rekreacijsko središče z umetnim rečnim jezerom in plažo, ki naj bi zamenjala morje, zopet postal (sicer modernizirano) naravno pribežališče Beograščanov, ki so z inflacijo vse dlje in dlje od morja.

Poročali smo že o tem, da se je pod formo sisa gradilo na tem otoku marsikaj, razume se, po sistemu prispevkov, ki naj bi jih plačevale delovne organizacije. Vendar sam sis Ade Ciganlije sploh ni bil registriran kot tak nikjer in je bilo z leti vse manj mogoče kaj več narediti, ko pa so o tem začeli resno odločati tudi v skupščini mesta Beograda, so prišli do prepričanja, da to, kar je, ne more biti samoupravna interesna skupnost, temveč je lahko le gospodarska organizacija, torej organizacija za gospodarsko dejavnost, registrirana pri gospodarskem sodišču.

Tudi to je torej korakanje nazaj, ker pravih korakov naprej sploh ni bilo, razen navideznih — pod firmo samoupravne interesne skupnosti. Zadrege je pravzaprav ista kot z vsemi sisi: oni namreč niso naravna povezanost med tistimi, ki ustvarjajo nove vrednosti, in onimi, ki bi za določeno udeležbo v tem ustvarjanju imeli za krije stroškov svojega dela svoj delež v ustvarjalnih vrednostih. Le tako bi namreč lahko imel Beograd rekreacijsko središče po simboličnih cenah in brez posrednega krija čez mestni proračun in sklade delovnih organizacij, sicer je pot drugačna: v drago turistično gospodarstvo, zaradi česar restavracije na otoku in na splanj ob njem že zdaj raje delajo ponoči, kot pa podnevi, in po cenah, ki so desetkrat večje kot sredi Beograda, saj je mogoče dobiti vinjak na primer za skoraj pol drugi milijon starih dinarjev...

Tako so Beograščani pravzaprav izključili iz samoupravno naravnega financiranja svojega počitka na Adi Ciganliji, najbrž z razlogom, ki ga je navedel Pjanić glede Kardeljeve uvedbe minulega dela...

Viktor Širec

V ŽARIŠČU DOGODKOV

O platnu in škarjah

Letošnja ekonomska politika, katere osnovna poteza je odmičanje od trga, je zaradi zmanjševanja domače kupne moči in izrazito zmanjšane zainteresiranosti proizvajalce za izvoz že v aprilu naznanila plahenje in celo zmanjševanje industrijske proizvodnje. V začetnih štirih mesecih smo v Sloveniji naredili za 0,2 odstotka manj kot lani v tem času (v jugoslovanski celotni industriji resda 2,9 odstotka več), v samem aprilu pa je bila slovenska industrija v svoji izdelavi kar za 5,8 odstotka šibkejša kot lani v tem mesecu. Morda bi izpad lahko delno res pripisali kalendarju in nesrečno sovpadajočim praznikom ob koncu meseca, žal pa so tudi napovedi ekonomistov za prihodnje mesece kaj malo obetavne, piše GV.

Da se kaj pridra ne more spreminjati, zlasti pri tako izvozno usmerjenem delu narodnega gospodarstva, kot je slovenski, razen poslabšane oskrbljenosti z reprodukcijskim materialom, veliko bolj dokazuje izrazito zmanjšana motiviranost za izvoz.

Nesmiselno se je po televiziji in časopisih bahati, da Jugoslavija izpolnjuje vse obveznosti do tujine, ko vemo, da jih (komajda) izpolnjuje le kot država, pa celotno gospodarstvo pa smo si zapravili še tisti ugled, ki smo ga kot narodna ekonomija sploh kdaj imeli. Prevalitev obveznosti na gospodarske celice, ki se zaradi centraliziranja denarnih tokov prek narodne banke otepaajo z zadolževanjem v tujini, je hkrati tudi znak, da se pohod v brezpravnost državnega in družbenega sistema pospešeno nadaljuje.

Tako trditve dokazujejo davki in prispevki, ki jih država neusmiljeno izterjuje (in jih tudi dobi), sama pa neredno in z veliko zapoznelostjo izplačuje izvozne spodbude. V letošnjih petih mesecih je izplačala pičlo polovico upravičenih zahtevkov, pa še od tega več kot pol v menicah. Gospodarske celice so torej v popolnoma neenakopravnem položaju, posebej še, ker bi v dobrem pravnem redu zahtevale vsaj obresti. Ostanki iz turških časov, ko lahko samo »kadja tuži, kadja sudi«, raja pa naj molče trpi, se torej vedno hitreje vračajo. Matce zaskrbljeni bi lahko dodali, da ob takem razvoju dogod-

kov in prava nikakor ne more biti čudno vsaj po tej strani, da v celotni Evropi ostajamo ena najbolj izoliranih državnih in gospodarskih enot.

Gospodarski položaj pri nas postaja nezavirljiv in nedopustno je, da bi ga skušali olepševati. Bobu je treba reči bob, tudi deviznemu zakonu se nikakor ne kaže več klanjati, pač pa mu je zdaj že treba vreti celo skladovnico polen pod noge. Zdjaj je namreč za spremembe tega zakona, ki so ga v začetku vsaj devizni pasivci (strogo področno predvsem na jugu) zelo zagovarjali, že čas, saj so tudi neutrudni zagovorniki danes že brez posebnih analiz spoznali, da je bila za celotno jugoslovansko gospodarstvo, vse prej kot ugodna. Na zbornici so pripravili predlog sprememb tega zakona, ki naj bi posameznim gospodarskim celicam dal več možnosti za razpolaganje in prenašanje deviznih pravic. Čeprav se v gospodarstvu zavedajo, da odvisnost uvoza od deviznega priliva (s tem so deviznim aktivcem priključili tudi pasivce) tudi ob sprejetju popravkov ni zadostna za delovanje resnično tržnega in izvozno usmerjenega gospodarstva, pa bi take spremembe le pomagale k hitrejšemu prodoru na tuje in močnejše uveljavljanje v mednarodni delitvi dela. Bilo bi namreč sila nespametno, če teh sprememb ne bi sprejeli, čeprav bo s to zamisljivo morda težko prodreti. Vedno bolj centraliziranemu meha-

globus

CANBERRA — Letos in prihodnje leto se bo v Avstralijo preselilo 120 tisoč tujcev, kar bo za okoli 5 tisoč več kot v minulih dveh letih.

LONDON — Po prepričljivi zmagi konzervativne stranke na nedavnih parlamentarnih volitvah je premierka Thatcherjeva predstavila novo vladu, v kateri pa je tudi precej prejšnjih ministrov.

BONN — Ameriški predsednik Reagan, ki se je udeležil slovesnosti ob 750-letnici Berlina, je generalnega sekretarja KPSZ Gorbačova pozval, naj si prizadeva podreti berlinski zid. Okoli 80 tisoč ljudi je v Zahodnem Berlinu protestiralo zoper Reaganov obisk.

BUDIMPEŠTA — Ta teden potekajo na Madžarskem manevri madžarskih in sovjetskih oboroženih sil. Cilj Manevrov, ki potekajo na celotnem madžarskem ozemlju, je povežati delovanje in okrepiti sodelovanje med zavezniki armadama.

BRUSELJ — Tu so se končali dvodnevni pogovori med EGS in predstavniki Madžarske o razširitvi gospodarskega sodelovanja. Države EGS prodajajo na Madžarsko strojno opremo, kupujejo pa kmetijske pridelke.

BERLIN — Prihodnji teden bodo na ozemlju DR Nemčije vaje enot sovjetskih oboroženih sil in pripadnikov nacionalne armade NDR. V vajah bo sodelovalo 15 tisoč vojakov.

WASHINGTON — Ameriška administracija si prizadeva, da bi zmanjšala zalogo žitaric do leta 1989 vsaj za polovico. Če bo pšenica na svetovnem trgu še naprej tako poceni, naj bi v ZDA z njo zasejali le 20 odstotkov sedanjih površin.

NEW YORK — Združeni narodi opozarjajo na vedno večjo koncentracijo prebivalstva v mestih, kjer živi že 42 odstotkov svetovnega prebivalstva. Največji je Tokio z 18,8 milijona in Ciudad de Mexico, ki ima 17,3 milijona prebivalcev.

NIČ PREVEČ LASKAVO

V posebni prilogi londonskega Financial Timesa, ki je namenjena Jugoslaviji, so zapisane tudi nekatere ne preveč laskave ocene o dvajsetih mesecih novega izravnega sveta, ki prinašajo razočaranje. V prvih šestih mesecih Mikolčeve vlade je bilo veliko »skromnih uspehov iz prejšnjih šestih let« izničenih, ko je bilo dopuščeno, da so obrestne mere padle pod stopnjo inflacije, je rečeno v F. Timesu. Iz omenjenega časopisa vzemo tudi podatek, da je dolg naše države ob koncu leta 1986 znašal 19 milijard in 346 milijonov dolarjev.

Vendarle mimo sporazuma

Dodatni pregledi so potrdili ugotovitev zveznega tržnega inšpektorata, da elektrodistribucijske organizacije niso upoštevale določil samoupravnega sporazuma o temeljnih načelih tarifnega sistema. Pri tem gre za porabnike, priključene na nizkonapetostno omrežje, se pravi, tudi gospodinjstva. Tako so elektrogospodarske organizacije neupravičeno zvišale ceno toka za gospodinjstva in v njihovo škodo kršile razmerje med priključno močjo in aktivno energijo (delež priključne moči sme biti 25 odstotkov vrednosti aktivne energije).

Pregledi (vendar niso mogli opraviti vseh) so pokazali, da si je samo beograjska elektrodistribucijska organizacija prilastila 417,5 milijona dinarjev. Zvezni inšpektorat je vložil prijave proti elektrogospodarskim organizacijam v Beogradu, Zagrebu, Ljubljani, Sarajevu in Prištini. Proti skopski organizaciji je vložila prijavo republiška inšpekcija. Sodišča so dolžna odvzeti ugotovljeno razliko v ceni, lahko pa jo zahtevajo tudi občani.

Novembra v Washington?

Predstavniki sovjetskega zunanjega ministristva Pjadišev je na nedavni tiskovni konferenci omenil možnost, da Mihail Gorbačov že letos novembra obišče ZDA. Kot običajno je tudi ta napoved obiska, s sovjetske strani povezana z uspešnostjo dogovarjanja delegacij obeh velesil o raketah srednjega doleta, ki se pogajata v Zenevi.

Denar

za cesto ...

Nedavno zvišane davčne stopnje so vplivale na podražitev bencina, pijače, sokov, mineralnih vod, osebnih avtomobilov in kristala. Iz prodanega bencina bo odslej šlo za avtocesto Bratstva in enotnosti 13,5 dinarja pri litru (doslej 7,5 dinarja).

ZIS je prisegal na antiinflacijski program, naredil pa drugače. Zvezni sekretar za finance Rikanović je ob zadnjih podražitvah dejal, da so pol leta odlašali z ukrepi, ki naj bi napolnili državni proračun. Vedeli so torej, kljub priseganju na antiinflacijski program. Kako dolgo še tako?

Sprejeli

samoprispevek

V Mariboru so se preteklo nedeljo na referendumu odločali o četrtem samoprispevku. Prebivalci mariborskih občin so z 90,22-odstotno udeležbo pokazali veliko zanimanje za referendum. Za samoprispevek se je odločilo 60,69 odstotka volivcev. V naslednjih petih letih bodo tako Mariborčani odstopili en odstotek osebnega dohodka za dograditev bolnišnice ter stavbe Doma Antona Škale.

Papež in general

Med enotedenskim obiskom na Poljskem je papež Janez Pavel II. dodobra prekriziral deželo po dolgem in počez. Takoj v začetku (in tudi na koncu obiska) se je papež srečal tudi s poljskim voditeljem generalom Jaruzelskim. V nekem govoru je papež naglasil: »Poljska je moja domovina.« general pa: »Poljska je in bo ostala mati vseh Poljakov.« Oba naj bi, kot se je komentiralo, pozvala na ta način Poljake k složnejšemu delu vsega prebivalstva dežele, ki ob vsestranskih reformah še vedno preživlja hude čase.

Kdaj delavcem polnoletnost?

Če delavec na gradbišču nima na glavi zaščitne čelade in se poškoduje, je za to kriv delovodja, hkrati pa istemu delavcu zaupamo odločanje ali vsaj potrjevanje odločitev o milijardnih vlaganjih. Čemu ta nenavadna primerjava? Preprosto zato, da bi ponovili dovolj zaskrbljujočo sodbo, ki smo jo te dni slišali v eni od številnih tematskih razprav o spremembah in dopolnitvah zakona o združenem delu. Glasi se: delavce očitno preveč infantilno (dobesedno: otročje) obravnavamo, zdaj kot še nedoraslega, drugič spet kot dostojanstveno, samostojno osebnost. Na žalost je takih nesmislov oz. skrajnosti v naši družbi ničkoliko. Prav skozi soočanje s stvarnostjo oz. predvidene spremembe in dopolnitve zakona o združenem delu (tkim. male delavske ustave) jih najlaže prepoznavamo.

Za naše razmišljanje so zlasti zanimivi disciplinski postopki in disciplinska odgovornost. Po OZD imajo ob številnih drugih samoupravnih splošnih aktih še pravilnik o disciplinski odgovornosti, čeprav so v tem pogledu določila zakona o združenem delu jasna. Torej ga sploh ne bi potrebovali. Še večja nesmotnost je pri disciplinskih postopkih, kjer poznamo kar štiri stopnje ugotavljanja odgovornosti, naj gre za težje in najtežje kršitve ali pa za to, da je delavec naredil »plavi ponedeljek«. (Spet samo zaradi primerjave: če nekdo nekoga težko telesno poškoduje štirih stopenj ni!) Temu se z drugimi besedami reče: spodbujanje kverulantstva (tožbarstva, pravedarstva), ki po OZD žre čas in energijo in v končni posledici vpliva na delovno in produktivnost.

Pa še dva »ocvirka« iz poglavja o delovnih razmerjih. Razen tega, da je prišlo v zadnjih dveh, treh letih do statusnih sprememb, v pomurskem gospodarstvu nismo ustanovili niti enega samega prodornega podjetja in tudi ne pridobili kakšnega posebej razvojnega zahtevnega in vrednega programa. Ostajamo pri okrog 2500 iskalcih zaposlenih in si kaj dosti ne želimo k sreči, ker v pokrajini ni večje ogetrosti za vlaganja v manjše, prilagodljive, tržno naravnane in tehnološko razvite proizvodne enote. Ali se bo po razpravah o(b) mali delavski ustavi vendarle kaj premaknilo?

B. Žunec

NOVO: NASELJE V MURSKI SOBOTI

Že nekaj let zapored smo pričali očitni krizi mladinskega prostovoljnega dela v klasični obliki. Spremembe so, kot kaže, nujne, vendar za zdaj večinoma ostaja še po starem. Podobna ugotovitev velja za »našo« akcijo, to je zvezna Goričko 87. Čeprav se še ni začela — otvoritev bo 28. junija — že lahko pišemo o težavah, s katerimi se ubadajo prireditelji. Najprej dolgo časa sploh ni bilo gotovo, če akcija bo — vzrok je v današnjih časih prej pravilo kot izjema: pomanjkanje denarja. Fo nekaterih ocenah tudi še danes ni gotovo, ali ga bodo za spodobno organiziranje akcije imeli dovolj — »prekratki« naj bi namreč bili za okrog 20 milijonov dinarjev. Upati je, da bo z revalorizacijami in pomočjo republiškega sekretariata za finance končno v tem pogledu vse v redu. Sicer pa so bojda pri republiškem centru za mladinsko prostovoljno delo že januarja opozarjali, da naj v občinah, kjer za to ni možnosti, začasno akcije prekinemo. V Murski Soboti naj bi zagotavljali, da akcijo nujno potrebujejo, zato tudi bo.

O nezanimanju mladih za prostovoljno poletno delo smo kd-

ve kolikokrat že pisali. Žal mora ponovno, ker tudi letos kaže, da na Goričkom ne bo popolnih brigad. Nekatere bodo celo razpolovljene, obetata se kar dve pionirski, težave so tudi s kakovostno izvedbo nalog, ki si jih v okviru brigade Rdečega križa zastavljajo z brigadirskim vrtcem. Skratka, ob finančnih so tu še mnoge druge težave, ki bi jih bilo bolje preprečiti kot zdraviti. Kako, to pa je že druga pesem, kajti v obstoječem sistemu brigadirstva so malone neizogibne.

Ker je to letošnji uvodni zapis o jubilejni, 10. akciji Goričko, smo dolžni navesti osnovne podatke o njej. Prva izmena bo od 28. junija do 25. julija, sodelovali pa naj bi brigadirji iz Nove Gorice, Novega mesta, Vračarja, Solca, Gostivarja in Reke, načrtujejo pa še delo že omenjene skupine Rdečega križa. V drugi se bodo srečali udeleženci akcije iz Logatca, Žalca, Sida, Čičevca in Prištine. Delali bodo podobno kot doslej — obnavljali bodo slabe goriške ceste, tokrat na odsekih Salomenci—Pečarovi, Fikšinci—križišče L 5621, Kramarovi—Rogašovi. Skupna dolžina odsekov znaša 9,26 km. Če bi

z deli končali pred uradnim sklepom akcije, imajo pripravljeni še dve delovišči — in sicer odseka Gornji Petrovci—Šulinci in Vaneča—Dolina, ki sta dolga 4,25 km. Cestna dela so zdaj že skoraj sinonim za akcijo Goričko, tokrat pa imajo v načrtu še pomoč pri vzdrževanju melioracijskih sistemov na območju Hodoša, Šalovec, Krupljinika, Tešanovec in Grube pri Gorici.

Ob interesnih dejavnostih prav tako ne moremo zapisati skoraj nič novega. Tudi letos velja, da bodo le-te skušali prirediti interesom brigadirjev, kar pa je ob dokaj slabem finančnem stanju le delno mogoče. Nekoliko več možnosti na tem področju pa se vendarle ponuja, če vemo, da bo brigadirsko naselje, ki je bilo doslej v prostorih osnovne šole Gornji Petrovci, prvič v samem mestu, in sicer v Domu učencev Štefan Kovač v Murski Soboti. Ker so izkušnje s prebivajočimi v tem Domu v času radgonskega festivala bratstva in enotnosti dokaj slabe (tudi sodeč po odmevih naših bralcev) je upati, da se bodo brigadirji obnašali umirjeno in da ne bodo v nadlogo bližnji (še kar gosti naseljeni) okolici.

Bojan Peček

Delavcem v družbenih dejavnostih manj, kot jim pripada?!

Že pol leta delavci v družbenih dejavnostih niso spreminjali (poviševali) osebnih dohodkov. Zato je zanje toliko bolj pričakovana odločitev občinskih »izvršnikov« in komitejev o omejitvi osebnih dohodkov v gospodarstvu za prvo polletje.

Za republiko je že znana ocena, ki je 11 odstotkov glede na december ali 70 odstotkov na lanskoletno povprečje. Sicer pa naj bi bile ocene odsev gospodarskih gibanj, v gospodarstvu občine. Soboški »izvršniki« so se zgledovali po republiški oceni 11 odstotkov, čeprav nekateri v isti sapi dodajajo, da je le-ta oziroma tako visoko postavljena nekoliko izsiljena s strani družbenih dejavnosti in da je res postavljena na sam vrh možnega. Se-

veda pa je vprašanje, po kakšni metodologiji se išče vrh. Poznavalci razmer in gibanj v gospodarstvu soboške občine namreč menijo, da bi gospodarstvo zmoglo tudi oceno 16 odstotkov, kolikor naj bi bila tudi rast osebnih dohodkov v gospodarstvu. Seveda to ne gre za iskanje posebnih pravic delavcev v družbenih dejavnostih, ampak za pravice, ki jim pripadajo po delu in družbenem dogovoru o usklajenih osebnih dohodkih z gospodarstvom. Gre torej za pravičnejšo delitev ustvarjenega, ne da bi kršili sprejete dogovore v občini, republiki ali celo na zvezni ravni.

Vse preveč se ocena išče na način iskanja imaginarne realnosti pri osebnih dohodkih, ki naj bi bili realni za gospodarstvo. Že

ta realnost je pod resničnim. Na tako ugotovljeno in izračunano »realno« podlago se postavi skoraj obvezno nižja ocena tudi za mesece, ki so že za nami. Vse to pa tako v sami vrednosti kot inflatorno zniža osebne dohodke delavcev v družbenih dejavnostih. Za start se torej postavljajo tako imenovani »očisti« osebnih dohodkov v gospodarstvu, čeprav je znano, da od 80. leta, odkar je govora o očiščenem osebnem dohodku, še nobena delovna organizacija, kršiteljica pri osebnih dohodkih, ni vračala denarja, ki so si ga izplačali preveč.

V vseh pomurskih občinah še niso postavili ocene rasti. Znana pa je že za Lendavo in Mursko Sobotu. V lendavski so izračunali, da naj bo deset odstotkov, čeprav bi bila za trenutne razmere v gospodarstvu bližja 7-odstotna rast. V Gornji Radgoni ocena še niso izračunali, vendar pa edini v Sloveniji razmišljajo o različnih ocenah za različne izvajalske organizacije, v povprečju pa bi to zneslo skupno globalno oceno. Tako bi upoštevali različne položaje izvajalskih organizacij v družbenih dejavnostih. Glede na gospodarska gibanja v občini ne pričakujejo visoke ocene. Tudi v ljubumerski občini ocena za prvo polletje še niso izračunali, na gibanja v gospodarstvu pa lahko pričakujejo višjo oceno.

Ob vseh teh izračunih pa bi bilo pravilneje, da bi za osnovo pri izračunih jemali bruto osebne dohodke, in ne — kot do sedaj — neto. Tako je namreč tudi že v sprejetem družbenem dogovoru.

Majda Horvat

do tedna

S posveta o prekmurski četi

Ambicija: izdati monografijo

»Če ne bo zbranega dovolj novega dokumentarnega gradiva, je vprašljivo, če ima sploh smisel izdati monografijo o prekmurski partizanski četi. V tem primeru bi morda res zadoščal tudi zbornik s posvetovanjem, »nam je ob petkovem srečanju pripravljalec omenjene publikacije v domu borcev in mladine na Vaneči zaupal nosilec naloge, Franček Majcen iz Maribora. Med 17 udeleženci so bili nekdanji borci čete in aktivisti — posebej naj omenimo Elo Urih-Ateno — zgodovinarji in drugi proučevalci, posvet pa je pripravila komisija za zgodovinske priprave za ohranjanje revolucionarnih tradicij pri občinski konferenci SZDL Murska Sobotu.

Gre za to, da bi po dobrih 40 letih le prišlo do izčrpnega prikaza delovanja in akcij prekmurske partizanske čete od srede januarja do začetka aprila 1945. leta. Na osnovi skrbno pripravljenih tez in vprašanj o zadnji problematiki so razpravljali več ur razčenjevali ne samo posamezne dogodke, marveč tudi pojave in procese, ki so usodno vplivali na potek NOB v tem delu Slovenije. Vzemimo samo skrivništvo kot relevanten političen in strateški problem, do katerega se se z naklonjenostjo opredelili. »V prekmurskih razmerah boja je pomembno bežanje iz madžarske armade in skivanje pred ponovno mobilizacijo v fašistično vojsko progresivno dejanje. Slabost pa je bila v tem, da tukajšnje narodnoosvobodilno gibanje skrivalec ni znalo vojaško organizirati oz. jih poslati na druga območja v Sloveniji,« smo razumeli opredelitev na Vaneči.

Priprava omenjene publikacije je torej v fazi zbiranja gradiva in verjeti je, da se bo pripravljalec uspešno — z zgodovinske distance in s kritičnim odnosom — dokopal do sodb, ki bodo zapolnile »bele lise« na tem usodnem področju iz polpretekle zgodovine.

B. Žunec

Fotodokumentarna razstava o Titovem obisku

Komunisti v lendavski občini so dobro zastavili svoje delo pri obujanju spomina na 50-letnico prihoda tovariša Tita na čelo partije. Res da obstaja program praznovanj v republiškem merilu, toda bolj pester je program,

ki so si ga zastavili v sleherni osnovni organizaciji ZK. O izdelavi občinskega programa je bilo govora na seji komisije za politično propagando in informiranje pri občinskem komiteju. Tu so sklenili, da bodo 20. junija pri-

Uspele tajne volitve

V krajevni skupnosti Partizan v Murski Soboti so bile v nedeljo dopolne volitve delegatov v skupščino krajevnih skupnosti. Zanimivo je, da so se odločili za tajne volitve z odprto kandidatsko listo, kar pomeni, da je bilo na glasovnicah več kandidatov, kot so jih izvolili. Poleg tega so glasovnice razdelili na štiri rajone krajevnih skupnosti; pač odvisno od velikosti. Tako so v enem rajonu volili le 3 delegate od 5, v drugem 4 od sedmih, v dveh drugih rajonih pa 6 delegatov od devetih oziroma desetih kandidatov.

Že po prvih podatkih je bil odziv občanov krajevnih skupnosti Partizan v Murski Soboti, ki so oddajali glasovnice na volišču v TVD Partizan, dokaj dober. Od 1540 volilnih upravi-

čencev je prišlo na volišče 85 odstotkov volilcev, ki so oddali svoje glasovnice za nove delegate skupščine krajevnih skupnosti.

M. Jerše

2:0 za nesklepčnost

Ob 25. maju, prazniku mladih, smo med drugim poročali tudi o napovedanih slavnostnih programskih konferencah v Lendavi in Ljutomeru. Obakrat sta seji odpadli zavoljo nesklepčnosti. V Ljutomeru so poskušali v drugo minuli petek. Žal — spet jim ni

uspelo, nesklepčnost je znova zmagala. Od 59 osnovnih organizacij so bili v sejni sobi delegati iz samo 21, torej devet premalo, da bi konferenca lahko sprejela sklepe.

Predsedniku mladinske organizacije, Borisu Štraku, tako ni ostalo drugega, kot da se je navzočim zahvalil za udeležbo in konferenco na hitro končal. Pred tem pa so vendarle podelili priznanja za uspešno delo v organizaciji mladih. Srebrne znake ZSMS hranijo namreč že od dneva mladosti sem. Znake so dobili Dragica Znidarič, Irena Kosi, Dragica Ropoša, Avgust Bukovec, Andrej Fras in že omenjeni Boris Štrakl. Paradoksalni položaj (delitev priznanj) za zavzeto delo na nesklepčni konferenci! je vsekakor simbolično nazorni pokazatelj razmer v ljubumerski občinski konferenci, kjer je ob miselnem razcepu še vrsta težav, ki pestijo dobro delo osnovnih organizacij.

Kdaj bodo že drugi odpadli programsko konferenco lahko izvedli, je težko reči. Sicer pa poznavalci razmer sodijo, da kdor je ne spravi pod streho do 25. maja, mora pač počakati vsaj tja do jeseni. Prihajajo namreč zadnji šolski dnevi in obsežnejša kmetijska dela, zato bo še tako skromno delo v osnovnih celicah še toliko bolj moteno.

BOP

Dan ABC Pomurke

S slovesno sejo centralnega delavskega sveta sozda ABC Pomurke so prejšnji teden v Murski Soboti obeležili dan te sestavljene organizacije. Po krajšem kulturnem programu, v katerem je nastopil Prekmurski okter, je delegatom in zbranim gostom spregovoril Bela Banfi, sekretar Medobčinskega sveta ZKS za Pomurje, ki se še posebej odraža v kmetijstvu, kjer prav zdaj iščemo poti za njihovo razreševanje. Izhod iz krize je nujen, je poudaril, saj bremen preteklosti ne moremo prenašati na mlade, veliko več pri tem pa bomo morali storiti sami, saj ni realno pričakovati, da nam bo rešitve ponudil kdo drug. V sozdu ABC Pomurke, ki je lani praznoval svojo desetletnico, so ambiciozno zastavili svoj razvojni program, vendar zaradi zaostrenih gospodarskih razmer njegovo uresničevanje postaja sprašljivo. Položaj v kmetijstvu se je poslabšal zlasti po letu 1983, ko so se cenovna nesorazmerja začela slabšati v škodo kmetijstva, naložbe v to panogo so v upadanju, ob sešati v škodo kmetijstva, naložbe v to panogo so v upadanju, ob sedanjih kreditnih pogojih pa so investicije takorekoč zastale. Kmetijski veliko pričakujejo od minulih plenov slovenskih in jugoslovanskih komunistov, kjer so odločno postavili svoje zahteve, ob politični pa pričakujejo seveda tudi ustrezno materialno podporo.

Za uspešno delo in sodelovanje so na slovesni seji delavskega sveta podelili tudi priznanja nekaterim organizacijam in posameznikom. Dobile so jih štiri organizacije združenega dela, ki so združene v okviru sozda ter delovna organizacija Napredak iz Stare Pazove in vojna pošta 2050 iz Ljubljane, priznanja pa so podelili tudi 18 posameznikom.

L. Kovač

Z jedri in motivacijo

Pogovarjali smo se s Francem Žižkom, vodjem službe za avtomatsko obdelavo podatkov v soboški Muri, ki je eden redkih, če ne sploh edini predavatelj iz Pomurja v elitni šoli za menežment in vodenje, ki jo šele nekaj mesecev pripravlja center za usposabljanje vodilnih delavcev pri Gospodarski zbornici Slovenije na Brdu pri Kranju.

»Prevzeli smo predavanja o načinu uvajanja informacijskih sistemov v poslovne sisteme. Pritegnili so nas po tem, ko so bili predstavniki centra v eni od slovenskih OZD, kjer smo predstavljali tovrstne sisteme. V šoli gre predavanje v živo. S sabo imamo opremo in osebni računalnik — za vsak primer dva — ki ga povežemo prek poštnih linij z računalnikom v Muri in tako nazorno prikazujemo delovanje informacijskega sistema v naši delovni organizaciji,« je pojasnjeval Žižek. Seveda je temu ustrezen odziv med poslušalstvom, cvetom slovenskih direktorjev, ki jih ne zanima zgolj zgodovina razvoja Murinega poslovno-informacijskega sistema, marveč tudi aktualno dogajanje v tovarni, njene težave in uspehi.

»Pri nas v Muri mladim strokovnjakom prepuščamo določena področja, saj imajo veliko energije in svežega znanja,« pravi Franc Žižek, vodja Murine službe AOP.

Nerad poslušam hvalospeve!

»Raje imam, da se dokazuje,« se na naše mnenje o Muri kot poslovnem sistemu na ravni razvitega sveta odzove vodja Murine službe AOP. »Mislim pa, da smo v konfekcijski proizvodnji v primerjavi s tekmeči dosegli precejšnje uspehe, zlasti v spremljanju poslovnega procesa od njegovega nastanka do končnih obračunov in pridobivanja tekočih informacij o stanju celotnega sistema. Primerjave so otežene, saj nam v tujini ni sorodnega tekmeča. Tako smo večkrat preko zastopnika IBM v Intertrade poskušali najti referenčno firmo recimo v Nemčiji ali kje drugje, da bi izmenjali izkušnje. Žal take firme nismo našli, ne kar zadeva velikost ne kar zadeva raznolikost programa.

Svet vidi v participativnem in samoupravnem menežmentu veliko prednost. Šola na Brdu naj bi bila v tej zvezi servis za pomoč vsem slovenskim direktorjem in ima za cilj, da v šolo menežmenta sistemsko vgrajuje

je kakovost in tisto slovito sintagmo: small is beautiful, h kateri se obrača ves svet. Zanimaj nas je Žižkov komentar glede razmer na tem področju pri nas in sicer z vidika njegovega štirikratnega nastopa v omenjeni šoli ter na osnovi njegovih siceršnjih izkušenj pri vodenju in trženju v Pomurju. »Pri organizaciji in slogu vodenja se je v zadnjih nekaj letih mnogokaj spremenilo. Mlajši menežment odstopa od tradicij hierarhije, si gradi jedra timov, in participativno — z metodo razgovorov in prepričevanj ter motiviranjem in hkratnim celostnim prevzemanjem odgovornosti za odločitve — vodijo poslovne sisteme. Pri nas mladim strokovnjakom prepuščam določena področja, saj imajo veliko energije in svežega znanja. Posebej in ponovno naglašam timski pristop in delitev dela, da bi mogli doseči sinergijske učinke.« Kaj pa sistematično vrednotenje kadrov, ki pomeni, da ne zadostuje poznati samo formalno izobrazbo menežerjev? Kakšne poti v tem pogledu ubirajo v Muri? »V službi obdelave podatkov gremo po tej poti že od leta 1970.

Nujnost stikov s tujino

Na področju informatike in računalništva sta odprtost in stiki z razvitim svetom neobhodno potrebna. Napredek/razvoj na tem področju je silovit in mu je težko slediti. Vodja službe AOP v soboški Muri Franc Žižek nam je zaupal, da se pri stikih s tujino poslužujejo posebnih šol, ki jih organizirajo tudi IBM. »Predlani smo bili na enotedenskem seminarju iz razvoja informatike — podobno je tistim na Brdu pri Kranju — za konfekcionarje iz Nemčije in Avstrije. Odnosi smo čudovito izkušnje in na tej podlagi tudi pri nas krepko napredovali. Poseben sistem usposabljanja imamo vpeljan za vodilne delavce (direktorje tozov in glavnega direktorja), ki obiskuje zahtevne seminarje v Belgiji, Nemčiji in drugje.«

Še enkrat se vrnemo k slovenski šoli za »socialistični top menežment« na Brdu pri Kranju, kjer se je doslej med udeleženci znašlo tudi nekaj pomurskih direktorjev. »Srečal sem se z njimi in bil presenečen. Vse več jih pošiljajo. Pred leti so jih tudi, vendar je vse skupaj zamrlo. Ne gre za neko osnovno šolanje, ampak za sprejemanje tekočih informacij o dogajanju na področju menežmenta. Zaradi tehnološkega razvoja in organizacijskih sprememb je vse to nujna, da potem lažje prevzamejo naloge doma,« je približil Žižek.

Branko Žunec

KIRURGIJA

KAKO BODO DELALI

Čeprav gradbeni odbor za kirurgijo še išče poti, kako kupiti opremo, predvsem medicinsko v tujini, saj zakoni postavljajo nepremostljive ovire, pa so v bolnišnici vseeno pripravili program dela v novih prostorih. Združitev več oddelkov v enem prostoru oziroma zgradbi zahteva dobro pripravljeno organizacijo dela, da bo ob preselitvi brezhibno delovalo. Zdravstvene in druge delavce v bolnici bodo pripravljali na nov način dela, prav tako pa bodo v priprave vključevali tudi nove, ki jih bodo morali zaposeliti z odprtjem. Po predvideni organizaciji dela, ki jo v osnovi določajo tudi prostorska postavitev in zahteve po strokovnejšem in sodobnejšem delu, bi morali zaposeliti 83 novih ljudi. Največ ali 29 medicinskih sester, 10 strežnic, 9 čistilcev, 4 zdravnike, strojne inženirja, elektroinženirja, varnostnike, elektrikaarja in druge.

V bolnišnici pripravljajo dan

odprtih vrat že v poletnih mesecih, vseeno pa pogledimo, kaj vse bo v novih prostorih. V kletih bodo garderobe, arhiv, centralna sterilizacija, skladišče lekarne in fizioterapija. Priliječe je namenjeno za delo ambulant, vhod vanje pa bo s severne strani. Kirurški oddelek bo imel kar pet ambulant, travmatološko, splošno kirurško, urološko, ortopedsko ter ambulantno za plastično kirurgijo. Tudi za očesni oddelek so namenjene tri ambulante in dve za oddelek ORL.

Vhod z južnega dela je namenjen za težje bolnike, saj je večji del namenjen urgentnemu bloku, operacijskim sobam, zbujevalnici, reanimacijskim prostorom ter za rentgenski oddelek.

Prvo nadstropje je namenjeno za operacije. Urejšajo pet operacijskih sob, travmatološko, abdominalno, urološko, okuliščno, ušesno in ginekološko. Zaradi bližine operacijskih sob bodo

združili instrumentalno službo vseh oddelkov.

V drugem in tretjem nadstropju so bolniške sobe z dvema, tremi in štirimi posteljami, skupaj 120. Tudi četrto nadstropje je bolniško, očesni oddelek bo imel 28 postelj, ušesni pa 30.

V najvišjem nadstropju bodo sobe za zdravnike, učilnice in igralnice, imeli pa bodo tudi knjižnico.

Ko bomo dokončali vratarnico, pošto in trgovino, bo dostop do bolnišnic za osebna vozila zaprt. Vhod bodo imeli le reševalni avtomobili. Tak zaprt režim bo veljal ne le za obiskovalce, ampak tudi za vse, ki delajo v bolnišnicah. Pred vratarnico bo tudi avtobusna postaja. Avtobus naj bi dopoldne vozil krožno in vsako uro, popoldne pa le ob izmenah delavcev in ob obiskih. Mimo doma oskrbovancev pa bodo vozili le tovarnjaki.

Majda Horvat

DELOVNI POGOVOR V KRAJEVNI SKUPNOSTI GORICE PRI LENDAVI

Lastniki vinskih kleti: nezadostno

V krajevni skupnosti Gorice sta občinska in krajevna konferenca Socialistične zveze delovnega ljudstva pripravili delovni pogovor, ki se ga pa niso udeležili vsi vabljeni, na katerem je bila razprava o krajevni problematiki, zlasti cestni. Po vsem tem, kar smo slišali, so dobili občani, ki imajo na tem območju vinograde, stanujejo pa drugje, nezadostno oceno.

»Več kot tri četrtine vinogradov so v lasti občanov, ki stanujejo zunaj naše krajevske skupnosti. Vsi ti uporabljajo naše ceste, pri vzdrževanju pa so udeleženi s simboličnimi 1800 dinarji letno. Žal pa velika večina ne poravnava niti tega zneska. Poseben problem pa so tudi vinske kleti oziroma njihov videz. Če želimo, da lendavske gorice ne bodo le lepa zelena kulisa mestu, ampak sčasoma tudi turistično zanimivo in koristno zaledje Lendave, ne smemo dovoljevati zidave kakršnih koli kleti,« je v uvodu med drugim povedal predsednik krajevske konference SZDL Gorice Alojz Ščep. Opozoril je še na drugo problematiko, na primer na problem trgovine, ki je zdaj, ko je kupna moč vendarle večja kot pred desetletji, ni, je pa bila kmalu po vojni. Vprašal se je tudi: »Zakaj imamo v enem prostoru gasilske naprave, mrtvaški voz, hkrati pa so tu prireditve in proslave. Mislim, da je bistveni problem denar, saj v takem kraju, kot je naš, širša družbena skupnost le redko najde ekonomski ali kakšen drug interes.«

Na območju krajevske skupnosti Gorice je okrog 40 domačij in kakih 400 počitniških hiš oziroma vinskih kleti. V krajevni skupnosti pa z njihovim odnosom do infrastrukture niso zadovoljni, saj jih velika večina ne prispeva niti tistega malega zneska, ki so jim ga določili pred leti. Predstavnica uprave za družbene prihodke je obljubila pomoč: zamudnike bodo opozorili na plačilo obveznosti, hkrati pa jim bodo zaračunali še obresti. Dejstvo je namreč, menijo v krajevni skupnosti, da je med uporabniki cest 95 odstotkov »tujcev« in le 5 odstotkov domačinov. Sicer smo na pogovoru slišali, da tudi krajevna skupnost ni vselej napravila dovolj za izterjavo obveznosti oziroma ni vselej uspevala zainteresirati občanov od drugod, da bi pomagali graditi in

vzdrževati ceste. V nasprotju s tem pa so na nekaterih območjih ti občani dokaj razvezali mošnjičke. Da bo tako tudi v prihodnje, bo treba najti ustrezno obliko zbiranja sredstev tako za vzdrževanje kakor posodobitve, kajti več kot polovica poti je že makadamskih. Nekoč so vinogradniki hodili na »žlake« (urejati kolnike) letno najmanj dvakrat, zato morajo tudi zdaj, ko je pri asfaltu motika odveč, prispevati denar za dva ali več delavnikov, je bilo rečeno.

V goricih pa imajo težave z vodo, zlasti te čisto zmanjka v naselju okrog piramide, ki je najvišja točka. Tam bi bilo treba zgraditi večji rezervoar, ki bi pridelal do izraza še posebno ob trgatevi, ko ponavadi vode zmanjka. Tudi tu se zatika pri denarju, deloma pa zamisel zavira zajemališče vode. V načrtu so novi vodnjaki na gaberskem »pašniku« in potlej bo vode več tudi za to območje. Predstavniki Gidosa je tudi predlagal, naj bi krajevna skupnost prepustila vodovod v njihovo upravljanje.

Š. Sobočan

Varstveni dodatek upokojencev

Med družbene denarne pomoči uvrščamo tudi varstveni dodatek upokojencev. Število upravičencev oziroma prejemnikov varstvenega dodatka v Pomurju nekoliko narašča. V decembru ga je prejelo 2280 upokojencev, letos maja pa 2612. Za primerjavo še podatke, da je v Pomurju 11976 invalidskih, družinskih in starostnih upokojencev. V radgonski občini prejema dodatek 581, v lendavski 442, v ljubotemski 544 in v soboški občini 1045 upokojencev. Zanimivo pa je, kako je le-ta porazdeljen med posamezne kategorije upokojencev. Kar 1204 prejemnikov varstvenega dodatka je družinskih upokojencev. To je 30 odstotkov vseh upokojencev z družinsko pokojnino. Varstveni dodatek prejema še 647 upokojencev z invalidsko pokojnino in 761 s starostno.

Za varstveni dodatek lahko zaprosijo upokojenci, ki prejema manj kot 110 tisoč dinarjev pokojnine. Te pravice pa nimajo kmetje, ki prejema starostno kmečko pokojnino. Pridobitev te pravice pa je odvisna tudi od dohodka iz kmetijstva in dohodka drugih družinskih članov, ne upošteva pa se dodatek za tujo pomoč in postrežbo.

M. H.

PRED-STAVLJAMO VAM

Vlasta Veren — izvršna sekretarka

»Če želimo biti v Zvezi komunistov uspešnejši in se izogniti preobsežnemu forumskemu delu, potem je velikega pomena neposreden stik z osnovnimi organizacijami Zveze komunistov oziroma z njihovimi vodstvi. Tam, kjer so bile OO ZKS že doslej premalo aktivne, bodo v prihodnje toliko nujnejše tesnejše vezi s članstvom. Povratne informacije iz osnovnih organizacij pa nam še posebno uspešno dopoljujejo za posamezne organizacije odgovorni člani občinskega komiteja Zveze komunistov.«

To je nekaj misli iz zadnjih sestankov občinske partijske organizacije v Murski Soboti, ki jih je

VLASTA VEREN — Izvršna sekretarka predsedstva OK ZKS Murska Soba. Foto: A. Abraham.

izrekla novoizvoljena izvršna sekretarka predsedstva OK ZKS Vlasta Veren. Izrečene besede potrjujejo, da se v soboški občini še vedno čuti premajhna povezanost osnovnih organizacij z organi občinske partijske organizacije, preveč je pisnih oblik komuniciranja, pogrešajo pa več neposrednih stikov, s čimer je povezana tudi odtujenost od partijske baze. Zato bodo skušali v novem programu dela soboških komunistov čimprej odpraviti to pomanjkljivost, ki ji pripisuje velik pomen tudi Vlasta Veren.

Nova izvršna sekretarka predsedstva OK ZKS v Murski Soboti se je rodila leta 1957 v Murski Soboti, po poklicu pa je diplomirana ekonomistka. Prvič se je zaposlila v Ljubljanski banki — Pomurski banki, kjer je opravljala dela in naloge vodje plansko-analitiške službe. V Zvezo komunistov so jo sprejeli leta 1975. Mlada in zagnana aktivistka je bila tudi delegatka OK ZKS na 10. kongresu Zveze komunistov Slovenije, kjer je imela odmevno razpravo. Po študiju na Visoki ekonomsko-komercialni šoli v Mariboru, kjer je diplomirala leta 1983, se je vključila v aktivno družbenopolitično delovanje v osnovni organizaciji ZK in sindikalni organizaciji, že prej pa se je s prizadevanostjo uveljavila v mladinski organizaciji. V okolju, kjer sedaj dela in živi, ima ugled in zaupanje, ki ga potrjuje z vestnim in strokovnim delom, naloge prevzema odgovorno ter je dosledna do svojega dela in dela drugih.

Milan Jerše

23. SREČANJE MLADIH TEHNIKOV JUGOSLAVIJE

Jeremija Kurbanović, 8. razred OŠ, Tivar: »Ukvarjam se s praktično uporabo računalnikov in o tem sem tudi zagovarjal nalogo. Prvič sem na srečanju tehnikov in zdi se mi, da je le-to zelo koristno, veliko se naučim. Bil sem na republiškem tekmovanju tehnikov Črne Gore in tudi tam sem se od kolegov veliko naučil. Podobno je zdaj v Murski Soboti.«

Andrej Jus, sekretar Zveze organizacij za tehnično kulturo Slovenije: »Štiridnevno srečanje je uspelo, pripravljalo pa ga je okrog 150 ljudi, večinoma iz Murske Sobe. Občinska ZOTK se je izredno potrudila, prav tako vsi klubi tehnične kulture. Ne smemo pozabiti na velik delež srednješolskega centra, nasploh pa je bila organizacija resnično dobra. Najbolj razveseljivo je, da je bilo veliko nalog iz računalništva, elektrotehnike in robotike. Če se bomo v družbi na vseh ravneh potrudili in to dejavnost podpirali, verjetno ne bomo več dolgo zaostajali za razvitimi.«

Đorđe Hercog, 8. razred OŠ, Novi Sad: »Tekmoval sem v mikroročunalništvu. Doma sem pripravil dva programa, s katerima sem prišel sem in ju prikazal komisiji. Srečanje je nasploh dobro, saj lahko približno spoznaš, kaj boš delal pozneje, v poklicu. Vsak doma namreč nima možnosti, da bi kupil računalnik, vse to pa tukaj lahko vidi. Srečujem mnoge kolege — navdušene računalničarje — in izmenjujemo izkušnje.

Tomislav Vukičević, maturant, Beli Manastir: »Na srečanju sodelujem z maketo funkcionalnega ribnika. Doslej sem enkrat že bil na tovrstni prireditvi, in sicer leta 1984 v Gradačcu. Pri nas tehniko oziroma inovatorstvo, če temu lahko tako rečemo, premo cenimo, prav tako pa je inovatorstvo nasploh premalo popularno. Vendar pa postaja iz srečanja v srečanje bolj atraktivno,

zato menim, da bi podobne prireditve morale biti še pogostejše.«
bop

Član ZIS, Dragi Danev:

»Novatorje izveleži iz anonimnosti«

Slovesna otvoritev je bila v petek, praktično že po prvem tekmovalnem dnevu. Osrednji govornik je bil član zveze vlade, Dragi Danev, ki je uradno odprl štiridnevno manifestacijo. Iz njegovega govora povzemamo nekaj misli: »Zelo pomembno je, da je eden osrednjih ciljev srečanja izmenjava izkušenj in napredka znanstvenotehničnega in delovno-proizvodnega ustvarjanja mladih Jugoslavije, s čimer želimo ustvariti večjo množičnost. (...) Osnovna značilnost sodobnega sveta je pospešen znanstveni in tehnološki razvoj, ki opredeljuje tudi splošni družbeni in

O SREČANJU SO REKLI

gospodarski razvoj posameznih držav. Zato je postal boj za pospeševanje znanstvenega in tehnološkega razvoja povsod osnovni pogoj za udeležanje enakopravnih mednarodnih ekonomskih odnosov in za politično neodvisnost. (...) S tem omogočamo, da se ustvarjalci in novatorji, posebej iz vrst mladih, izveležejo iz anonimnosti, kajti inovacija je eno bistvenih vprašanj družbenega napredka. Uresničevanje strategije tehnološkega razvoja naše države ima daljnosežni pomen za hitrejši in skladnejši razvoj proizvodnih sil in socialističnih produktivskih odnosov. Gre za večje naslanjanje na lastne sile, za odpiranje dinamičnih procesov združevanja dela in sredstev na enotnem gospodarskem področju, za krepitev enotnosti jugoslovanskega trga, za zmanjšanje tehnološke in razvojne odvisnosti od tujine, za krepitev izvozne sposobnosti gospodarstva,

za povečanje skupne konkurenčnosti in s tem učinkovitejše vključevanje v mednarodno delitev dela. (...) Vaša tako številčna udeležba in pripravljenost za tekmovanje sta najboljši potrdili dosežanjega aktivnega dela in doseženih uspehov. Istočasno je to porok vaše ustvarjalnosti, ki se veže na sedanost in prihodnost, katere del ste. Brez dvoma bo prihodnost lepša samo, če bomo zgradili boljše sedanost.«
bop

Slovenci zelo uspešni

Uradno se je srečanje končalo v petek zvečer pred prizoriščem večine dogajanj, soboškim srednješolskim centrom. Med drugim so podelili nagrade najboljšim v 27 panogah. V kar 15 so bili najboljši slovenski pionirji ali mladinci: kmetijska tehnika — Jože Dobnik; uporaba računalnikov

— Aleksander Sušnjak, Primož Kaselj; proizvodno delo — Matej Gruškovnjak in Simon Zavec; Miro Peharda; razstava fotografij na temo Ustvarjanje mladih v „oji republiki — Simon Tanšek; robotika — Gregor Edelbaher, Marko Klopčič; ekologija — Aleksander Savič, Vera Roudi in Marjeta Kofjač; film na temo Ekologija — Romana Pugelj; elektrotehnika — Gregor Goršek, Elektronika v funkciji avtomatike — Igor Koprivnikar; splošno konstrukterstvo in inovatorstvo — Dejan Škronjar in Alojz Čerman, astronautika in raketna tehnika — Miha Kozjek; brodomodelarstvo — Tomaž Bolta; letalsko modelarstvo — Peter Kolman; znanost in tehnika v obrambi in zaščiti — slovenska pionirska in mladinska ekipa; avtomodelarstvo — Boris Puncer in Andrej Pučko, Tomaž Demšar in Simon Stelcl.

bop

Razdalje se krajšajo

Medtem ko v marsikateri temeljni organizaciji združenega dela lendavske občine tožijo, da nimajo dovolj strokovnega kadra (najhuje je menda s strojnimi inženirji), pa v obratih Leka v Lendavi teh težav nimajo. Od skupnega števila 210 delavcev jih je 15 z višjo ali visoko strokovno izobrazbo, veliko več pa je sodelavcev s srednjo šolo. Skratka: izobrazbena sestava je ugodna, zato uspehov ne manjka.

SKUPEN NASTOP — Pevska zbor Leka in Krke sta na nedavnem srečanju v Lendavi zapela tudi skupno, med njimi prekmursko Vsi so venci bejli. Foto: S. S.

Večkrat ugotavljamo, da razvito združeno delo iz notranjosti Slovenije odstopa manj razvitim območjem nedonosne delovno intenzivne programe. Pri Leku je bilo povsem drugače: gre za majhen kolektiv, ki pa dosega visoke ekonomske učinke. Začetek proizvodnje sega v 1982. leto, ko so v Lendavi odprli poslovno enoto tozda Kozmetika. Zdaj zaposluje 140 delavcev, ki izdelujejo kar 150 vrst izdelkov za osebno higieno oziroma za potrebe gospodinjstev (čistila). Ne da bi povečevali število zaposlenih, vsako leto fizični obseg proizvodnje povečajo za 10 odstotkov. Ker pa pred leti, ko so postavili novo

tovarno, niso montirali vseh novih strojev, bodo prihodnje leto temeljito posodobili tehnološko opremo.

Vodja obrata Ladislav Ivanec nam je predstavil tudi obrat za izdelavo antibiotika gentamicin, ki so ga odprli lani. V njem združuje delo 70 delavcev. V nasprotju s poslovno enoto tozda Kozmetika, kjer delajo v dveh izmenah, poteka proizvodni proces v obratu gentamicina tako rekoč

ni konkretnega odgovora, vendar nekako slutimo, da bo odgovor kmalu pritrjen: Zemljišča je že na voljo. Seveda pa so razvojniki previdni, kadar je govor o naložbah, kajti glede na visoke obresti za posojila se ni mogoče odločiti brez noč.

Čeprav ima proizvodnja v Lendavi status poslovne enote oziroma obrata, delavci zaradi tega v nižem niso prikrasani, saj sodelujejo v vseh samoupravnih organih, družbenopolitičnih organizacijah, delegatskem sistemu itd. Tudi prispevke od osebnih dohodkov plačujejo lendavskim interesnim skupnostim. Delavci lendavskih obratov pa so povsem izenačeni tudi v drugih svojih pravicah, denimo stanovanjska posojila. Pogoj je 1-letno varčevanje, nato pa lahko delavec dobi, odvisno od števila zbranih točk, od 2 do 3 milijone dinarjev posojila. Poskrbljeno je tudi za letni oddih delavcev v Lendavi, ki delajo v posebej težkih razmerah, na primer v pripravi proizvodnje, delavci, ki delajo v nočnih izmenah, itd.

Obrat Leka v Lendavi je ekonomsko upravičena naložba. Delavci tega območja dokazujejo, da so kos tudi tehnološko zahtevnim izdelkom. Razdalje med Ljubljano in Lendavo so utrjene. Dokaz za to je nedvomno tudi nedavno srečanje pevskih zborov Leka in novomeške Krke. Ta sta si za letošnji skupen nastop izbrala Lendavo. Koncert, ki sta ga imela v dvorani Nafta, je bil veličasten in posebno doživetje, naj smo prisluhnili 20-članskemu komornemu zboru Leka ali pa 35-članskemu mešanemu pevskemu zboru Krke. Navdušil je tudi skupni nastop. Program je vseboval umetne in narodne pesmi.

Zlati slednje so pri občinstvu »vžgale«. Da ne pozabimo: Lek ima obrat tudi v Lipovcih.

Š. Sobočan

PIONIRJI LENDAVSKE OBČINE SO ZASKRBLJENI

GOZDOVI UMIRAJO

Družbeni svet za prostorsko planiranje, urbanizem in varstvo okolja občine Lendava, ki je skušal pripraviti pogovor o varstvu narave (pred problemsko konferenco SZDL na temo ekologije, energija, varčevanje) ni imel sreče, saj niso prišli tisti, od katerih so pričakovali največ: »elektrikarji« in »vodarji«. Upajo, da bo ob naslednjem sklicu udeležba popolna.

O varstvu življenjskega okolja pa so že razpravljali predstavniki pionirskih odredov oziroma naravoslovnih krožkov. Občinska zveza prijateljev mladine je namreč v ponedeljek pripravila problemsko konferenco. Na njej so se oglašali mladi z vseh osmih osnovnih šol in poročali o stanju

na svojem območju, hkrati pa zaskrbljeno ugotavljali, da občani in delovne organizacije še naprej onesnažujejo vodo, zrak, polja, travnike, reke, potoke in tudi gozdove. Pionirski odred z osnovne šole v Gederovcih je ugotovil, da jelša v Črnem logu vse bolj umira. Podtalna voda se je močno znižala, čemur naj bi bile vzrok melioracije. Po drugi strani pa je gozd čisto poplavljen, menda ga je uničeno že 10 odstotkov. Stanje spremlja in skuša ugotoviti vzhodne gozdno-lesni inštitut iz Ljubljane. Domnevajo pa, da se starejši gozdni nasadi ne morejo prilagoditi nihanjem podtalne vode. Mladi čim prej zahtevajo rezultate raziskave in predlog ureditve gozdnih nasadov. O tem bodo govorili tudi na

republiški pionirski konferenci, ki bo v Krškem.

Š. S.

MURIN TOZD MODA V GORNJI RADGONI

S 23 leti in plinom nad težak vsakdanjik

poudarjati, da je pri tem med najuspešnejšimi Mura. To velja tudi za enega obeh tozdv zmaj Murske Sobote, radgonsko Mo-

do. Ne trdimo sicer, da se v Modni srečujejo z vsakdanjimi težavami (pri 70 odstotkih fizičnega obsega proizvodnje za izvoz je to normalno), vendar pa sta za 570-članski kolektiv posebej značilni predvsem komponenti, ki smo ju zapisali v naslovu: mladost, saj so v povprečju stari šele 23 let, in uvajanje zemeljskega plina kot osnovnega energetskega vira. Rabili ga bodo za ogrevanje in paro (v likalnici), ki je potrebujemo 2 tisoč kilogramov na uro. Doslej so uporabljali kurilno olje, zemeljski plin pa je za 14 odstotkov cenejši. Sicer je za Modo značilno, da so prav zdaj v obdobju sklepanja večjih naložb, ki naj bi jim (seveda) ob kolikor toliko normalnih poslovnih razmerah) omogočile relativno uspešno delo v naslednjih letih. V prvi vrsti mislimo tu na že opisano posodobitev kotlovnice, ki tačas deluje še poskusno, »za-res« pa naj bi začeli z uporabo plina jeseni. Konec lanskega in v prvih mesecih tega leta so napravili bistveni premik pri opremljenosti proizvodnih prostorov. Oprema je bila namreč bolj ali manj zastarela, zato so nakupili novo za krojilnico, šivalnico in likalnico. Gredo v korak z razvojem računalništva, saj nameščajo novo tovrstno opremo, v kratkem pa bodo dobili tudi novo telefonsko centralo, pri čemer gre za naložbo cele delovne organizacije. Opazili ste, da v Modni ne nalagajo denarja v zidove, ampak v bolj ali manj produktivne naložbe. Ko smo že pri zidovih: Mura je znana po svoji skrbi za

delavce, pri čemer ni izjema niti radgonski tozdv. Pred kratkim so zgradili dve stanovanji, pogovarjajo pa se še o dveh. Delavci — ali bolje: delavke, ki jih je 90 odstotkov — na 4 tisoč kvadratnih metrih proizvodnih površin izdelujejo ženske plašče in jope, letno napravijo 220 tisoč kosov izdelkov. Proizvodnja je izrazito sezonskega značaja, zato so razumljiva nihanja v prodaji, kar povzroča tudi različne poslovne rezultate v posameznih obdobjih leta. Ker imajo podoben program kot soboški tozdv Ženski plašči, so z njim v tesnejših stikih, predvsem kar zadeva prodajo za domači trg. Nasploh v Modni trdijo, tako nam je zagotovil direktor Franc Brlič, da so odnosi z matično delovno organizacijo odlični. Ob omenjanju mladosti delavk Mode je nujno dodati, da so zadnje leto občutno dvignile produktivnost — in sicer kar za 5,3 odstotka. Že res, da zgolj mladost in delovni zagon nista dovolj za tak dvig produktivnosti, je pa tudi to eden vzrokov. Kolektiv namreč počasi »dozoreva«, njegova kvalifikacijska sestava je sicer dobra, vendar so to še mladi strokovnjaki, ki potrebujejo čas za boljše delo. Spremembe v organizaciji dela in prej navedeno zorenje kolektiva, ob tem pa še zdrava politika poslovanja, podkrepljena z dobrimi odnosi z matično organizacijo, seštevek vsega tega je razlaga za dvig produktivnosti ob enakem številu zaposlenih.

Moda je pod Murinim okriljem od leta 1980, v nove prostore pa so se preselili leta 1981. Od takrat gre njihova pot dokaj uspešno navzgor. Povprečni majski osebni dohodek v tozdu je znašal okrog 185 tisočakov, kar glede na slabe prejeme v konfekcijski industriji niti ni malo. Priznati pa je treba tudi, da lahko delijo tisti, ki imajo kaj deliti. Mura je gotovo med njimi!

Bojan Peček

ČESTITAMO OB OBČINSKEM PRAZNIKU!

vsem občanom, delovnim kolektivom organizacij in ustanov lendavske občine in jim želimo še mnogo delovnih uspehov v vseh delovnih okoliših!

SKUPŠČINA OBČINE IN IZVRŠNI SVET

Občinska konferenca SZDL
Občinska konferenca ZKS
Občinska konferenca ZSMS
Občinski sindikalni svet
Občinski odbor ZZB NOV

Primatu gre za primat

Mariborska delovna organizacija Primat, ki v svojih osmih tozdvih in delovni skupnosti skupnih služb skupaj zaposluje 1880 delavcev, od teh jih 400 dela v tozdu Skladišča oprema Lendava, je zašla v krizo. V sodelovanju z ustreznimi institucijami so zdaj pripravili program razvojnih usmeritev, ki postavlja dve doktrini oziroma načeli: primat v razvoju, kakovosti in inženiringu (načrtovanje celotnih proizvodnih naprav) in: z novim v vrh. Predsednik kolektivnega poslovnega odbora Primata dipl. inž. Peter Mandl je pred nekaj dnevi o tem informiral člane izvršnega sveta skupščine občine Lendava.

V Primatu si zastavljajo strateške smeri razvoja v tehle proizvodnih dejavnostih: program pralne tehnologije, logistike, pisarniške opreme, transfer tehnologije, elektrotehnike in tako imenovane namenske proizvodnje. Program logistike zajema proizvodno sredstvo za skladiščenje in notranji transport (transporterji, viličarji, regali). Dobri del tega izdelujejo v tozdu v Lendavi. Za ta program so naredili obsežno analizo, ki predvideva postopno opustitev materialno intenzivne proizvodnje skla-

dišne in transportne opreme, kot nadomestilo pa bodo izdelovali vozila talnega transporta in računalniško ter mikroprocesorsko voden pretok in krmiljenje pretoka v skladiščih in tehnoloških procesih.

V Lendavi podpirajo razvojne usmeritve delovne organizacije Primat Maribor, vendar menijo, da je treba čimbolj konkretno opredeliti proizvodni program domačega tozda. Dejstvo je namreč, da v programu »logistike« ne bo sodeloval le lendavski tozdv, ampak tudi mariborski in iz Ušca v Srbiji... Izvršni svet torej zahteva od matičnega podjetja, naj pride s kartami na dan, saj meni, da je v materialih, ki so jih obelodanili, kar nekaj neznan. Veliko pove tudi tale stavek, zapisan v razvojnih usmeritvah: zaradi omejitve znanj v dislociranih temeljnih organizacijah bodo nekateri deli proizvodnje locirani v Mariboru: načrtovanje, montaža, preskušanje, elektrifikacija ter računalniški software. Predsednik poslovnega odbora je na razgovoru sicer zadržan, da »skrivalnice« ni, kljub temu pa bodo do septembra pripravili pisno informacijo o delu programa logistike za lendavski tozdv. Na podlagi tega, kar smo

slišali na seji izvršnega sveta in o čemer smo prebrali v načrtu razvojnih usmeritev, povzemamo: Primat Maribor si bo tudi močno prizadeval za tehnološko specializacijo posameznih tozdv in za lendavskega je predvidena »specializacija za izdelavo in obdelavo velikih zvarjenecv ter za proizvodnjo skladiščne in dvigalne opreme«.

Kvalifikacijska sestava v Lendavi ni ugodna (le kje pa je!), saj ima menda le 43,8 odstotka delavcev izobrazbo, ki je primerna za njihova dela in naloge. In če je temu tako, potem je treba izobrazbeni sestav (vsaj v povprečju) čimprej dvigniti. Predvidena koncentracija strokovnih služb na sedežu podjetja ne gre temu v prid, saj so tako strokovni delavci odtujeni od proizvodnje. Sicer pa upamo, da bo reorganizacija razvojnih služb uspešna in da se bodo uredili tudi odnosi v prodajnem oddelku. Rečeno je, da bodo tudi v tozdvih zaposlovali kar največ strokovnjakov, pa tako tudi v Lendavi, seveda če jih bodo le uspeli dobiti. Mlada strokovna skupina v Lendavi se je že izkazala s konstrukcijo novega viličarja.

Š. Sobočan

INA NAFTA LENDAVA

V poslovni skupnosti Petrokemija

Prejšnji teden so predstavili ljubljanskega Petrola, korporacije Iplasa in Iloin rafinerij iz Siska, Reke in Lendave podpisali samoupravni sporazum o združitvi v poslovno skupnost za razvoj naftnolinskega gospodarstva in organske kemične industrije Petrokemija. Predsednik kolektivnega poslovnega odbora Ine Nafta Lendava Jože Hajdinjak nam je povedal, da si od ustanovitve poslovne skupnosti veliko obetajo, saj bodo z njeno pomočjo lažje in hitreje uresničili svoje razvojne načrte. V tej delovni organizaciji, ki bo imela ob polletju 2100 milijonov dinarjev izgube, se zavedajo, da je nujna preusmeritev v dohodkovno zanimivejšo (donosnejšo) proizvodne programe. O tem »razmislija« tudi posebna komisija, sestavljena iz predstavnikov Ine Nafta, izvršnega sveta skupščine občine Lendava in ustreznih republiških upravnih organov. Kar zadeva poslovno skupnost, naj še dodamo, da je njeen pomen tudi v tem, ker bodo z vzpostavitvijo reprodukcijske verige presegli dosedanje enostranske odnose med proizvodnjo in trgovino v tem delu gospodarstva in s tem po najkrajši in najcenejši poti hrvaškemu in slovenskemu gospodarstvu zagotovili boljše oskrbo z naftnimi derivati, petrokemični industriji pa boljše oskrbo s surovinami. Z združitvijo pa naj bi tudi bolje izkoristili svoje proizvodne, organizacijske in strokovne zmogljivosti.

Š. S.

Kako pomurski receptorji sprejemajo in informirajo tujega gosta?

Prijetno, vendar preveč formalno

Bo naš začasni nemški turist v hotelu Termal lepše sprejet, ga bodo prepričali, naj ostane za nekaj dni? Predvidevanja so bila napačna, kajti tudi tukaj receptorji niso bili takšni, kakršnih je naš turist vajen v drugih turističnih državah in kakršne je po vsej pravici pričakoval tudi tukaj. Le dokaz več, da v Moravskih Toplicah niso navajeni zasebnih gostov, še posebej posameznikov, kaj šele mladih. Tako je bil naš turist sprejet pač tako, kot ne bi smel biti, opazil je, da je vse drugo pomembnejše (telefonski klici in pogovori s sodelavko) kot pa njegova vprašanja. Mogoče je temu kriv opoldanski čas, izmena, slabo vreme...

Stopil je torej še zadnjič v pomurski hotel, najmlajši, in se ustavil pri mladi receptorji. Bila je prijetna, videlo se je, da svoj posel obvlada, toda nekaj je vseeno manjkalo. Bila je namreč preveč formalna, ni se mu dovolj posvetila, poskušala odgovoriti na njegova vprašanja tako, da bi ga zadovoljila.

Začel je z že običajnim uvodom o potovanju čez Avstrijo, o okviri avtomobila in nadaljevanju poti proti morju. Kar naravnost jo je vprašal, če se plača ostati tukaj dva dni. Odgovorila mu je: »To se pa morate že sami odločiti.« Lepa stvar — namesto, da bi ga poskušala prepričati, kako mu ne bo žal, če bo ostal v Moravskih Toplicah dva ali še več dni, mu naštel vse, kar ima, mu je dejala, naj se sam odloči. Dodala je še, naj si najprej ogleda hišo (mislila je na hotel).

Zanimalo ga je seveda, če v tem kraju lahko kaj doživi, torej če je kakšna zabava, kaj drugega zanimivega, če lahko fotografira... »Ne vem, pokrajino mogoče,« mu je dejala. Ko je priznal, da je prvič v teh krajih in zato ne ve, kje je kaj, mu je dejala, naj ostane dva dni in si pokrajino ogleda.

»Mi lahko kaj priporočate?« »Želite stanovati pri nas,« je dejala namesto odgovora in ga s tem spomnila, da je ona za tistim pultom predvsem zato, da prodaja

sobe. Za fotografiranje mu je priporočala stare cerkve, ki jih je kar nekaj. In odgovor na vprašanje o plesu, diskoteki: »Čez teden čisto nič, samo konec tedna. V sredo in soboto je v hiši ples.« Izvedel je tudi, da bo lahko v Moravskih Toplicah igral, igral tenis in namizni tenis ter si sposodil kolo.

»To pa bi bilo tudi vse,« je še dejala in s tem dala očitni znak, da je zanjo pogovor končan. Kljub temu je vprašal še za kategorijo hotela in ceno sobe. Dala mu je cenik, na vprašanje, če imajo nemške časopise, pa dejala: »To dobite tam naprej.«

Torej je šel sam pogledat, če imajo nemški časopis. Našel je tri revije.

S tem je popotovanje našega sposojenega nemškega turista po pomurskih hotelih končano in takrat je dejal: »Če se pritožujete, da ne morete dobiti tujih gostov, ste si čisto sami krivi. Saj ne ponujate niti osnovnega — lep sprejem.«

Bernarda Peček

OBLJUBLJAJO BOLJŠO OSKRBO

V Kamniku so se na že tradicionalnem srečanju zbrali izdelovalci mesnih izdelkov Mesne industrije iz M. Sobote, Simentalke iz Ljutomerja, iz DO Meso Kamnik in Meso Trbovlje, predstav-

niki Mesne industrije Primorske iz Nove Gorice, Gavriloviča iz Petrinje, Neoplante iz Novega Sada, Emone, Mercatorja in Purisa iz Pazina.

Na srečanju, ki ga je organiziral Distribucijski center Kočna Kamnik, so svoje izdelke kupcem iz gorenjske in ljubljanske regije in Zasavja predstavili tudi izdelovalci mlečnih izdelkov Mlekopromet Ljutomer, Tovarna mlečnega prahu iz M. Sobote, Hmezd iz Celja in Mariborske mlekarne.

Svoje izdelke pa so predstavili še Droga Portorož, tozd VINO Koper, KZ Goriška brda, KK Vipava, Slovin, Pivovarna Union, Fructal — Alko iz Ajdovščine, Presad Gabrovka, Radenska, Eta Kamnik, ljubljanska Kolinska, Živila Kranj, Sloboda Osijek in KZ Metlika.

Naštetih izdelovalci so ob znanih predstavili tudi vrsto novih izdelkov prehranske industrije, ki jih bo mogoče kupiti v trgovinski mreži Loke iz Skofje Loke, Golice z Jesenic, 1. junija Trbovlje, ZKZ Trbovlje, Emone, veletrgovine Živila Kranj, Mercatorja, Potrošnje Zagorje, Murke Lesce, Kočne Kamnik, na voljo pa bodo tudi v številnih obratih družbene prehrane in gostinstva, katerih predstavniki so bili prav tako na poskušnji.

Po njej so tako izdelovalci kot trgovci obljubili pestrejšo ponudbo s prehrabeni izdelki.

K boljšemu sodelovanju pa naj bi ob predstavitvi izdelkov prispevalo tudi državno srečanje, ki je sledilo uradnemu delu.

Boris Hegeduš

POMURJE NE BO SLOVENSKA

Položaj v kmetijstvu, ki je v zadnjih štirih desetletjih doživljal številne vzpone in padce, se je po letu 1983 začel ponovno slabšati. Poslabšal se je zlasti dohodkovni položaj te panoge, kar je imelo za posledico zmanjševanje investicij, pa tudi proizvodnje. Če je še v letu 1983 od vseh investicij v gospodarstvu 12 odstotkov odpadlo na kmetijstvo, se je ta delež v lanskem letu znižal že na 3 odstotke, ob sedanjih kreditnih pogojih pa so naložbe takorekoč zastale. Ti podatki so za Slovenijo, vendar je tudi v pomurskem kmetijstvu položaj podoben. Položaj je tu še toliko bolj zaskrbljujoč, ker je Pomurje še vedno pretežno kmetijsko območje in od razvoja te panoge gospodarstva je odvisna socialna varnost velikega števila prebivalcev. Skrajni čas je, da se odnose do kmetijstva spremenijo, zahtevajo kmetijci in to so odločno povedali tudi na majskih plenih slovenskih in jugoslovanskih komunistov. Moralno in politično podporo so dobili, vendar je to premalo, če ji ne sledi tudi materialna podpora. Pa tudi kmetijski sami morajo še veliko narediti, spremeniti, saj vseh možnosti še niso izkoristili. In kako je s slednjim v pomurskem kmetijstvu? V zadnjem času smo večkrat slišali nekatere pomisleke o pravičnosti usmeritve pomurskega kmetijstva.

Zasledili smo celo trditve, da, denimo, v soboški občini nimamo izdelanih in sprejetih dolgoročnih razvojnih usmeritev v kmetijstvu.

To vprašanje nam je služilo tudi za iztočnico pogovora z Gustijem Grofom, predsednikom združenja ABC Pomurka.

GUSTI GROF: Občina Murska Sobota je del Pomurja, Pomurje je sestavni del združenja ABC Pomurka, kar zadeva kmetijstvo in prehrabeno industrijo, in v našem sodu imamo sprejet program razvoja kmetijstva do leta 1990 in tudi dolgoročni razvojni program do leta 2000. Ta program je bil izdelan na osnovi strokovnih priprav, sprejet po samoupravnih poti, zato mislim, da takšna ugotovitev ne drži. Mi svoj razvojni koncept imamo, so pa morda posamezniki, ki se z njim ne strinjajo, vendar to ne pomeni, da je pomursko kmetijstvo brez razvojnih načrtov.

Pomurje čisto označujejo kot »slovensko žitnico« in v republiki so nekatere težnje, da bi to resnično postalo. Se vam ne zdi, da ob sedanjih posestni strukturi in strukturi kmetijskega prebivalstva takšna usmeritev ne more biti sprejemljiva, saj bi tako Pomurje še naprej ostalo zgolj le surovinska osnova za razvita območja?

GUSTI GROF: V republiki so res nekatere ideje, in te so zapisane tudi v nekaterih dokumentih, ki se pripravljajo, da bi se naj pomursko kmetijstvo usmerjalo bolj v poljedelsko pridelavo, živinorejo pa naj se ne bi razvijala oz. bi se sčasoma nekatere živinorejske usmeritve opuščali. Mi se s takšno usmeritvijo seveda ne moremo strinjati in je tudi ne sprejemamo. Pomurje ni Vojvodina, naša posestna struktura je znana, parcele so majhne, še vedno je agrarna prenaseljenost, zato moramo ob poljedelstvu razvijati tudi druge dejavnosti, ki bodo dajale večji dohodek našim kmetom in delavcem, ki so zaposleni v kmetijstvu. Zato vselej poudarjamo, in to imamo zapisano tudi v planih do leta 2000, da bomo skladno s poljedelstvom razvijali tudi živinorejo in da bo poljedelstvo v prihodnje še bolj podrejeno potrebam živinoreje. Sami moramo namreč pridelati čim več domače krme, kar pa ne pomeni, da ne bomo še naprej tudi tržni pridelovalci pšenice, sladkorne pese, krompirja ali kakšne druge poljščine. Nena zadnje imamo tudi svoje plane in ti postajajo vedno bolj samostojni, saj niso več v takšni meri odvisni od nekaj vsiljenih in administrativno predpisanih planov.

Pa še na nekaj moramo biti ob tem posebej pazljivi. Če bi se namreč uveljavila težnja o poljedelski usmeritvi, potem je nevarnost, da bi se tudi republiška intervencijska sredstva tako usmerjala in Pomurje ne bi dobilo teh sredstev za meso, mleko in podobno. Zato nikakor ne smemo dovoliti, da bi se v republiške dokumente zapisalo, da bo Pomurje postalo slovenska žitnica.

Osnovna usmeritev pomurskega kmetijstva ostaja torej še naprej v intenzivnem poljedelstvu in na tej osnovi tudi na razvoju intenzivne

živinoreje. Kako pa je z možnostjo uvajanja nekaterih dopolnilnih, predvsem delovno intenzivnih, programov?

GUSTI GROF: Kot sem že poudaril, je naša osnovna usmeritev v intenzivno poljedelstvo in intenzivno živinorejo in to bo moralo dati glavni vir dohodka našemu kmetijstvu. Seveda bi morali dosti bolj kot doslej dajati poudarek takoimenovanim dopolnilnim programom, ki bi zaposlili več delovne sile in tudi višje ovrednotili vse tisto, kar tu imamo. Eno od takšnih področij je gotovo sadjarstvo, za kar imamo izredne naravne možnosti. V kmetijski zadrugi Panonka na tem področju dobro delajo in tudi v ostalih zadrugah bi morali sadjarstvo bolj razvijati. Med številnimi možnostmi naj omenim še vzgojo sadnih sadik, razvoj semenarstva, pa tudi področje domače obrti in možnosti organiziranja raznih oblik dela na domu.

Bolj se bodo razmere v gospodarstvu zaostrovale, bolj bomo morali razmišljati o novih oblikah in o iskanju takšnih programov, ki bodo delovno intenzivni in tudi dohodkovno zanimivi.

Prisotne so nekatere ideje o pridelovanju biološko čiste hrane. Je to realnost ali utopija?

GUSTI GROF: V zadnjem času se res veliko govori in tudi piše o raznih alternativnih programih, pa tudi o pridelovanju biološko čiste hrane. Morda se včasih pri tem nismo prav razumeli, vendar smo zdaj le nekako našli skupni jezik med kmetijci in tistimi, ki takšne programe ponujajo. Govoriti seveda o tem, da bi pridelava biohrane bila dejavnost, na kateri bi se lahko hitreje razvijalo pomursko kmetijstvo, je utopija. Ni pa utopija, če bo to dopolnilna dejavnost na nekaterih območjih, seveda po marketinško preštudiranim konceptu, da bomo vedeli, kaj bomo pridelovali, kje bomo prodali in po kakšni ceni. Ob tem moramo namreč le upoštevati, da je v svetu takšnih poskusov precej, vendar nikjer ni prišlo do množične pridelave in do množične potrošnje.

To je nenazadnje le hrana za tiste, ki imajo boljši standard, saj pridelava ni intenzivna in je zato draga. Na tem področju želimo biti čim bolj konstruktivni, zato smo se dogovorili, da ustanovimo posebno projektno skupino, ki bo sestavljena iz naših strokovnjakov in tistih, ki takšne možnosti ponujajo, da bi skupaj proučili dejanske možnosti in koristi takšne proizvodnje.

Eden od pogojev za doseganje večjega dohodka v kmetijstvu je tudi ta, da surovino, ki jo pridelamo doma, čim bolj dodelamo in jo tako višje ovrednotimo. Doslej smo v Pomurju razvijali predelovalno industrijo predvsem na osnovi mesa in mleka. Kakšne so možnosti na ostalih področjih?

GUSTI GROF: Strinjam se, da vseh možnosti v predelavi še nismo izkoristili. Čeprav smo na tem področju dosegli že precej, je naš cilj, da čim več surovine, ki je tu pridelamo, še višje ovrednotimo. Ocene so različne, vendar menim, da dobršen del tistega, kar pridelamo, tudi predelamo. Pri mleku je to takorekoč vse, prav tako pri mesu, pa tudi polovica žitaric ostane v pomurskih mlinih. To pa ne pomeni, da ob sedanjih klasičnih programih v predelovalni industriji ne bi lahko naredili še več. Nekateri nove programe tu že uvajamo in možnosti zanje se bodo odprle po dokončanju naložbe v soboški Tovarni mlečnega prahu. Razmišljamo tudi o novi naložbi v ljutomerskem Mlekoprometu, kjer bi predelovali sirotko v nove farmacevtske izdelke, vendar je to zahtevna naložba in bi morala

ŽITNICA

pri njej sodelovati celotna slovenska družba. So pa tudi ideje o drugih vrstah predelave, ki jih moramo razvijati. Od predelave sadja, vendar ne v sokove, saj je takšnih predelovalcev že veliko, razmišljamo o nadaljnji predelavi žitaric ali njihovih dodelavi, skratka idej je veliko, potrebno jih bo le uresničiti. Ovir, ki se ob tem največkrat zastavljajo, pa so kadri. V pomurskem kmetijstvu imamo sicer dobre kadre, vendar ne smemo pozabiti, v kakšnih pogojih odnosa družbe do kmetijstva so ti kadri delali in še vedno delajo. Često so bili namreč prisiljeni, da so se ukvarjali z dokazovanjem ali je kmetijstvo res panoga, ukvarjali so se z bitko za cene, namesto, da bi delali v stroki in se tu dokazovali. S tem hočem reči, da nam manjkajo predvsem kadri, ki bi prihajali z svežimi, novimi idejami.

To, kar ste nazadnje povedali, je v nasprotju s trditvami nekaterih, ki pravijo, da je med vodilnimi v pomurskem kmetijstvu premalo pripravljenosti za sprejemanje novih idej. Mladi strokovnjaki s svojimi idejami ne uspejajo, še več, agronomi na tem kmetijskem območju ne morejo dobiti zaposlitve?!

GUSTI GROF: Celovito ocenimo o tem bi težko sprejel. Verjamem, da morda v določenih okoliščinah obstaja odpor do novih idej, vendar je dolžnost nas vseh, ki v kmetijstvu delamo, da te odpore lomimo. Res se večkrat sliši, da mladi kadri ne morejo dobiti zaposlitve, vendar smo v zadnjem letu v našem sodu sprejeli usmeritev in jo tudi praktično izpeljali, da vsak agronom, ki želi delati, zaposlitev tudi dobi. Torej se to, da bi strokovnjake odklanjali, ne bo smelo več zgoditi.

Predvsem velja to za agronome, živilske tehnologe, pa tudi ostale, družboslovne usmeritvam, bomo morali bolj na široko odpreti vrata, saj za kompletiranje raznih strokovnih delovnih skupin potrebujemo tudi takšne kadre. Sam sem imel v zadnjem letu dni tri razgovore z našimi študenti, jim svetoval, za kakšne naloge bi se naj odločali in tudi z njihovo zaposlitvijo ne bo problemov. Razvoj moramo graditi na mladih kadrih, na svežih idejah in s skupno močjo bomo nove programe tudi realizirali. V sodu smo si zastavili celo cilj, da najdemo stik s pomurskimi strokovnjaki, ki delajo na drugih območjih, jih pritegnemo k sodelovanju pri novih programih, v prihodnosti pa bi jih celo skušali pridobiti, da se vrnejo v Pomurje.

Po vsem tem bi lahko zaključili, da imate v pomurskem kmetijstvu zastavljeno dobro razvojno politiko, njena uresničitev pa je odvisna predvsem od kadrov in od ustreznih ekonomskih pogojev.

Pomursko kmetijstvo zagotavlja dobro tretjino slovenskih potreb po hrani in glede na to bi moralo imeti tudi ustrezen vpliv na oblikovanje slovenske kmetijske politike. Imamo pa občutek, da se glas pomurskih kmetijcev še vedno premalo upošteva?!

GUSTI GROF: Dejal bi, da se nasplah glas kmetijcev premalo upošteva. Kmetijstvo je bilo ves čas v podrejenem položaju in tega stanja nekako ne moremo preseci. Osnovni greh naše družbe je, da iz kmetijstva ne dobimo tisto, kar bi iz te panoge lahko dobili, denar vlagamo v panoge, ki nam tega ne vračajo. Naj povem samo primer, da je bilo v celotno slovensko kmetijstvo lani investiranih le 20 milijard dinarjev (od tega 10 milijard za melioracije), da pa je bilo v Železarni Jesenice vloženih več kot 70 milijard dinarjev. Komentar k temu ni potreben. Seveda bomo morali biti pomurski kmetijci v prihodnje še bolj aktivni v odnosu do vodilne slovenske strukture in pri kreiranju dokumentov, ki urejajo področje kmetijstva. Na področju intervencij smo nekaj že dosegli, na plenumu slovenskih komunistov je bila diskusija pomurskega delegata ena najbolj kakovostnih, pa tudi na drugih področjih si prizadevamo, da bi se razmere spreminjale.

Ludvik Kovač

K sodelovanju vabimo

1. natakarije in kuharje
2. pomožne gostinske delavke v kuhinji
3. pomivalke
4. čistilke
5. ekonomka za nabavo živil in potrošnega materiala enote

Pogoji:

1. končana gostinska šola (poklicna ali srednja), smer natakarije in kuhar
2. končana osnovna šola (prednost bodo imeli kandidati, ki so že delali v kuhinji)
3. nedokončana osnovna šola
4. nedokončana osnovna šola
5. končana gostinska šola (poklicna ali srednja) smer kuhar ali natakarije

Delovno razmerje bomo sklenili za nedoločen in določen čas. Pisne prijave z dokazili o strokovni izobrazbi sprejemamo 15 dni od objave na naslov TOZD TURIZEM IN GOSTINSTVO ZVEZDA, MURSKA SOBOTA, Trg zmage 8 — komisiji za delovna razmerja. Kandidate bomo v 30 dneh po končanem sprejemanju prijav obvestili o naši odločitvi.

gorenjevarstroj

Industrija in montaža n. sol. o. Lendava
Industrijska cesta

Delavski svet DO Gorenje Varstroj, tozd Tovarna varilne opreme Lendava, Industrijska cesta 4 razpisuje

javno dražbo

za prodajo osnovnih sredstev:

zap. št.	naziv	število	izklicna cena za kos
1.	Stroj za navijanje demagnetizacijskih tuljav, max. premer tuljave 870 mm	1	1.020.441 din
2.	Stroj za ovijanje demagnetizacijskih tuljav, max. premer tuljave 870 mm	1	1.020.441 din
3.	Navijalni stroj za križno navijanje 4 KW, deb. žice 0,1 do 0,5	2	2.988.241 din
4.	Navijalni stroj adast za slojno navijanje majhnih transformatorjev, deb. žice 0,1 do 0,5	1	598.281 din
5.	Navijalni stroj AM 99 za slojno navijanje majhnih transformatorjev, deb. žice 0,1 do 0,5	2	7.106.280 din
6.	Navijalni stroj meteor za navijanje majhnih transformatorjev, deb. žice 0,1 do 1,7, št. programov 16	1	2.607.425 din
7.	Navijalni stroj meteor za navijanje majhnih transformatorjev, deb. žice 0,1 do 1,7, št. programov 4	1	4.107.425 din

Javna dražba bo 26. 6. 1987 ob 12.00 v prostorih DO Gorenje Varstroj v Lendavi, Industrijska 4.

Ogled navedenih osnovnih sredstev je možen od 11. ure istega dne. Interesenti morajo plačati pred začetkom javne dražbe 10 % polog od izklicne cene osnovnega sredstva. V ceno ni vračunan prometni davek.

Spisek dobitkov s tombole v Krogu, 14. junija 1987

Zaporedna številka dobitka	Številka tombole karte
1.	014167
2.	028785
3.	029522
4.	023248
5.	025183
6.	018165
7.	007193
8.	017989
9.	000530
10.	008196
11.	034427
12.	011971
13.	026845
14.	007053
15.	017265
16.	008848
17.	021293
18.	021541
19.	012375
20.	016235
21.	006402
22.	038421
23.	001385
24.	016926
25.	028621
26.	003475
27.	025907
28.	019418
29.	026399
30.	032290
31.	028428
32.	013565
33.	029548
34.	013454
35.	012399
36.	019413
37.	001835
38.	003939
39.	021865
40.	004620
41.	010773
42.	005604
43.	017040
44.	022014
45.	013289
46.	007328
47.	022632
48.	037277
49.	001071
50.	000870
51.	012559
52.	035939
53.	033175
54.	011411
55.	011692
56.	001941
57.	028686
58.	008626
59.	002004
60.	020348

Dobitke lahko dvignete vsako soboto od 10.00 do 12.00 v roku dveh mesecev v vašem domu v Krogu.

OB OBČINSKEM PRAZNIKU NAJISKRENEJE ČESTITAMO VSEM POSLOVNIM PARTNERJEM IN OBČANOM LENDAVSKE OBČINE!

Tozd Proizvodnja galanterije
Gbrat Drobna galanterija Žižki

5. Tokom v toku
elegance
vzdržljivosti
lepote
65 let

Prispeval naj bi tudi polkmet

Pomurski kmetje s svojimi prispevki, ki pa niso majhni glede na ustvarjeni dohodek, ne morejo plačati zdravstvenega varstva. Ne le zaradi starosti — večina je starejših kot 60 let — majhnosti kmetij in potrebne zdravstvene pomoči, ampak tudi zaradi cenovnih nesorazmerij postajajo kmetje socialna kategorija, potrebna širše družbene pomoči. Solidarnostno jim pomagajo delavci iz združenega dela, ki z višjimi prispevnimi stopnjami zberejo denar tudi za zdravstveno varstvo pomurskega kmeta.

Denar, zbran z republiško solidarnostjo, sicer dobivajo vse pomurske občine, vendar pa s tem in z denarjem, zbranim s kmečkimi prispevki, lahko plačajo le

33,65 odstotka potreb kmetov za zdravstveno varstvo. Iz leta v leto je manjši tudi delež kmetijskih prispevkov v prihodkih pomurskih zdravstvenih skupnosti in je

bil lani le še 4,3 odstotka. Za zdravstveno varstvo devetnajst odstotkov kmečkih zavarovancev pa je treba dati 21,3 odstotka zbrane denarja.

Pomurske zdravstvene skupnosti in pa tiste, kjer je precej kmetov, so tudi zaradi tega v denarnih težavah. Pisali smo že o predlogih za izhod iz težav, ki so jih pripravili pri republiški zdravstveni skupnosti, o katerih so razpravljali na številnih forumih.

Kaj so torej osnovne spremembe, ki jih predlagajo?

Osnova za prispevek za zdravstveno varstvo kmetov naj bi bil katastrski dohodek in dohodek od gozda. S tem bi se razširil krog plačnikov prispevka, saj bi prispevali tudi tisti, ki imajo zemljo, jo obdelujejo, vendar pa imajo delavsko ali drugo zavarovanje. V Sloveniji naj bi bila enotna prispevna stopnja v vseh občinah — in tretji bistvenejši predlog: kompenzacijski davek, ki je prihodek občinskega proračuna, naj se ustrezno zmanjša ali prenese na račun zdravstvenih skupnosti.

Ponujene so torej rešitve financiranja zdravstvenega varstva, ne pa tudi položaja kmetijstva pri nas, predvsem kar se tiče cenovne politike. Za slednje se zavzemajo kmetje: v ceni kmetijskega proizvoda naj bi bil upoštevan tudi del, ki ga mora dati kmet za zdravstvo in socialno varstvo. Bil naj bi strošek kmeta pri pridelovanju.

O predlaganih rešitvah za predruženje financiranja zdravstvenega varstva so razpravljali na komiteju za zdravstvo in socialno varstvo Slovenije, sodelovali pa so tudi predstavniki republiškega izvršnega sveta, sveta za družbenoekonomsko odnose v kmetijstvu in gozdarstvu, združena in socialistična zveza in drugi. Največ pripomb je bilo na predlog, da se razširi krog zavezanec prispevkov tudi na polkmete, seveda s tem, ko bi bila osnova za prispevek katastrski dohodek. Pravijo, da zakonsko ni opravičljivo, da bi bili tisti, ki so delavci ali imajo drug status, dvakrat obremenjeni s plačevanjem prispevkov. Pravijo, da morajo o tem razpravljati v občinskih zdravstvenih skupnostih in če bo večina za to, se bo sprožil postopek za spremembo samoupravnega sporazuma o zdravstvenem varstvu. Pogoj pa bi bil, da se kompenzacijski davek zmanjša.

Enotni pa so si v predlogu, da se poenoti prispevna stopnja za vso Slovenijo. Po predlogu pomurskih zdravstvenih skupnosti naj bi se v Sloveniji ravnali po višini prispevnih stopenj v murkosobski regiji, v tistih, kjer imajo nižjo, pa bi jo postopno usklajevali.

Če bodo sprejete predlagane rešitve, se bo moral spremeniti tudi veljavni solidarnostni sistem, to namreč zahtevajo pomurske zdravstvene skupnosti.

Majda Horvat

Čebelarstvo in zdravilne rastline

To sta bili osrednji temi na kvizu Mladi in kmetijstvo, ki so ga izvedli v Rogašovcih. Po tekmovanju mladinskih osnovnih organizacij so se pomerili še osnovnošolci. Pobuda je nastala na aktivu mladinskih mentorjev po osnovnih šolah, saj jih ima veliko pionirske zadrage. Poleg tega je Murska Sobota kmetijska občina in je izpopolnjevanje tega znanja dobrodošlo že pri najmlajših.

Na kviz, tokrat so ga priredili tretjič, se je prijavilo enajst osnovnih šol, na prireditve pa jih je prišlo deset. Kviz je potekal v organizaciji soboške mladinske konference in osnovne šole Rogašovci. Najboljši sta bili ekipi od Grada in iz Bakovec. O njuni izenačenosti pričajo podatki, da sta tudi po dodatnih vprašanjih dosegli isto število točk — 22. Na tretje mesto so se uvrstili učenci osnovne šole Edvarda Kardelja iz Murske Sobotice.

bop

Bolezni na vinski trti

Siva grozdna plesen (botrytis)

Preprečevanje in zatiranje bolezni

Novejši plantažni nasadi (na žice) so mnogo bolj napadani s to boleznijo kot manj intenzivni, in sicer zaradi naslednjih vzrokov:

— Ker so intenzivni nasadi mnogo bolj gnojni, predvsem s dušikom, kar ima za posledico bujnejšo rast trte, s tem se tudi poveča vlažnost v nasadu.

— Zaradi premočnega gnojenja nastopa v sušnih obdobjih pomanjkanje vode zaradi plitkega koreninskega sistema teh bujnih trt in večje listne mase. Ko pride do dežja po sušnem obdobju, te plitke korenine hitro vpijejo vlagu in grozdne jagode se hitro napnejo in lahko počijo (nastane idealno vhodno mesto za glivico).

— V intenzivnih nasadih je obremenitev posameznega trsa večja, trs je bujnejši, nezračen, zato je v njem vlažnejše.

— Bujna listna masa je stisnjena med žice, pokriva in senči veliko število grozdov in ti so veliko bolj občutljivi na sivo plesen, ker sonce učvrščuje jagodno kožico, na drugi strani pa se na zasenčenih grozdih dalj časa zadržuje vlaga.

Vse to moramo upoštevati pri izbiri vzgojne oblike, oskrbi nasada (gnojenje, zelena dela) in to je ena od možnosti za preventivno preprečevanje bolezni. Druga možnost je preprečevanje (in do neke mere tudi zatiranje sive grozdne plesni) s kemičnimi pripravki. Tu ločimo kombinirane fungicide (poleg sive grozdne plesni delujejo nekoliko tudi na peronosporo in obratno): folpet, Orthophaltan, bakreni euparen, euparen, mycodifol. Te pripravke uporabljamo za prva škropljenja proti sivi grozdni plesni, kasneje pa nam lahko zaradi dolge karence pridejo v mošt in nam preprečujejo vrenje in dajejo priokus vinu. Naslednja skupina so tako imenovani sistemski fungicidi (benlate, benomyl WP-50, enovit M). To so učinkoviti fungicidi, vendar se na njih glivica zaradi svoje raznolikosti hitro prilagodi in postane odporna. Tretja skupina so tako imenovani kontaktni fungicidi, ki so zadnja leta zelo popularni med vinogradniki: ronilan, pinulin (ista aktivna snov kot pri ronilanu, vendar druga firma), rovaral, sumilex. Vsi ti so zelo dobri in učinkoviti pripravki, vendar jih ne smemo pre pogosto uporabljati, letno maksimalno do štirikrat. Prvo škropljenje s temi fungicidi (botrycidji) se priporoča po cvetenju vinske trte, drugo pred zapiranjem grozdov in tretje 14-21 dni po prejšnjem škropljenju, četrto po potrebi z upoštevanjem karence, ki je 21 dni (za sumilex 42 dni). V vlažnih jesenih in v primeru, da nam je vinograd v juliju ali avgustu oklestila toča, četrto škropljenje opravimo. Dobra stran teh fungicidov je, da ob upoštevanju karence ne zavirajo vrenja niti ne vplivajo na okus vina.

Na koncu bi še omenil zaščitno delovanje bakrenih pripravkov (modra galica, cuprablau Z in drugih) pred sivo grozdno plesnijo. Ti pripravki direktno ne preprečujejo razvoja sive grozdne plesni, temveč samo posredno, in sicer postane ob uporabi teh pripravkov jagodna kožica čvrstejša (jagode manj pokajo in glivica težje prodira v notranjost jagode in grozda).

Ernest Novak, dipl. inž. agr.

KMETIJSKO GOSPODARSTVO RAKIČAN, TOZD POLJEDELSTVO IN GOVEDOREJA LENDAVALA

OČI UPRTE V KRIŽANCE

Kmetijsko gospodarstvo Rakičan, tozid Poljedelstvo in govedoreja LendaVala sklad svojih zemljišč že nekaj časa povečuje od 70 do 100 hektarjev letno. Zdaj ima že 2400 hektarjev, od tega nekaj sto hektarjev na območjih, kjer so bili slabi travniki. Zasebni kmetje (hočeš nočeš) morajo priznati velike dosežke »konkurenta« — družbenega sektorja kmetijstva.

Kaj sejejo? Najpomembnejše poljščine so kuzuza, pšenica in sladkorna pesa. Tokrat so pšenico zasejali na 717 hektarjih, od tega največ sorte lonja, seveda pa preskušajo tudi druge. Za setev nove sorte na večjih površinah se odločajo šele potem, ko to opravičijo poskusne setve na manjših parcelah.

Koruzo, tokrat sorto pionir DEA, so posejali na 1120 hektarjih. Z delom so končali pravočasno, čeprav vremenske razmere niso bile idealne. Tudi koruzo so sejali šele po preskušanju: to sorto so preskušali dve leti in ugotovili, da je bolj rana in daje dober pridelek — 85 centov suhega zrnja na hektar.

Tozid Poljedelstvo in govedoreja je tudi pomemben pridelovalec sladkorne pese. Cilja — 500 hektarjev sladkorne pese — letos niso izpolnili, kajti zasejali so jo na 312 hektarjih, vendar se kaže pridružiti mnemu direktorja Jožeta Magyarija, ko pravi, da število hektarjev niti ni tako pomembno, važni so količinski pridelki. Vse bodo storili, da bo pridelek rekorden, na kar so že navajeni. Lani, na primer, so bili po količini pese, ki je zrasla na hektarju površine, visoko: na drugem mestu pridelovalcev za potrebe tovarne sladkornja v Ormožu. Dokaz, da tudi letos hočejo visoke pridelke, niso le izdatna

gnojenja in zaščitna škropljenja, ampak tudi odločitev, 70 hektarjev njiv, zasejanih s peso, ki so bile poplavljenе zaradi dolgotrajnega deževja, znova zasejejo s — peso!

Letos pridelujejo na 146 hektarjih tudi oljno ogrščico, ki jo bodo prodali tovarni olja v Slovenski Bistrici. Primerno izkoriščajo tudi slabše rodovitna tla, na primer s sejanjem ovsa.

Oči uprte v križance! V nasprotju z radgonskimi, ljutomerškimi in kapelskimi goricami, kjer ima največ površin družbeni sektor, je v lendavskih goricah drugače: tozid Poljedelstvo in govedoreja obdeluje le 24 hektarjev vinogradov preostalih skoraj 600 hektarjev pa imajo zasebniki. Seveda si prizadevajo posaditi trto na dodatnih površinah, vendar so previdni. Na določenih pobočjih je namreč čisto slano. Tako je 1981. leta temu tozdu uničila 40 odstotkov, 1985. leta 85 in letos 80 odstotkov pričakovanega pridelka. Ker pa je pripravljena na 23-hektarska površina v zasebku Dolac, so letos poskusno posadili nekaj sto trsnih križancev žlahtnih trt z neko trpežno rusko sorto. Ugotoviti hočejo (kot pri poljščinah), kako se bo poskus obnesel. Če bo kjubovala, potem jo bodo posadili.

Tozid Poljedelstvo in govedoreja pa ima že precejšnje izkuš-

nje z rejo govejih pitancev. Na vseh ekonomskih enotah (LendaVala, Benica, Žitkovci in Ginevec pri Nedelici) imajo goveje hleve, v katerih je tačas skupaj 852 glav goveda. Predvidoma letos bodo skupaj s tozdom Tovarna mesnih izdelkov Murska Sobota zgradili (v Ginevecu) sodoben hlev za 600 pitancev. Letošnji naložbeni načrt pa vsebuje še marsikaj drugega: nadaljnji nakup zemlje, melioracije 72 hektarjev zemljišč pri Dobrovniku, položitev drenažnih cevi na 344 hektarjih »melioriranih« površin na območju Doline in Centiba. Dalje: na površini 100 hektarjev na območju Dobrovnik bode položili cevi, ki bodo omogočale (brez prenašanja) namakanje. Za nakup kmetijskih strojev so predvideli 110 milijonov dinarjev, saj nameravajo kupiti velik žitni kombajn, mehanizacijo za vzdrževanje melioracijskih sistemov in tako naprej. Nadaljevali bodo tudi posodabljanje gospodarskih objektov na enotah: letos je na vrsti Ginevec, lani pa so dali precej denarja v ta namen za enoto v Žitkovcih. Usoda lendavske pa še ni znana. Nekateri bi jo radi čim prej izselili z roba mesta.

V tozdu Poljedelstvo in govedoreja je zaposlenih 92 delavcev. Na posameznika tako pride 26 hektarjev površin. Ne vemo, ali je to več ali manj, kot je na drugih družbenih obratih, ni pa treba posebej napenjati možganov, da bi ugotovili produktivnost v primerjavi z zasebnim sektorjem.

Š. Sobočan

Tibor Titan, dipl. inž.

Sto let reje lisaste pasme goveda v Pomurju

Korenine nastanka lisastega goveda, ki ga redimo danes, kot smo že uvodoma ugotovili, segajo v širši panonski prostor, ki leži južno od Donave. Okrog leta 1900 so na Madžarskem nastajale tri linije reje lisastega goveda. Za naše območje je bila pomembna reja rdeče lisastega goveda, ki so ga redili v zahodnem predelu Madžarske v Železni in deloma tudi Zalski županiji. S križanjem uvoženih bikov z bernskim robustnim tipom simentalca so vzgojili živali z izrazitim poudarkom na rastnosti, primernih za vožnjo in prirejo mesa. Z biki tega tipa goveda so požlahtnjevali obstoječo čredo kmečkih krav. Drugo linijo lisastega goveda, ki je nastala s križanjem s podolskimi kravami, so uporabljali v drugih predelih Madžarske. Od tam so veleposestva v Beltincih in Lendavi dobivala le vole za obdelovanje zemlje. V vzhodnem predelu od Blatnega jezera, v okolici Bonyhadija, so ob prelomnici stoletja vzgojili nežnejši tip lisastega goveda z izrazitim poudarkom na mlečnosti. To je pomembno omeniti zato, ker je grof Szapary na svojih posestvih v okolici M. Soboti v treh hlevih v M. Soboti, Krogu in Kupšinih v letih od 1900 do 1920 redil okrog 250 molznic. Izvor te črede zaradi mlečne usmeritve je treba iskati v tej liniji. Mleko teh krav so v moderni urejenem centralnem obratu v Černelavcih na Pušci pridelovali v sir. Sodobno pridobivanje mleka in pridelavo tega so uvedli strokovni sirarji, ki so jih pripeljali iz Švice.

Za nastanek lisastega goveda v pokrajini med Rabo in Muro je treba omeniti tudi rejo črno lisastega goveda holandsko-frizijske pasme, ki so jo v preteklem stoletju gojili na posestvih Pitzu v Topolovcih. Tja priseljena družina iz Holandije je pripeljala tudi čredo krav te pasme. Iz obstoječih podatkov je ta domačija v obdobju 1891—1892 redila 35 krav. Te so dale v povprečju 1927 litrov mleka letno. Leta 1908/09 pa so v povprečju od 38 krav dobili 2420 litrov mleka. Najboljša molznica Sikra je takrat dala 3705 litrov mleka. To so pridelovali v sir. Ta čreda krav je pomembna, ker je vplivala na razvoj govedoreje v sosednjih vaseh. Posebno velik vpliv je bil v vasi Strukovci. Kmetovalci so od tam dobivali teleta ženskega spola in jih vključevali v svojo rejo. Verjetno so svoje živali križali tudi s to pasmo živine. Vpliv te reje je bil očiten že v povojnih letih, leta 1920 ko je napreden kmet Ljudvik Lulik iz Strukovec organiziral zbiranje mleka, ga posnemal in smetano pošiljal v Gradec. Verjetno je bila mlečnost teh krav v tej vasi in v okolicih vaseh večja, kot tistih, od katerih so rejci pridobivali le toliko mleka, da so zadovoljevali lastne potrebe in ga imeli za vzrejo prašičev.

Talne in podnebne razmere v Pomurju niso izrazito naklonjene kmetijski pridelavi. Pokrajina leži na prehodu iz alpskega sveta v panonsko ravnino. Zato imamo modificirano celinsko podnebje z vročim poletjem in nižjimi temperaturami pozimi. V razdobju julij-september pa navadno prevladuje sušno obdobje. V povprečju imamo okrog 700 do 800 mm padavin letno, ki so izrazitejši pozimi in zgodaj spomladi. Talne razmere so glede na konfiguracijo terena zelo različne, vodnogospodarske pa urejajo šele v zadnjem času. Razkositost zemljišč je zelo velika. Tako je na primer v občini M. Sobota leta 1973

12.500 gospodarstev posedovalo 131.381 parcel, tako da je v povprečju na kmetijo padlo le tri in pol hektarje obdelovalne zemlje. Na njivskih površinah so kmetje v preteklosti pridelovali največ žit, ajdo, proso ter repo. Med žiti je med obema vojnima prevladovala pridelava rži. Od krmilnih rastlin so pridelovali inkarnatko in nekaj črne detelje. Po drugi vojni se je zmanjšalo pridelovanje rži v korist pšenice in koruze. Zmeraj so pridelovali tudi krompir in krmilno peso. V zadnjem obdobju so vključili večje pridelovanje koruze za siliranje in sladkorno peso. Travniki ležijo v glavnem na površinah, ki so bolj zamorčvirjene in manj primerne za njivsko pridelavo. V preteklosti so travnike tudi slabo negovali in slabo gnojili, zato so bili pridelki sena in otave skromni.

Glavni tržni presežek z njivske pridelave sta bila ajda in fižol, deloma tudi proso. Fižol so v glavnem pridelovali kot podsevek v koruzi. Nekaj tržnega presežka pšenice so imele le večje kmetije na Ravenskem in mlatilničarji, ki so kot plačilo za mlačen zahtevali žito. Glavni vir dohodka našega kmeta so bili zato zmeraj pitana živina in prašiči.

Prav ekonomski razlogi v času gospodarske krize med obema vojnima so našega kmeta silili, da je preko govedoreje iskal in ustvarjal več dohodka. Živinorejska selekcijska društva so bila za kmeta tudi tista oblika združevanja, kjer je najlažje uresničeval svoje težnje in razvijal govedorejo.

Z razvojem poljedelstva sta se povečevala prireja in stalez živine. Iz statističnih podatkov je tako razvidno, da se je stalez živine ob štetjih na primer v občini M. Sobota gibal tako:

leto	št. gospod.	št. goveda	št. prašičev	št. konj	št. perutnine
1895	—	29.387	27.772	3748	—
1911	10.646	33.194	30.177	3446	—
1956	12.975	43.872	57.224	2770	152.637
1962	12.359	41.239	54.867	2344	164.500
1972	12.351	43.030	50.730	1261	257.830
1981	11.580	44.822	54.777	280	145.100

V dobi med obema vojnima so na začetku uvažali še nekaj bikov z Madžarske. Za nadaljnje požlahtnjevanje črede pa so uvažali biko simentalke pasme iz Švice. Uvozili so tudi nekaj telic za Kmetijsko šolo Rakičan. Tam so iz domače črede in od uvoženih telic formirali čredo za selekcijske namene. Nabavljali so tudi nekaj bikov iz Virja in Džurđevca.

Proti koncu leta 1940 so dobili precej izenačen, izrazito kombiniran tip lisastega goveda s poudarkom na rastnosti in prireji mesa, mlečnost pa je bila podrejenega pomena. Rastnost je bila pomembna predvsem zaradi tega, ker je bilo preko 70 % krav v Prekmurju uporabljano za vprego. Živali so bile nogate, ozjega in dolgega trupa. Odra-

sla kmečka krava je dosegala težo okrog 450 kg, teža doletnega bika 600 kilogramov, teža odraslega spitanega bika pa težo okrog 1.100 kilogramov. Mlečnost krav v kontroli je bila v letih 1932 in 1937 primerjalno z letom 1955 naslednja:

leto	št. krav	povprečna mlečnost litrov	% toščice
1932	759	1924	—
1937	1.598	2129	—
1955	2.221	2530	3,92

Do konca leta 1940 se je število živinorejskoseleksijskih društev povečalo in jih je bilo že preko trideset, članov je bilo skoraj dva tisoč, molzno kontrolo pa so izvajali pri več kot dva tisoč kravah. Lisasta pasma goveda se je vedno bolj širila preko Mure v Slovenske gorice. Zelo dajavno je postalo društvo rejcev lisaste živine pri Sv. Trojici (Gradišče), ki jo je vodil napreden kmet in mesar Rojko.

Med drugo svetovno vojno je delo živinorejskoseleksijskih društev zamrlo oz. prenehalo. Okupator v Prekmurju je skrbel le za nabavo rodovniških bikov iz notranjosti Madžarske. Nemški okupator pa je v Mariboru organiziral živinorejsko službo, ki je skrbela za pospeševanje živinoreje za celo območje Štajerske. Na tem so vpeljali rejo lisastega goveda. V ta namen so nabavljali in dovoljevali plemeniti samo z biki lisaste pasme. To pasmo so širili tudi z nabavo rodovniških plemenskih telic, ki so jih kupovali na organiziranih plemenskih sejmih v Feldbachu.

Razmere na koncu vojne in v svobodi niso bile dovolj naklonjene govedoreji. Stalez se je krčil, kakovost pa je naglo padla. Najprej so poklali plemenske biko, ki so jih nabavili med vojno, čes da so okupatorski. Leta 1946 so že uvideli, da je treba gledati tudi naprej. Ponovno je bilo potrebno začeti z organizacijo pospeševanja kmetijske proizvodnje. Zaradi pomembnosti živinoreje pri nas smo najprej začeli z organizacijo živinorejcev ter ustanavljali živinorejske zadruge. Od več ustanovljenih zadrug sta zaživele le v Murski Soboti in v Križevcih pri Ljutomeru. Ustrezni plemenjakov doma ni bilo, od drugod jih tudi ni bilo mogoče dobiti. Obvezna oddaja kmetijskih pridelkov in tudi živine je zahtevala svoj delež. Stalinizem je udaril in dal svoj pečat pri razvoju živinorejskih zadrug. Delo teh je hitro zamrlo. Pospeševanje živinorejskih zadrug. Delo teh je hitro zamrlo. Pospeševanje živinoreje, ki je še preostalo, so zredicirali na licenciranje plemenjakov. To delo so opravljali tehniki z okraja. Za plemo so potrjevali biko, ki so pač ostali od tistih, ki niso bili odkupljeni za zakol.

Najhušo krizo, če ne katastrofo v govedoreji so preprečili z uvozem štirih bikov simentalke pasme iz Švice. Bika Eigerja so dali v Rakičan, Milana v Beltince, Kastorja v Apače in Nelsona v Veržej za potrebe KZ Križevci.

(se nadaljuje)

TIMA ŽK INTES
TOZD MLINOPEK
MURSKA SOBOTA
Lole Ribarja 11

OBJAVLJA

JAVNO DRAŽBO

za prodajo tovornega avtomobila znamke TAM, tip 4500, št. šasije 662170024, št. motorja 100215307, leto izdelave 1966, moč motorja 63 KW, nosilnost 4500 kg, neregistriran, vozen

— izključna cena 350.000.— din

Javna dražba bo v sredo, 24. 6. 1987, ob 9. uri na dvorišču tozda Mlinopek.

Ogled OS je možen uro pred začetkom dražbe. Interesenti morajo pred začetkom dražbe položiti 10-odstotno varščino od izklicne cene, kupljeno pa plačati in odpeljati v treh dneh. Prometni davek plača kupec.

Zdravilišče Radenska, n. sol. o., Radenci

objavlja

po sklepu komisije za delovna razmerja tozda Jeruzalem Ljutomer prosta dela in naloge:

1. STREŽENJE JEDI IN PIJAČ

v hotelu Jeruzalem — 1 delavec za nedoločen čas

Pogoj: KV natak, 1 leto delovnih izkušenj in pasivno znanje nemškega jezika

2. STREŽENJE JEDI IN PIJAČ

v termalnem kopališču Banovci — 1 delavec za določen čas

Pogoj: KV natak, 1 leto delovnih izkušenj in pasivno znanje nemškega jezika

3. ČIŠČENJE PROSTOROV

v hotelu Jeruzalem — 1 delavka za določen čas

Pogoj: NK delavka, 3 mesece delovnih izkušenj, higijenski minimum

Kandidati naj pošljejo pisne prijave v 8 dneh po objavi na naslov: Zdravilišče Radenska Radenci, tozda Jeruzalem Ljutomer. Kandidati bodo o rezultatih obveščeni v 30 dneh po poteku objavne roka.

SVET KULTURNEGA CENTRA MIŠKO KRANJEC MURSKA SOBOTA

razpisuje

prosta dela in naloge:

Individualnega poslovnega organa Kulturnega centra Miško Kranjec Murska Sobota.

Kandidat mora poleg splošnih pogojev, določenih v zakonu, izpolnjevati še naslednje:

— da ima visoko ali višjo izobrazbo pravne, ekonomske, humanistične ali pedagoške smeri in najmanj 5 let delovnih izkušenj, od tega vsaj tri leta pri organiziranju in vodenju del

Kandidati naj pošljejo pisne prijave z dokazili o izpolnjevanju razpisnih pogojev v 15 dneh po objavi razpisa na naslov: KULTURNI CENTER MIŠKO KRANJEC MURSKA SOBOTA, TRUBARJEV DREVORED 4.

Kandidati bodo o rezultatih izbire obveščeni v 30 dneh po opravljeni izbiri.

GRAĐENJA IN INSTALACIJSKA DEJAVNOST, OBRT TER STORITVE n. sol. o. LENDAVA

TOZD OBRTNO INSTALACIJSKI DEL n. sol. o., TOZD KOMUNALA n. sol. o. IN DSSS

Delavski svet Delovne skupnosti skupnih služb DO GIDOS Lendava razpisuje prosta dela in naloge s posebnimi pooblastili

— vodje splošno kadrovskega sektorja

Pogoji: visoka ali višja izobrazba pravne ali organizacijske smeri in tri oziroma pet let delovnih izkušenj pri vodenju splošno kadrovskega del.

Kandidat mora biti družbeno in ekonomsko razgledan in družbenopolitično aktiven ter imeti organizacijske sposobnosti za vodenje sektorja.

Prijave z dokazili o izpolnjevanju pogojev naj kandidati pošljejo v 15 dneh na kadrovske službe DO GIDOS Lendava, Partizanska 93, za razpisno komisijo.

dopisniki so zabeležili

ŽIŽKI

Konferenca s kulturnim programom

Nedavno so se v Žižkih zbrali na letni konferenci člani Društva upokojencev Črenšovci. Razpravljali so o delu v lanskem letu in si zadali naloge do konca letošnjega leta. Za začetek konference so pripravili učenci Osnovne šole Črenšovci kulturni program s pevskimi točkami in recitacijami, folklorna skupina pa je zaplesala nekaj prekmurskih plesov. Zapele so tudi pevke iz Črenšovca.

Iz poročila predsednika Štefana Vučka povzemamo, da je v društvu včlanjenih 215 upokojencev. Ob ugotovitvi, da vsi upokojenci z območja, na katerem društvo deluje, niso včlanjeni, so si zadali naloge, da jih bodo pritegnili k organiziranemu delu.

Pri društvu dokaj aktivno dela kolesarska sekcija, ki je pripravila več krajših izletov, sicer pa so pripravili tudi daljše izlete po Pomurju.

Ugotavljali so, da so upokojenci prisotni tudi v raznih organizacijah, društvi in v organih krajevnih skupnosti. Sklenili so tudi, da bodo razvili svoj prapor in da bodo za nakup prispevali sredstva člani društva.

A. H.

NEGOVA

Vsaj kilometer asfalta

V Krajevni skupnosti Negova, ki sodi med manj razvite v radgonski občini, so morali čakati na asfalt več kot poldrugo desetletje. Pred petnajstimi leti so dobili prvi asfalt na cesti Spodnji Ivanjci—Negova. Že takrat pa so želeli, da bi dobili asfaltno povezavo tudi s severno magistralo v Ihovi. Ta želja se jim ne bo uresničila, kajti cesta je dolga skoraj šest kilometrov in del poteka tudi v lenarški občini.

Pred kratkim pa so delavci Cestnega podjetja Maribor, tozda Murska Sobota, na tej cesti položili kilometer asfalta in to od križišča v Negovi do Klokeca. Čeprav le kilometer, pa je že to za krajane velika pridobitev, ki so jo omogočili s solidarnostjo. Dela so financirali iz občinskega samoprispevka. Krajanje upajo, da na naslednje kilometre asfalta ne bodo čakali tako dolgo kot doslej.

Ludvik Kramberger

GORNJA RADGONA

Urejajo pločnike

Gornja Radgona se doslej ni mogla pohvaliti z urejenostjo pločnikov, saj so bili že dobera zdelani. Najbolj pa so jih poškodovali težki tovornjaki, ki parkirajo na pločnikih. Prav te dni pa popravljajo dele pločnikov, uredili bodo tudi zanemarjeno zelenico pred avtobusno postajo in parkirišče pred carinarnico.

S temi ureditvami bo Gornja Radgona polepšana pričakala udeležence festivala Bratstva in enotnosti, pa tudi druge mnoge turiste. L. K.

LJUTOMER

Tridnevni mladinski pohod

Občinski štab TO Ljutomer prireja v sodelovanju z občinsko mladinsko konferenco pohod mladink in mladincev prostovoljcev v teritorialni obrambi, ki bo od prvega do tretjega julija, začel pa se bo ob 7.30. Pohoda se lahko udeležijo vse mladi, ki še niso bili v JLA.

Prvega dne bodo pohodniki krenili v smeri Ljutomer—Mekotnjak—Vogričevci—Bučkovci—Bodislavci. Tu bo popoldan športno srečanje z mladino, ki je na usposabljanju v tamkajšnjem taboru. Naslednjega dne (v četrtek) dopoldan se bodo izpolnjevali v znanju iz pehotne oborožitve, nato pa bo na strelišču v Biserjanah streljanje z zračno in malokalibrsko puško ter vojaško pistolo. Zadnji dan (petek, 3. julij) se bodo najprej urili v osnovnih taktičnih postopkih, po malici pa bodo spet krenili na pohod proti Ljutomeru. Med potjo bo pri rojstni hiši Janka Ribiča v Cezanjecih slovesna zaobljuba. bop

Pohod pionirjev

Ob koncu meseca mladosti je bil izveden 30. pohod pionirjev Jugoslavije Po Titovem rojstnem kraju. Slovensko delegacijo je predstavljalo 10 pionirjev iz občine Ljutomer, in to 5 pionirjev Osnovne šole Janko Ribič Cezanjec in 5 pionirjev Osnovne šole Stročja vas, vodila pa jih je Vera Benko.

V Zagrebu so se priključili pionirskim delegacijam iz ostalih republik in pokrajin. Pri ogledu Zagreba so spoznali več kulturno-zgodovinskih znamenitosti. Najlepše doživetje pa je bil za slovenske pionirje obisk Titovega rojstnega kraja.

Pravo druženje in prijateljstvo pohodnikov se je pokazalo pri srečanju s taborniki, s katerimi so izvedli pester zabavni program. Naučili so se novih zabavnih iger in se preskusili v petju. Domačini v Oreslavju in Zaboku so pohodnike prisrčno sprejeli. Ponudili so jim vse, izpolniti so želeli vsako željo.

Pionirji so si izmenjali naslove, kajti prijateljstvo, ki se je razvilo v tistih šestih dneh, se bo med mnogimi nadaljevalo.

Lizika Rauter

POSKRBELI SO ZA ČISTOČO

Člani Ribiške družine Gornja Radgona, temeljna enota Tišina, so ob koncu maja pripravili večjo očiščevalno akcijo. Tokrat so se lotili čiščenja gramoznice na Petanjcih, hkrati pa so primerno uredili tudi okolico. V akciji je sodelovalo dvajset ribičev.

-fk-

RENKOVCI

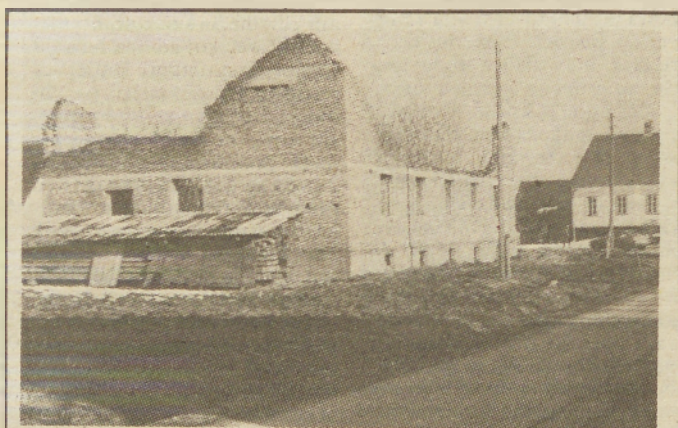
Občinsko gasilsko tekmovanje

Prek 270 članov, članic, mladincev, mladink in pionirjev je v nedeljo sodelovalo na gasilskem

tekmovanju, ki ga je v Renkovcih organizirala občinska Gasilska zveza iz Lendave. Najboljše uspehe v posameznih tekmovalnih disciplinah so dosegli: pri pionirjih je v obeh skupinah zmagala Velika Polana, pri pionirkah A skupine prav tako Velika Polana, v B skupini pa Kobilje. Pri mladincih je zmagala Srednja Bistrica, pri mladinkah Dobrovnik, pri članih Genterovci in pri članicah Črenšovci.

Vse prve tekmovalne desetine so prejele zlate značke, ostale pa priznanja. Po zaključnem tekmovanju je bila na zboru vseh nastopajočih tekmovalcev podana ocena tekmovanja. Predsednik občinskega tekmovanja je pohvalil sodniški zbor, ki je svojo nalogo opravil res vzorno in pravično.

K. Ščavničar

Kako dolgo stoje te ruševine sredi Buččevca, dokaj jasno kaže velikost grmovja med zidanimi. Nanje krajanje gotovo niso ponosni, opozarjajo jih pa tudi drugi.

LENDAVA

Delo mladih v Ini Nafti

Na konferenci mladih v delovni organizaciji Ina Nafta so izvolili novo vodstvo, staremu je namreč potekel mandat. To ni nobena novost, novost pa je, da o dejavnostih mladih niso spregovorili niti besede. Sklepati je mogoče, da mladi sploh niso delali ali da mladina sploh ne ve, kaj naj bi delala. Mladinci svoje aktivnosti dostikrat ne kažejo prek svoje mladinske organizaci-

je, ampak so s svojim delovanjem navzoči v samoupravnih organih in na delovnem mestu. Kljub temu bi morali najprej polagati račun za delo pred svojo mladinsko organizacijo, ki bi lahko to delo usklajevala in tako poskrbela za večjo afirmacijo mladih. Iako pa vse ostane nekako na skrivaj in prav to poraja vprašanje, ali mladi v Ini Nafti sploh delajo. J. D.

ENCIKLOPEDIJA SLOVENIJE

TEMELJNO DELO O SLOVENIJI IN SLOVENCIH

12+1 knjiga • 5600 strani • 8000 stvarnih gesel • 6000 biografskih gesel • 4000 barvnih ilustracij • 6000 črno-belih ilustracij • Vezava: temno modro usnje z zlatotiskom • Format: 21x29 cm

V dvanajstih knjigah bo prikazano vse, kar se je od pradavnine in prav do danes dogajalo na slovenskem etničnem ozemlju. trinaesta knjiga pa bo dala pregled imen in različnih pojmov v enciklopediji.

IZPOLNJENO NAROČILNICO POŠLJITE na naslov: ZALOŽBA MLADINSKA KNJIGA, Titova 3, 61000 Ljubljana, prodaja po pošti HVALA ZA NAROČILO!

NAROČILNICA

ES 2340 00000

DA, naročam 13 knjig

0172105 ENCIKLOPEDIJE SLOVENIJE

1. knjiga izide novembra 1987

Cena prve knjige A — Ca je 32.800 din (samo do 1. 10. 1987)

Primek

Ime

Ulica

Poštna številka

Knjigo bom plačal(a):

☐ po povzetju, ob prejemu knjige

V zaporednih mesečnih obrokih glede na mesec sklenjenega naročila:

☐ naročilo v juniju (5 obrokov)

☐ naročilo v juliju (4 obroki)

☐ naročilo v avgustu (3 obroki)

☐ naročilo v septembru (2 obroki)

☐ v enem obroku, najkasneje do 1. 10. 1987

Ta naročilnica zavezuje naročnika in založbo. Morebitne spore rešuje pristojno sodišče v Ljubljani. Sporočite nam vsako spremembo naslova!

Št. osebne izk.:

Izdane pri:

Zaposlen(a):

Datum:

Podpis:

ABC POMURKA
TOVARNA MLEČNEGA PRAHU
MURSKA SOBOTA

JAVNI NATEČAJ ZA IZBIRO IMENA HRANE ZA ŠPORTNIKE

ABC POMURKA — Tovarna mlečnega prahu je v okviru svojega razvojnega programa razvila izdelek, ki ni namenjen samo vrhunskim športnikom, ampak predvsem rekreativcem in odrasčajoči mladini, ki se intenzivneje ukvarja s športom. Izdelek je iz sestavin mleka in sirotke ter različnih sladkorjev, mineralov in vitaminov ter bo v obliki instantnega pakiranja v zavrtke iz aluminijaste folije po 30 g.

Izdelek je široko uporaben, regeneracijsko obnovitven preparat, ki v kratkem času obnovi vitalne telesne funkcije, omogoča lažje premagovanje telesnih naporov in boljše počutje med telesnim naprežanjem.

Ime izdelka naj bo enostavno, lahko izgovorljivo in primerno za propagiranje. Izraža naj izvor sestavin, učinek preparata in njegovo uporabnost.

Štirirane predloge z obrazložitvijo pošljite na naslov: ABC POMURKA, Tovarna mlečnega prahu, Murska Sobota, Lole Ribarja 6, z oznako ZA NATEČAJ do 29. 6. 1987.

Izbirbo bo opravila komisija v desetih dneh po poteku razpisnega roka. Avtor izbranega imena bo nagrajen s 100.000.— din. Izid natečaja bo objavljen v časopisu Vestnik.

PREDSTAVITEV ZBORNIKA O SLOVENSKEH ŠTUDENTIH

Gibanje pljuskalo tudi v Pomurje

Slovenski študenti v boju za narodno in socialno osvoboditev 1919—1941; tak je naslov zajetnega, bogato opremljenega in skrbno argumentiranega fotografskega zbornika, ki so ga po predstavitvi v Ljubljani predstavili še minuli petek v Radencih. Delo je izdala ljubljanska univerza Edvarda Kardelja in sodi med temeljne dokumente, v sliki in besedi, o študentskem gibanju med obema vojnama na Slovenskem.

Raziskava je nastajala več let, kasnitve so krive predvsem gmotne zadrege, so večkrat spomnili člani uredniškega odbora, posebej njegov predsednik dr. Marjan Britovšek in Ana Benedetič, ki je morala opraviti največ dela. Kljub vsemu je zbornik v 1500 izvodih le izšel kot nesporno temeljno, pionirsko delo na tem področju, izvod pa pride 30 tisoč dinarjev. V svojem osrednjem delu s fotografijami in drugimi fotografskimi dokumenti ilustrira dogajanja na ljubljanski univerzi zlasti v tridesetih letih, ko so napredni študentje pod vplivom ilegalne Komunistične partije spodbujali in organizirali akcije, povezane z ljudskofrontnim gibanjem. Ob dotedanjem katoliškem in liberalnem političnem taboru se je uveljavila študentska levica, osvobodilnost slovenskega študenta pa dobivala vse bolj razredno obeležje. Študenti so vse odločnejše postavljali svoje zahteve, kot so izpopolnitev slovenske univerze, gradnja univerzitetne knjižnice, znižanje šolnin in taks in podobno.

Vso to gibanje je kajpak tako ali drugače pljusknilo/pljuskalo tudi v Pomurje/Prekmurje, od koder je znan rod študentov kot so Edvard Kocbek, brata Ivan in Bratko Kreft, Vladimir Škerlak, Jože Tivadar, Anton Trstenjak, Anton Vrtušar in drugi. Posebno vrednost daje zborniku dejstvo, da je v njem prvič prikazana dejavnost slovenskih visokošolcev s Koroške, Tržaškega, Goriškega, iz Beneške Slovenije, Rezijske, Kanalske doline in Porabja. Da je slednje vključeno, gre največ zaslug prof. dr. Vaneku Šiftarju in prof. Ludviku Olasu, predstavljeni pa so trije študentje: Ernest Svetec iz Slovenske vasi, dr. Avgust Pavel in dr. Bela Obal. Na predstavitvi smo slišali, da že pripravljajo izdajo drugega dela fotografskega zbornika, ki bo zajemal medvojno, in tretjega dela, ki bo zajemal povojno študentsko gibanje na Slovenskem.

B. Žunec

—PREJELI SMO:—

Pesmi gozdarja, kurirja naših gozdov

Nedavno je izdal v smozaložbi tovariš Rudi Mikolič iz Murske Sobotice zbirko pesmic. Knjižico je v 300 izvodih tiskal Pomurski tisk v skromni, a lični opremi. Pesnik je dal zbirki naslov Pesmi gozdarja, kurirja naših gozdov.

S tovarišem Mikoličem sva že stara znanca in vem, da pomalem pesnikuje. In zdaj prebiram pesmice nekdanjega gozdarja in kurirja v NOB, doma iz vasi nad Loškim potokom na Notranjskem, ki jo objemajo gozdovi, zvesti domovi nekdanjih partizanov. Tudi Rudi Mikolič je bil med njimi. Za kurirja so ga imeli, saj je poznal vsa najbolj skrita pota v neizmernih gozdnih goščavah.

V spremnem besedilu piše: »Vse pesmi, ki sem jih napisal

Prečital sem Mikoličeve pesmi, pesmi, ki jih je napisal človek, ki je živel v mladosti trdo življenje revne delavske družine. O čem poje ta preprosti ljudski pevec? O Jugoslaviji, svoji domovini. O partizanki Majdi, narodni junakinji, pa o materi in travniku v Loškem potoku. Spomni se tudi na 8. marec, pa na maj, na najlepši mesec v letu. Ob smrti tovariša Kidriča je zapel tudi njemu v slovo, prav tako tovarišu Kardežu. Seveda ni pozabil na slovenska dekleta, »ki bi rad vse imel, če bi mogel in če bi smel«. Njegovi verzi so namenjeni tudi godovnikom Jožicam in Jožkom — pa mu zopet vide spomin, kako »nekaj veselo je bilo, ko so se na skrivaj ljubili, iz skrivnosti ljubezni je brezmejno srce«. Tudi očeta ima v mislih, ko svari sina: »Fant, kaj bo zdaj to? Mar deklice nočeš imeti za ženo. Prevečkrat, moj sin, v gostilni sedi« itd. Pa še in še je pretil v verze svoje misli. Recimo, Oj rodna gruda, Pod lipo, Prelepi griči, Lovci itd.

Iz partizanstva se je spomnil na Jelenov žleb, na kurirja, na notranjski odred in tudi na jesen življenja.

Vsekakor so pesmi ljudskega pesnika in partizana in gozdarja Rudija Mikoliča-Adama preproste, ki jih bo rad prebiral preprost človek, človek, ki se ne razume na sodobne pesmi, ki so bolj produkt razuma kot srca. Tovariš Mikolič prav nič ne hlasta po zapletenosti v svojih pesmih, saj so zelo preproste, v njih je vse jasno in umljivo. Sicer si brez dvoma tovariš Mikolič niti malo ne domišlja, da je splezal visoko na Parnas, pač pa je ostal raje v svoji skromnosti na vnožju in kot takega naj ga ocenjujejo tudi tisti, ki tako radi izničijo vse, kar ni po njihovi pameti in okusu.

Manko Golar

NEOPAZNE PESMI

Pršli smo celo do takšnega paradoksa (beri: razvrednotenja), da že vsako rimano vrstico imenujemo pesem in vsakega rimarja pesnika. Naj bom še tako zloben, toda Pesmi gozdarja, kurirja naših gozdov Rudija Mikoliča (Adama Miradama), izšle letos v samozaložbi, res ne morem imenovati pesmi, čeprav to na videz so. Toda le na videz, na zunaj. Znotraj pa se vse poruši. Gre za knjižico naivnih polpriopovednih (liriziranih) prigodnic, ubranih na ljudski verz, ponekod s kar preočito vsiljeno rimo ali ritmom. Ne gre za nobeno zlonamerno, gre pravzaprav za pošten odnos do poezije, ki jo, kot ostale umetnostne zvrsti, ne le pačijo, temveč zlorabljajo na račun nekakšnega pesniškega sentimenta (sedimenta). Pesem še ni pesem, če se rima, če diši po nostalgiji ali celo partizanskih časih (Svoboda, Partizanka Majda, Partija—Tito je naš, Tovarišu v slovo, V spomin Edvarda Kardelja, Kristofa) kajti le-ta in podobnim verzifikacijam manjka bistveni element: talent in kriterij umetniškega. V tej neopazni, po vsebini pre-skromni pesniški zbirki s socrealistično naslovno pesnik zapelje s svojo gostobesednostjo, iskrenostjo in humanizmom, vendar je to mnogo pre malo, da bi pesmi zaživele kot samosvoj lirski drobci. Didaktičnost, patetika in »vaško godčevstvo« so osnovna notranja gibalca te zbirke, ki lahko zadovolji le avtorja samega, nikakor pa ne zahtevnejšega bralca.

Že stokrat sem zapisal, da se vsak avtor, ki se v javnosti pokaže z zbirko, pojavi s samim seboj in da ni nikakršnih »popustljivejših kriterijev« za samozaložbe: poezija je ali je ni in če si ne boimo izbili iz glave, da smo narod pesnikov, boimo čez leta narod pisunov. Ali nepismenihi: Kdo ve?

Milan Vincetič

NIKOLA VUKOSAVLJEVIČ: LARVE II, 1987, les.

Gornja mala plastika je na ogled na 8. jugoslovanskem bienalu male plastike v galeriji Kulturnega centra Miško Kranjec v Murski Soboti.

Razstava, ki jo je na izviren način, upošteva našo ravnic, postavil arhitekt Milan Zornik iz Ljubljane, bo na ogled do 18. avgusta. Razstavljenih je več kot sto malih plastik 53 jugoslovanskih avtorjev po izboru petelarskega sekretariata bienala in ob pomoči zunanjih svetovalcev. Spominška razstava je posvečena Francetu Kralju (1895—1960), njegovo delo pa predstavljeno s petimi malimi skulpturami iz terakote. Z desetimi malimi plastikami je ponazorjena razvojna pot častnega nagradjenca minulega bienala Slavka Tiha, posebne pozornosti vredna pa tudi eksperimental-

ni studio ali tako imenovana avantgarda materialov s poudarki na svetlobnih efekti, gibanju ne- navadnih elementov in neobičajnih materialih ter predstavitev 18 skulptur devetih gostov z Bavorske. Izbor slednjih del je opravil kustos mestnega muzeja v Ingolstadt, Peter Wolkwein iz partner-skega mesta, avtorji pa izvirajo iz ožjega bavarskega območja v Zvezni republiki Nemčiji.

Zbirka malih plastik se bo obogatila z desetimi, saj je prav toliko odkupnih nagrad organizacij združenega dela. Nekatere so svoje umetnine te dni posodile za bienale jugoslovanske skulpture v Pančevu. Male plastike 8. jugoslovanskega bienala pa bodo po Murski Soboti na ogled še v Cankarjevem domu v Ljubljani in domu kulture v Novem Sadu. Na letošnjem bienalu bo skupno sodelovalo 64 avtorjev s 126 skulpturami in 25 risbami.

B. Bavčar

ŽIVETI OD SLIKARSTVA

Ignac Premoša je samosvoj slikar. Spoznali smo ga naključno, ne preko njegovih del v galeriji, kot je to običajno za stike z umetniki. Pozornost je vzbudil s svojimi drugačnostjo in odkritostjo ter vztrajnostjo, ki označuje pot človeka, ki izvira iz Apač pri Gornji Radgoni in po dolgoletnem ljubljanskem obdobju zdaj živi v Godemarcih 14 pri Bučkovcih. Iz pomurske pokrajine torej izvira in se vanjo vrača, s samostojno razstavo pa se bo v pokrajini ob Muri prvič predstavil v avli prenovljenega doma kulture v Gornji Radgoni, ki je postala radgonska galerija.

S kakšnimi deli se boste predstavili?

»Motiv konja je prisoten na vseh mojih delih. Gre pravzaprav

Kako lahko živi slikar, ki ni svobodni umetnik in ni zaposlen?

»Nerad se vežem na kakršnokoli organizacijo, ne maram časovnih obvez, ker ne prenesem nikakršnih omejevanj. Zato tudi nisem zaposlen. Živeti od slikar-

in tudi danes od tega živim, čeprav mi to pred šestimi, sedmimi leti ni bilo mogoče in sem tudi stradal, ker nisem sklepal nikakršnih kompromisov pri svojem delu.«

V okolju, v katerem živite, vas obda-

POGOVOR
S
SAMOSVOJIM
SLIKARJEM

Foto: J. G.

prav za simbol svobode, ki je pri meni prav obratno — upodobitev nesvobode umetnika, obdane s povprečnostjo. V njegovi popolnosti, plemenitosti, dinamčnosti v njegovi igrivi sproščenosti ga obdam s pošastmi, ki mu onemogočajo njegovo eksistenco, njegov svobodni način gibanja in vrednotenja»

stva pa je mogoče seveda le tako, če narediš neki kompromis v ustvarjanju. Tu naj ne bi šel povsem na raven prilagodljivosti, s katero bi prišel blizu povprečnemu okusu. Vedno je prisotno tudi neko globlje hotenje, ki pa ga morda kupec slike ne zazna, ker mu je všeč zunanja fasada slike. Živeti od slikarstva je mogoče

jajo preprosti ljudje. Ti običajno ne kupujejo slik. Kdo pa jih?

»Rekel bi, da kdo želi sliko in kdo jo lahko kupi. So različne kategorije ljudi. Danes je z mojega vidika pomembno, da ima sliko vsak človek, čeprav vsem ni dostopna tudi zaradi prekomernih materialnih možnosti in zato slike kupujejo predvsem bolj premožni ljudje, morda tudi tisti na višji intelektualni ravni, kar pa ni nujno. Nekdo vlaga v slike svoj kapital, seveda z negotovim izhodom vloge, drugi se poskušajo tudi na tak način okoristiti, vendar je tega k sreči manj. Zelo pa je (ker od družbe umetniki ne prejmemo prav ničesar), da je čim več ljudi, ki so zmožni kupiti sliko.«

Omenili ste intelektualno raven. Čeprav ni v neposredni povezavi s papirji, vam velikokrat očita, da pravaga (diplome) nimate v rokah. Je to zavora, da ne razstavlja v večji galeriji?

»Vsekakor me poskušajo omejevati na vsakem koraku, pa kljub temu nekako uspevam v delovnih organizacijah in manjših galerijskih prostorih in ne dvomim o tem, da ne bi prodiral tudi v večje, prave galerijske prostore.«

Za september je napovedana vaša razstava v razstavnem salonu hotela Radin. To je že korak v tej smeri. Bo to prenos sedenja razstave, ali pripravljate nova dela?

»Verjetno bo nekaj del iz sedanjega opusa, pretežno pa bodo novejša dela. V G. Radgoni se bom predstavil s pasteli in mešano tehniko, razstavljenih bo devet mojih del, v Radencih pa bi rad razstavil večjega metalca kamnov — to je dinamična figura, ki jo delam in upam, da jo bom do septembra uspel narediti. Na otvoritvi pa kot pianista predstaviti svojega trinajstletnega sina Gorazda. Otvoritev razstave bo namreč sovpadla s festivalom Komorne glasbe XX. stoletja.«

Brigita Bavčar

kulturni koledar

ČETRTEK, 18. JUNIJA

GORNJA RADGONA — V domu kulture bo ob 18.00 koncert mladinskega pev-skega zbora osnovne šole Jože Kerencič in okteta Avtoradgona.

Ob tej priložnosti bodo v avli prenovljenega doma odprli likovno razstavo del slikarja Ignaca Premoša. Razstava bo odprta do 2. julija.

MURSKA SOBOTA — V galeriji Kulturnega centra Miško Kranjec bo ob 19.00 otvoritev 8. jugoslovanskega bienala male plastike. Otvoritev bo popestrjena z zvoki fanfar učencev soboške glasbene šole in koncertom Saše Godiča.

PETEK, 19. JUNIJA

VELIKA POLANA — Ob 20.00 bo v prireditveni dvorani gostoval učiteljski pevski zbor iz Sarvara na Madžarskem, ki ga je povabila pevska sekcija kulturnoumetniškega društva Miško Kranjec.

SOBOTA, 20. JUNIJA

BOGOJINA — V dvorani kulturnega doma bo ob 21. uri koncert pihalnega orkestra iz Kör-menda na Madžarskem.

NEDELJA, 21. JUNIJA

BAKOVCI — V počastitev krajevnega praznika bo ob 9. uri pred vaškim domom skupen nastop domačega pihalnega orkestra iz Kör-menda.

MORAVSKE TOPLICE — Ob 17.00 bo v zdraviliškem okolju koncert pihalnega orkestra iz Kör-menda.

MURSKA SOBOTA — Občinska Zveza kulturnih organizacij napoveduje abonement gledališča v Mariboru ogled Partijčevega dela Ščuka, da te kap, ki jo bo ob 15.00 uprizorilo Slovensko ljudsko gledališče iz Celja. Odhod posebnega avtobusa bo s soboške postaje ob 13.30.

razstave

LENDAVA — V galeriji Lendava je na ogled fotodokumentarna razstava o taborišču Sarvar na Madžarskem. Razstavljeni pa so tudi stalna likovna in muzejska zbirka, spominška soba Gorgyu Zali in zgodovina Lendave, kot jo je upodobil akademski slikar Zoltan Gabor.

LJUTOMER — V galeriji Ante Trstenjak je na ogled razstava JURISNI BATALJON XV. divizije narodnoosvobodilne vojske in partizanskih odredov Slovenije.

RADENCI — V razstavnem salonu hotela Radin je na ogled razstava likovnih del Črta Valenčaka. »Je samouk. Discipliniran, samokritičen in nenehno stremel k iskanju ustreznega izraza palete njegovi notranji naravnosti. Prepletanje nivojev zakonitosti samorastništva in želja po višji obliki slikarske izraznosti ga nista zmedla; pripeljalo ga je v območje »revitaliziranega« ekspresivnega izraza, ki zajema svojo tematiko čustveno, odgovorno, interdisciplinarno na široki paleti od filma do poezije.« Tako je o razstavljalcu zapisal Zoran Kržišnik, razstava pa bo odprta do prvega julija.

knjige

USPEŠNICE TEGA TEDNA v knjigarni DOBRA KNJIGA v Murski Soboti so: Jože Vidic — NOČ V HOTELU PARK (Založba Borec), Victoria Holt — REVENA SORODNICA (Pomurska založba) in Dušan Plut — SLOVENIJA PUSTINJA — Zelena dežela (Knjižnica revolucionarne teorije).

JEZIK NI/ JE MAČEHA

Prvi vročinski val je tu in v glavi vsakega je misel na osvete — ne samo tisto s piščo, ampak tudi s potovanjem za oddih, zabavo, ali, kot pravimo z mednarodno besedo, turizmom.

Poznamo jih veliko: domačega in tujkega, obmorskega, zdraviliškega, tranzitnega... in tudi kmečkega.

Kmečki turizem (boljša različica je turizem na kmetih, iz katere se vidi, da ne gre morda za turizem kmetov) se širi tudi pri nas, beseda pa seveda označuje dejavnost, podobno kot gostinstvo, računalništvo, mlekarstvo... Oznako kmečki turizem smo v vsakdanji govorici prenesli tudi na kmetijo, kjer se s to dejavnostjo ukvarjajo. Vendar pa je dejavnost cno, zgradba pa druga, in taki stavbi pravimo turistična kmetija, ne pa kmečki turizem. Če se oznake loteva uradni poimenovalci (ali če je ime celo na veliko izobešeno pred kmetijo), bi ga lahko napisali pravilno.

(mm)

razpisuje

po sklepu komisije za delovna razmerja SCTPU Murska Sobota naslednja dela in naloge za šolsko leto 1987/88:

A) ZA NEDOLOČEN ČAS S POLNIM DELOVNIM ČASOM:

- 1 učitelj računalništva
- 3 učitelje matematike
- 2 učitelja strokovno-teoretičnih predmetov v tekstilno-tehnoški usmeritvi
- 1 učitelj za krojno risanje v tekstilnotehnol. usmeritvi
- 2 učitelja za PP v tekstilnotehnol. usmeritvi
- 1 učitelj strokovno-teoret. predmetov v kovinsko-predel. usmeritvi
- 7 učiteljev za PP v kovinskopredelovalni usmeritvi
- 1 učitelj NE/AN

B) ZA DOLOČEN ČAS S POLNIM DELOVNIM ČASOM:

- 1 učitelj NE/AN
- 1 učitelj MA
- 3 učitelje za PP v tekstilnotehnol. usmeritvi
- 1 učitelj za varstvo pri delu
- 3 učitelje za PP v kovinskopredel. usmeritvi

C) ZA DOLOČEN ČAS S POLOVIČNIM DELOVNIM ČASOM:

- 1 učitelj za PP v elektro usmeritvi
- 1 učitelj biologije

POGOJI:

A)

1. dipl. inž. računalništva
2. prof. matematike
3. dipl. inž. tekstil. tehnologije
4. inž. tekstil. tehnol. ali inž. konfekc. tehnologije
5. inž. tekstil. konf. tehnologije, inž. tekstilne tehnologije, 3 leta ustreznih delovnih izkušenj
6. dipl. inž. strojništva, pedagog. andrag. izobrazba
7. višja izobrazba strojne smeri, osnovni poklic kovinske usmeritve, 3 leta delov. izkušenj
8. končana filozofska fakulteta, skupina NE/AN

B)

1. končana filozofska fakulteta, skupine NE/AN
2. prof. matematike
3. inž. tekstilno konf. tehnologije, inž. tekstilne tehnologije, 3 leta ustreznih delovnih izkušenj
4. inž. varstva pri delu, strokovni izpit
5. višja izobrazba strojne smeri, osnovni poklic kovinarske usmeritve, 3 leta delovnih izkušenj

C)

1. višja izobrazba, smer elektronika
2. visoka izobrazba pedagoške smeri biologije ali pedagoške smeri biologija-kemija

Nastop dela je za vsa razpisana mesta ozir. dela pod točko A/1 — 8 od 1. 9. 1987 za nedoločen čas, pod točko B/1 — 5 od 1. 9. 1987 do 31. 8. 1988 za določen čas, pod točko C/1 — 2 od 1. 9. 87 do konca pouka s pripadajočim dopustom za določen čas s polovičnim delovnim časom.

Ustrezne prijave z dokazili o izpolnjevanju razpisnih pogojev naj kandidati pošljejo v 8 dneh po objavi na naslov: SREDNJEŠOLSKI CENTER TEHNIŠKO-PEDAGOŠKE USMERITVE, Murska Sobota, Veljka Vlahovića 12, telefon 22 640, int. 14.

Pohvale vodičem

Okrog 800 Pomurcev je v Ljubljani pričakalo kar precej ljudi. Poleg 17 vodičev Turistične zveze Ljubljana so bili med njimi Pomurci, ki delajo ali živijo v največjem slovenskem mestu.

Vreme je bilo zares čudovito, kakor naročeno. Vodiči so se trudili razkazovati svoje mesto in nekateri so se bolj, drugi manj držali dogovorjenih ur. Marsikdo je že bil v Ljubljani, kljub temu pa je bil ogled mesta zanimiv za vse.

In kje je bilo najlepše. Tisti, ki so bili v Kliničnem centru, so trdili, da so videli največ zanimivega. Spet drugi, da je bilo najbolj zanimivo v živalskem vrtu, pa na gradu, od koder so lahko videli celo mesto...

Vendar pa kar moramo verjeti skupinam, ki so bile v pivovarni Union, da je bilo njim najlepše — če ne zaradi drugega, pa zato, ker so se lahko vsaj odžejali. Zaradi vročine je večina pogrešala prav to.

Dovolj bo ogleda pivovarne, raje nam dajte mrzlo pivo!

Pomurski heroji — Vestnikovci — pred spomenikom herojev.

VESTNIKOV VLAK '87

VZDUŠJE ENKRATNO, LJUDJE ZADOVOLJNI

Z Vestnikovim vlakom je v Ljubljano potoval — tokrat ne službeno — tudi sekretar OK SZDL Murska Sobota Jože Stvarnik. Pri svojem delu verjetno v zadnjem času nima priložnosti, da bi lahko dejal: »Vzdušje na tem vlakcu je izredno, ljudje so izredno zadovoljni, prav tako so presenečeni nad gostoljubjem mesta Ljubljane... Res je potrebno iskreno čestitati organizatorju, vsem delavcem Vestnika oziroma ZCRD, ki so se zelo angažirali in tako lepo izpeljali ta izlet. Vsi ga bodo imeli v lepem spominu. Ta izlet ni navaden, je širšega pomena za našo občino, za naše občane, regijo.«

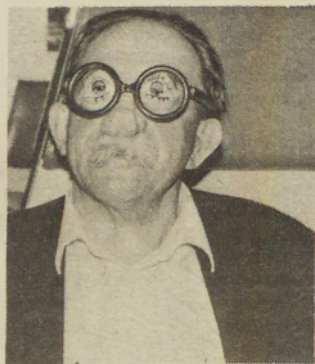

... in korak, dva, tri, roka levo, palca gor, noga desno...

»V sakšen kouti baba napouti«

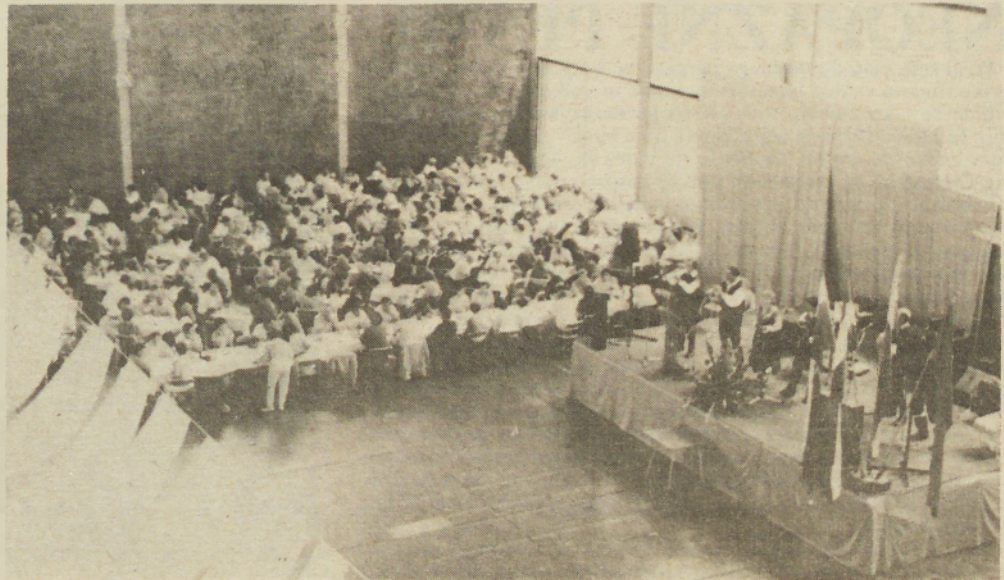
Stavek »V sakšen kouti je baba napouti« je postal nekakšna rdeča nit dogajanja na Vestnikovem vlakcu. Da ne bo pomote ali zamere ženskega spola, bomo razložili, kako je nastal.

Prvič smo ga slišali že zjutraj nekje na poti med Ljutomerom in Ormožem. Kje drugje seveda kot v okrepčevalnici na vlakcu, kjer je bila vedno (še posebej na poti domov) največja gneča. Zjutraj je šla v promet v glavnem kava in tudi neka starejša tovarišica je želela priti do šanka. Potem pa smo slišali: »V sakšen...« Starašano je torej povedala to, da je velika gneča in da ne more priti do naročene pijače. Pa niso bile samo ženske »v napoto«, ampak tudi moški. Tako se pravi samo zaradi rime!

Ha, ha! Uganite, kdo je pod masko. Ali pa to ni maska?

V besedi in sliki smo dogajanja na Vestnikovem vlakcu in v Ljubljani zabeležili: Bernarda Peček, Albert Abraham in Dušan Loparnik. Omejen prostor ne dopušča, da bi bilo tukaj vse, upamo pa, da je najpomembnejše ovekovečeno.

Še dobro, da imajo v Ljubljani Gospodarsko razstavišče, sicer bi bilo marsikje tesno.

NOVO • NOVO • NOVO PREDSTAVNIŠTVO JELOVICE

MURSKA SOBOTA, Cankarjeva 25,
tel.: 22-921

Razstavljeni izdelki iz bogatega programa
— oken TERMOTON in JELOBOR
— polken, rolet, žaluzij
— notranjih, vhodnih in garažnih vrat
— lesenih oblog
— montažnih hiš

Izkoristite ugodnosti

— 10 % POPUST
— strokovni nasveti
— prospektni material
Delovni čas: od 7.—15. ure
ob sobotah od 7.—12. ure

JELOVICA

64220 Škofja Loka, Kidričeva 58

Naša vas bo čistejša in lepša

Zagnanost za delo, ko gre za razvoj vasi, je na Hotizi že dolgo znana. So med tistimi vasi, vendar vendar, ki so med prvimi zgradile vaški vodovod, asfaltirale vse vaške ceste in poskrbele, da se v vasi lažje razvija obrtna dejavnost. Ni čudno, da postaja ta vas, ki leži ob glavni cesti med M. Soboto in Lendavo, čedalje privlačnejša in prav kliče po tem, da se v njej ustavi. Kaj ta hip v vasi delajo, na kaj se pripravljajo? Tako kot vsa leta nazaj je središče vasi združni dom, v katerem je vse, kar je v vasi pomembno. Tu so: trgovina, skladišče kmetijske zadrage, pisarna krajevne skupnosti, prostori družbenopolitičnih organizacij, zbiralnice mleka... Hotiza ima nekaj čez 820 prebivalcev, od tega jih je blizu 200 zaposlenih, kar se seveda vidi tudi v vasi, saj so povsod zgrajene moderne domačije. Doslej smo rešili v glavnem vse večje komunalne probleme, pravijo vaščani, tik pred ureditvijo pa je tudi nova samopostrežna trgovina, ki bi jo morali dobiti že pred osmimi leti, vendar bo zgrajena šele sedaj, odprli pa naj bi jo v začetku avgusta. Za krajevno skupnost Hotiza, v katero spadata tudi vasi Kapca in Kota, je nova trgovina, v njej bo tudi bife, velika pridobitev. Na Hotizi nikoli ne manj-

ka pametnih idej, ki naj bi pomagale k še hitrejšemu razvoju vasi. V sedanji trgovini naj bi ponudili svoje izdelke obrtniki lendavske občine, če pa ta ideja ne bo uresničena, bo v njej kmetijska zadruga uredila svojo prodajalno. Tudi staro šolsko poslopje, v katerem so dobili prostor mladi, ponujajo za razvoj obrtnih dejavnosti. Želeli bi seveda, da bi v

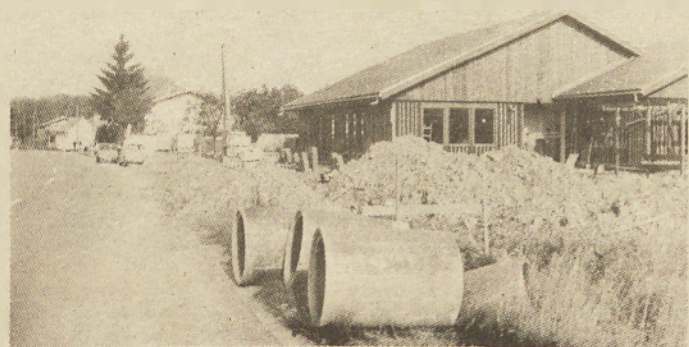
njej lahko organizirali manjši industrijski obrat, a vedo, da bo to težko.

Krajevna skupnost je bila doslej aktivna tudi v drugih vaseh. V Kapci so staro šolo preuredili v kulturni dom, v Kotu pa namestavajo kupiti staro hišo in jo preurediti za potrebe družbenih dejavnosti v vasi.

Na Hotizi so zelo delavni tudi mladi. Za njimi je teden čistoče, ki so ga pripravili sami. Odstranili so nepotrebno navlačo, zbirali so staro železo, izkupiček pa bo namenjen polepšanju prostorov. Želeli bi, da bi bila Hotiza čista in lepa, s tem pa tudi privlačnejša za turiste in druge, ki jih pot zanese vanjo. Gostom lahko postrežejo v dveh gostiščih, pozneje, ko bo trgovina zgrajena, bo še več možnosti, saj so pred trgovino predvideli urediti večje parkirišče za 30 do 40 avtomobilov.

Možnosti za predah potnikov bodo dane, na Hotizi upajo, da bosta naključnim gostom ugajali, vas in predvsem gostoljubnost vaščanov. Nedavno je bil urejen brod na Muri, tako da so tudi povezave s soslednjimi kraji na Hrvaškem dobre. Hotizani aktivno sodelujejo s soslednjimi krajevnimi skupnostmi, še zlasti pa gasilci, ki so tudi tu ena izmed gonilnih sil pri vseh akcijah. Ena izmed takšnih skupnih akcij se pravkar snuje. Radi bi, da bi položili telefonski kabel do Gaberja in naprej do Lendave, da bi končno uredili telefonijo, saj na telefonski priključek čaka kakih 150 občanov. Upajo, da bo problem rešen v prihodnjem letu.

Jani D.

Nova trgovina na Hotizi pomeni velik korak pri preskrbi prebivalstva treh vasi: Kapce, Kota in Hotize. Gradi jo trgovsko podjetje Merkator Univerzal Lendava, stane pa 190 milijonov dinarjev. Pred njo naj bi uredili tudi veliko parkirišče. Foto: Jani D.

KOBILJANSKI 4 M

KADAR JE DRUŽINA SLOŽNA...

Marija in Mirko Berdenova iz Kobilja nista dolgo tuhtala, kaj bosta prej zgradila: hlev ali stanovanjsko hišo. Odločila sta se za goveji hlev, saj sta pravilno ugotovljala: s prodajo živine iz hleva lahko zaslužita novo hišo, če pa bi gradila hišo, bi sicer prej prišla do stanovanjskega ugodja, ne bi pa bilo denarja za hlev in s tem (pozneje) možnosti za preživljanje. Sklenila sta torej drugače, kot pa se odloča večina ljudi, in ni jima žal. Hiša namreč tudi že stoji!

Goveji hlev sta zgradila 1981. leta in od takrat je vselej poln. Včasih je celo prepoln! V prostoru, ki meri 12 krat 7 metrov, je v povprečju 40 pitalcev, tačas pa jih je 35. Z živino se največ ukvarja Marija, kajti mož Mirko je zaposlen v Nemčiji. No, ni povsem zdoma, saj se vrne skoraj vsako soboto. S tovarnjakom nemškega podjetja prevaža izdelke iz celjskega Topra.

»V soboto in nedeljo je doma cela družina, čez teden pa je naša »familija« okrnjena: mož je v tujini, sin Marjan obiskuje v Rakčanu 3. letnik kmetijske šole, hčerka Marjana pa hodi v 5. razred osnovne šole v Kobilju. Ob koncu tedna torej opravimo vsa dela, ki jih jaz sama čez teden ne bi zmogla. To pa seveda ne pomeni, da ob delavnikih delam sama: oba otroka sta pridna in rada pomagata,« je sina in hčerki pohvalila mama Marija. Ne morem si kaj, da ob tem ne bi zapisal: mnogi kmečki starši za svoje otroke ne morejo reči, da se ravno radi pretegnejo, vsekakor pa ne ob koncu tedna...

»Ste vse to, kar imate, zaslužili s prodajo pitalcev?« sem bil radoveden, čeprav sem slutil, da odgovor ne bo pritrdilen.

»Kje pa! Tudi ves denar, ki ga zasluži mož, smo vložili v hlev, v nakup strojev, zdaj pa v gradnjo hiše.«

O sodelovanju z zadrugo oziroma s temeljno družno organizacijo Dobrovnik pa Marija ni imela ravno pohvalnih besed. Dejala je, da se je pred kratkim močno razkurila, ko je odpirala vrata v Dobrovniku in Lendavi, pa so bile pisarne prazne. K temu naj pripomnimo, da v tem sicer ne vidimo nič slabega, namreč, če strokovnjaki ne sede za mizami, hudo pa bi bilo, če jih ne bi bilo tam, kamor pravzaprav sodijo: pri kmetovalcih, pri organiziranju kmetijske pridelave, živinoreje, pri strokovnem svetovanju. Da pa kritika ne bo zavita v plašč teme, naj mimogrede pripomnimo, da Mariji pri nakupu telet predstavnik zadrugne organizacije le pomaga. Pa tudi prevzem živine ne poteka gladko, čeprav je pogodbeno vezana.

»Letno oddamo naši temeljni zadrugi organizaciji v povprečju 30 pitalcev, ki tehtajo od 500 do 600 kilogramov. Skupaj torej oddamo kakih 18 tisoč kilogramov »žive teže«. Kupec seveda plača samo meso. Če vzamem za izhodišče 60-odstotni izplen, potem da posamezni pitalec okrog 360 kilogramov mesa, vseh 30 pa okrog 11 tisoč kilogramov. Tačas dobimo za kilogram mesa 1620 dinarjev. Če bi oddali vseh 30 pitalcev zdaj, potem končni izkupiček niti ne bi bil slab, toda dejansko je drugače: so obdobja, ko je zaslužek čisto minimalen.

delati pa je treba seveda enako pridno,« je pravilno ugotavljala sogovornica.

Marija Berden iz Kobilja.

»Pokladate živalim umetna krnila?«

»Časi, ko je kmet lahko pital živali iz vreče, so zdavnaj minili. Tudi imamo slabe izkušnje iz obdobja, ko smo pridelovali večje količine pšenice, jih zamenjavali za koruzo in to pokladali živini. Zdaj sejemo skoraj izključno koruzo. To poljšino pridelujemo na površini 9 hektarjev, od tega na 3

hektarjih za zrnje, na preostalih 6 pa za siliranje. Izneverili pa se seveda nismo tudi pšenici, čeprav lani odkupna cena ni bila ravno spodbudna. Upamo, da bo letos boljše. Sploh pa je s kmetijstvom velik križ: težko se je odločiti, kaj naj bi človek prideloval, saj so nenehna nihanja odkupnih cen.«

Berdenovi govejega hleva ne bodo zlepa zaprli, četudi morda tudi kdaj pozneje ne bo pričakovane dohodke. Z nečim se človek pač mora ukvarjati. In če to še veseli, kot Marijo, njenega moža Mirka in zdaj tudi že otroka, potem je odločitev, da je treba vztrajati, toliko bolj podkrepljena. Še več: nekje na tistem celotni razmišljajo, da bi uredili še eno kmečko gospodarstvo. Za katerega izmed otrok! Sin Marjan sicer razmišlja, da bi nadaljeval študij na veterini, hkrati pa bi imel še kmetijo.

Kadar je družina složna, kot kobiljanski 4 M (Marija, Mirko, Marjan, Marjana), potem uspehov ne manjka. Seveda pa bo treba še naprej pridno delati, kajti hiša še ni povsem urejena. Pomembno pa je, da dela in volje ne manjka.

Š. Sobočan

ZGODILO SE JE PO SEDMIH LETIH

Vedel sem, da zasebni strugar Franc Trajber iz Dolge vasi sodeluje z združenim delom, zato me je toliko bolj mikalo k njemu, da bi povprašal, kakšne so izkušnje. V lendavski občini namreč čisto ugotavljajo, da se domači obrtniki preslabo vključujejo v zadovoljevanje potreb podjetij, zato morajo iskati kooperante drugod. Bil sem neprijetno presenečen, ko sem vstopil v novo delavnico, v kateri se kolesje stružnice ni vrtilo.

»Takole je s to rečjo,« je začel pripovedovati Franc, »kot večletni zunanji sodelavec Varstroja sem ostal brez dela.«

Stavka še ni povedal do konca, že sem se pozanimal za vzroke. Domneval sem, da je prišlo do nesporazumov, da so naši koga drugega.

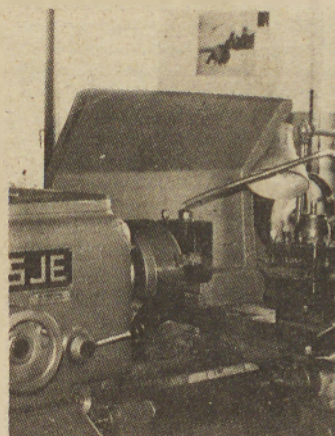
»Ne, nič slabega ne morem reči o Varstroju, saj sem z njim sodeloval celih sedem let. Za njihove raztezne posode, ki se uporabljajo pri centralnem gretju, sem izdeloval tako imenovane prehodne kose. Letno kar po 35 tisoč. Od njih sem dobival tudi material. S sodelovanjem sem bil zadovoljen. Zdaj pa je prišla prekinitve.«

»Kaj se je zgodilo?«

»Varstroj je začel izdelovati nove vrste raztezni posod, v katerih so (namesto prejšnjih gum) zdaj membrane, pri teh pa ni treba več sestavnega dela, ki je pri-

hajal iz moje delavnice,« sem naposled dobil težko pričakovani pravi odgovor. Obrtnik je še povedal, da je bil obveščen, da bo prej kot pozneje prišlo do odpovedi teh naročil, zato zdaj, ko se je to končno zgodilo, ni ves iz sebe. V tem prehodnem času si bo vsaj nekoliko odpočil, čeprav dolgo ne bo mogel mirovati. Tudi strožnica bo obnovil, da bo pozneje spet brezhibno delovala.

»Kako naprej?«

ZA STRUŽNICO — Po sedmih letih uspešnega sodelovanja Varstroj (zaradi spremenjene tehnologije) ne potrebuje več Trajberjevega izdelka, in tako je stružnica neizrabljena. Za dobrega strugarja pa dela vendar ne bo zmanjkalo. Poslej bodo izdelki zahtevnejši.

Foto: Š. S.

SREČANJE

Cimbale in volan

62-letnega Jožeta Kardoša iz Dobrovnika sicer nisem vprašal, kaj ima rajši: cimbele ali volan, vendar po tem, o čemer mi je pripovedoval, sklepam, da ima rad oboje.

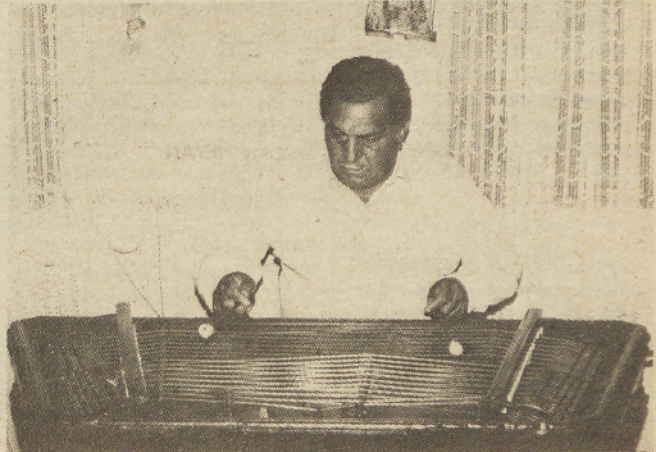
Najprej je seveda vzljudil cimbele. Kako tudi ne, ko pa je njegov ded, pozneje pa še oče, tako rad udarjal s paličicama po strunah. Oba sta kmalu ugotovila nadarjenost vnuka oziroma sina. To je opazil tudi hodoški »kantor« Aladar Veržet, ki je veliko pripomogel, da se je Jože naučil igranja. Še več je pridobil pri učiteljih na Madžarskem, zato ni čudno, da so ga godbeniki, ki so v glavnem igrali po gostinjah, sprejeli v svoj ansambel. Zraven cimbal so bili še bas, klarinet in »brač«.

»Bolj kot glasbo za ples imam rad melodije za razvedrilo,« je položil karte na mizo moj sogo-vornik. »V ansamblu sem igral tja do druge svetovne vojne, pozneje — po osvoboditvi — pa ni

ki mu daje kruh. Sicer pa je v tem času pri Nafti najstarejši so-fer tako po letih kot po delovnem stažu. Vsi ga imajo radi in tudi on nje, in boji se dneva, ko bo moral iti v »penzijo«, saj se zaveda, da bo slovo težko.

»Kakšna je bodočnost dobrovniškega cimbalista?« sem bil razveden.

»Bodočnost? Tisti, ki se kaj razumejo v glasbo, cenijo melodije, ki jih cimbalist izvabi od strun. Moram povedati, da velika večina tistih, ki me poznajo, ceni mojo glasbo, so pa tudi stare ženske, ki se tu in tam posmejujejo. Rad bi, da bi ta glasba v Dobrovniku še živela. Vesel sem skupine mladeničev, ki me čisto obiščejo in rad jim ustrežen z igranjem, četudi je treba včasih cimbele vzeti s seboj, na primer v gorice. Rad sem tudi, če se mi pridružijo s svojimi instrumenti, saj se imamo ponavadi lepo. No, lepo pa je tudi na »koncertu«, ko nastopim javno, na primer v do-

Jože Kardoš je že nekaj desetletij navezan na svoje cimbele znamke schunda.

Foto: Š. S.

bilo časa za muziko. Treba je bilo poprijeti za delo. Sam sem se odločil za voznika motornih vozil. Usposabljal sem se na kmetijski strojni šoli Ljubljana Polje, pozneje nekaj časa vozil kmetijske stroje na posestvu v Kočevju, decembra 1950. leta pa sem se zaposlil pri Nafti v Lendavi. Tu sem sprva vozil delovne stroje, pozneje, ko sem naredil izpite, pa sem prešel za volan tovornjakov, avtociistern. Imam kategorije A, B, C in E, ne pa tudi dovoljenja za vožnjo avtobusa, kajti to me ni nikoli mikalo,« se je z besedo sprehotel skozi svoje življenje sobesednik.

Cimbale in volan! Brez tega Jože Kardoš ne more. Ko igra na cimbele, se sprosti, ko pa se-že za volan — trenutno vozi »tamiča 2000« — pa se zaveda, da opravlja družbeno koristno delo,

brovniškem kulturnem domu. Bojim pa se, da se mi želja po ansamblu v stari zasedbi ne bo uresničila. Mladi namreč niso dovolj vztrajni, rajši imajo sedanja brenkala in tudi prav nič jih ne mika, da bi se zavrteli v ritmu čardaša...«

Povedati moram, da sem k Jožetu Kardošu prišel nenajavljen.

Četudi utrujen od dela — malo prej je prišel iz službe — mu ni bilo treba dvakrat reči, da je odkril svoje stare cimbele in zagral nekaj razvedrilnih melodij.

Seveda se mi je potožilo po časih, ko so po Dolinskem, Ravenškem in Gorickem »kročile« Pic-kova, Kociprava... in tudi Kardoševa banda.

Š. Sobočan

OBČINA LENDA

Komite za družbeno planiranje in družbenoekonomski razvoj

razpisuje dela in naloge:

Vodje odseka za plan in analize

Kandidati morajo poleg splošnih pogojev izpolnjevati še pogoje iz Pravilnika o sistematizaciji del in nalog:

- da imajo visoko izobrazbo ekonomske smeri,
- da imajo 3 leta delovnih izkušenj.

Kandidati naj pošljejo pisna dokazila o izpolnjevanju pogojev v 15 dneh od objave razpisa na naslov:

Občina Lendava, Komite za družbeno planiranje in družbenoekonomski razvoj.

Otroci, ki so se v Italiji rodili leta 1348, ko je tam divjala strahna epidemija kuge, so imeli, ko so odrasli, samo po 24 zob. Ljudje imajo običajno 32 zob.

Nemec August Pfeiffer je leta 1645, ko je imel samo 15 let, padel s hruške, nakar so ga razglasili za mrtvega. Ko so ga pripeljali na pokopališče, ga je v nos pičila čebela, nakar je oživel. V komi je bil 70 dni. August se je zaklel, da se bo po čudežni oživitvi posvetil jeziku. Naredil je načrt, po katerem bi znal tekoče govoriti v kar 70 jezikih. Ko se mu je končno v 65. letu starosti življenja posrečilo umreti, jih je znal »samo« 69.

pa se vendarle zgodi

Sir John Mansell, tajnik angleškega kralja Henrika III, je imel poleg tega poklica še 300 drugih dolžnosti. Plačanih seveda. Tako je postal majbogatejši pisar na svetu. Nekaj zavistnih kraljevih podanikov je menilo, da to škoduje kraljestvu in so kralja nagovorili, da mu je vzel vse službe, za nameček pa ga je izgnal iz države. Mansell je leta 1265 v bedi umrl v Franciji.

Leta 1955 so Rembrandtov portret njegovega sina Tita prodali na dražbi za 150.000 dolarjev. Deset let kasneje so zanj na dražbah iztržili že 2.500.000 dolarjev, danes pa bi ga prodali, če bi bil naprodaj, za 6 milijonov dolarjev.

Linda Lusardi (26) ni nikoli zadovoljna: pozimi jo razganja mraz, poleti pa vročina. Ne vemo, kako je z Lindo ta trenutek, ko ni ne pravega mraza ne vročine.

Geniji?

Policaji v ameriški zvezni državi Colorado si belijo glavo, kako je mogoče, da so jetniki v zaporu v Canon Cityju izdelali 213.000 dolarjev kar v zaporniški tiskarni. In to prav v jetnišnici Centennial, ki velja za eno najboljše zavarovanj. Za zdaj se še ne ve niti, kdo so bili ponarejevalci, koliko jih je bilo, kako dolgo so skrivaj tiskali bankovce in kako so jih spravili v promet. Izvedenci sicer pravijo, da so ponarečki slabi, a še vedno dovolj dobri, da bi šli v promet.

V Indiji je suša in redki so tisti sloni, ki jih gospodarji od časa do časa okopajo.

Poraja se tretja generacija atomskih bomb

Februarja letos je okrog 200 metrov pod Nevadsko puščavo eksplodirala atomska bomba. Po moči ni bila nič posebnega, celo za pritlikavko bi jo lahko imeli z močjo vsega 40 ton TNT, kar je 2,5 odstotka moči bombe, ki je eksplodirala nad Hirošimo. V primerjavi z gigantskimi sestrami iz te smrtonosne družine je zares popolnoma nepomembna, če jo gledamo samo skozi podatke o njeni moči. Toda ta bomba je nova, spada med tiste, ki jim pravijo jedrske orožje tretje generacije.

Prvo generacijo predstavljajo jedrskecepitvene atomske bombe, ki so obvladovale orožarne velikih sil od konca vojne do zgodnjih petdesetih let. V želji

po močnejšem jedrskem orožju so razvili jedrsko-zlitvene bombe, ki so postale druga generacija jedrskega orožja. To so pravi giganti po moči. Zdaj pa v vojaških glavah in na načrtovalnih mizah že nastajajo jedrska orožja tretje generacije, za katera je namesto velikih moči značilna izjemna natančnost in tehnična izpopolnjenost.

Mednje naj bi spadala že omenjena bomba, ki je eksplodirala pred tremi meseci v Nevadski puščavi. Ni namenjena za uničenje zemeljskih ciljev, marveč so jo izdelali za vojno v vesolju. Ob eksploziji v vesoljskem prostoru bi iz nje bruhnilo na stotine milijen drobcev, ki bi se s stokratno hitrostjo običajnih izstrelkov razpršili po vesoljskem prostoru, na svoji poti pa bi uničili opazovalne satelitske postaje, znesarili prestreževalne in nadzorne balone v najvišjih plasteh ozračja in uničili sovražne izstrelke, predno bi ti lahko dosegli svoje cilje.

Iz tretje generacije so tudi bombe, ki naj bi prav tako eksplodirale v vesolju, eksplozija pa naj bi žarčila mikrovalove na določena območja na Zemlji. V načrtu so predvsem komandni centri sovražnikovih sil. Mikrovalovi bi uničili nasprotnikove računalniške sisteme, saj bi spraznili vsa posebej nezaščiten elektronska vezja in čipe v neuporabno šaro. Brez računalnikov in elektronskih komunikacij pa so sodobne armade skoraj brez moči.

Nastajajo tudi atomske bombe, katerih namen je uničenje strogo določenega cilja, denimo samo Kremlja ali Pentagona. Tako bomba bi eksplodirala visoko in daleč od cilja, vendar bi svojo eksplozivno moč ozko osredotočila le na majhen, a pomemben cilj. Tako bi, če vzamemo prejšnja primera, Kremlj in Pentagon ob eksploziji izparala, okoliške stavbe pa bi ostale skoraj nedotaknjene.

Ni vprašanje, ali je taka orožja mogoče izdelati, marveč je vprašanje, ali jih sploh izdelati. Nekateri, kot je oče hidrogenske bombe fizik Edward Teller, menijo, da je to nadvse primerno orožje za obrambo.

Vojaške in nekatere politične glave vidijo v novem jedrskem orožju veliko prednosti. Izgovarjajo se, da bodo nova orožja primerna za uničevanje zgolj vojaških ciljev, saj bodo po moči neprimerno šibkejša, vendar pa natančno usmerjena. Delovala naj bi torej nekako bolj kot klasična orožja.

Prav v tem je seveda tudi precejšnja nevarnost. Lahko pride do tega, da se teh orožij ne bodo enako bali na obeh sovražnih straneh, kot se zdaj jedrskih uničujočih gigantov. Ravno tega strahu se lahko poruši, izgine meja med klasičnim in jedrskim orožjem, ki je zdaj ostro začrtana in drži v strahu obe velesili. Spori bi se lahko prav hitro začeli reševati s takšnim orožjem, v končni posledici pa bi se sprožila vseuničujoča jedrska vojna, ki je, kot se danes predobro ve, človeštvo ne bi preživel.

Poznavalci pravijo, da so Američani dejansko že zakoračili k jedrskemu orožju tretje generacije. Zaradi tega so tudi tako gluh za pogoste pozive iz sovjetskega tabora, naj bi pristopili k popolni prepovedi vseh jedrskih poskusov. Brez njih novega orožja ne bi mogli razvijati in preskušati. In morda so Sovjeti postali tako miroljubni in taki nasprotniki jedrskih poskusov zato, ker ne morejo tehnološko slediti rojevanju jedrskega orožja tretje generacije.

Avstralskima zakoncema Lindy in Bruce Jakobssenu so se rodili petorčki. Nič nenavadnega, boste rekli. Toda ti so bili oplojeni v epruveti, kot se temu enostavneje pravi.

Pokojnina ni dovolj

Japonsko ministrstvo ze delo je svetlovalo vsem zaposlenim, naj do svojega petinšestdesetega leta prihranijo 15 milijonov jenov in se tako preskrbijo za stare dni. Ministrstvo je izdalo sporočilo, v katerem pravi, da upokojeni delavci ne morejo udobno živeti samo s pokojnino, ker se je življenjska doba precej podaljšala. Upokojenemu zakonskemu paru je treba 250.000 jenov na mesec (1.750 dolarjev). Povprečna življenjska doba je 80 let in izračunali so, da je treba prihraniti vsaj 15 milijonov jenov (107.000 dolarjev), da bi upokojenec lahko spodobno živel. Petina Japoncev, ki so starejši od 60 let, ima na bančnem računu po več kot 15 milijonov jenov, 35 odstotkov pa ima prihranjenih manj od petih milijonov jenov.

Koliko za oboroževanje?

Kot navajajo novejši podatki o oboroževanju v svetu, je bilo lani v te namene porabljenega več denarja kot leto poprej, in sicer za celih 11 odstotkov. Še vedno ostajajo Združene države Amerike na vrhu svetovne lestvice izdatkov za oboroževanje, za njimi pa je takoj uvrščena Sovjetska zveza. Kot tretja pa je, vendar daleč za obema supersilama, uvrščena Kitajska.

Zanimiva je odstotkovna porazdelitev med blokoma. Zahodni blok je od vsega denarja, kar ga je šlo lani za oboroževanje, porabil 42 odstotkov, Varšavski pakt pa 37. Ostalo pride na nevrščene, nevtralne in druge države. Pri tem poročilu v World Military navajajo, da so mnoge razvijajoče se države omejile svoje izdatke za orožje.

Največji uvoznik orožja so bile lani države Srednjega Vzhoda, največji izvozniki pa ZDA, Sovjetska zveza, Francija, Velika Britanija, Zahodna Nemčija, Italija, Češkoslovaška, Kitajska, Rumunija in Poljska.

Gledano v celoti, se je nekorištno prelilo v orožje 6 odstotkov vse svetovne ekonomije. Da bi bili ti grozljivi stroški, ki jih človeštvo plačuje za svoje uničenje, bolj nazorni, zapišimo, da so bili

stroški ameriškega letalstva večji, kot so porabile za vzgojo in izobraževanje otrok vse države Južne Amerike, Afrike in Azije skupaj. Sovjetska zveza pa porabi za vojsko več denarja, kot ga vse države v razvoju za šolstvo in zdravstvo v celoti.

Kormorani praznijo ribnike

Na ribnike v Hortobagyju na Madžarskem so navalile cele jate kormoranov in če ne bodo odnehali, bodo ribniki v enem od treh madžarskih narodnih parkov čisto prazni. Ti veslonožci, ki živijo tudi pri nas (Dojransko jezero), so popolnoma zavzeli nekaj otočkov na Tisi in ne pustijo nanje nobeni drugi ptičji vrsti. Lovci so dobili dovoljenje, da jih smejo streljati.

Biološki sončni kolektor

Na inštitutu za botaniko v Ginessu so delali beljakovinske poiskuse na kolobarjastih bakterijah, za katere je značilno, da so se izredno dobro prilagodile izmenim življenjskim razmeram. Kot vir življenjske energije uporabljajo sončno svetlobo in so sposobne celo razlikovati njene različne barve. Za to lastnost morajo biti hveležne naravi, ki jih je v razvoju obdarila s snovjo, nekoliko podobno sestavinam očesa pri živalih in človeku. Tega polnila, ki se odziva na sončno svetlobo, mikrobiologom doslej ni uspelo izločiti v čisti obliki v običajnih laboratorijih. Kriva naj bi bila zemeljska težnost. Poskusi so se obnesli bolj v vesoljskih laboratorijih. O rezultatih se znanstveniki niso posebej razgovorili, zatrjujejo pa, da bodo z njimi pojasnili, kako se v bakterijah spreminja energija iz ene oblike v drugo in kako to koristno uporabiti. Potem naj bi drobnoživke delale v bioloških sončnih elektrarnah.

Moč ljubezni

Devetindvajsetletna Theresa Bigham in sedemindvajsetletni Kim Starker iz angleškega Chelmsdorfa sta bila zaradi incesta obsojena na pogojne kazni. Čeprav je primer zanju prav zares tragičen, se vendar morata ločiti, je dejal sodnik Garland na koncu procesa, ki je močno razburil britansko javnost. Theresa in Kim sta brat in sestra, ki so ju ločili, ko sta bila še majhna otroka. Seznanila sta se marca lani, ko je ena njenih sester organizirala družinsko srečanje — starši so imeli šest otrok in vse so dali v posvojitev. Brat in sestra sta se zaljubila na prvi pogled in na sodni obravnavi sta izjavila, da je »človek brez moči proti veliki ljubezni«. Par je zdaj pod strogim nadzorstvom in kadar pride Kim obiskat svojo d a meseca staro hčerko, Theresa ne sme biti navzoča.

ŽE NA TRŽIŠČU!

PREKAJENO GOVEJE MESO

IZDELEK, KI SE HVALI SAM!

MESNA INDUSTRIJA n.o.o. MURSKA SOBOTA

Najdražji revolver

V New Yorku je pred kratkim znana londonska hiša Christies na dražbi prodala revolver ameriške armade za rekordno vsoto 242.000 dolarjev. Še nikoli doslej niso toliko plačali za kakšno »zgodovinsko« strelno orožje. Gre za revolver kalibra 45, imenovan tudi »ustvarjalec miru«, izdelal ga je neki kalifornijski zbiratelj 1873. leta. Orožje takšne vrste so uporabljali v bojih na Divjem zahodu.

Doslej najvišja vsota, ki so jo plačali za strelno orožje, je znašala 201.000 dolarjev.

Nevidna nevarnost

Po prvih presenetljivih odkritjih, da se v modernih stanovanjskih blokih in hišah, ki imajo veliko železobetonskih elementov in sodobno izolacijo, nabira naravni radioaktivni plin radon, so sledile v ZDA temeljitejšie meritve in raziskave, da bi ugotovili, ali gre res za zdravju nevarne koncentracije radona v domovih. Po zadnjem sporočilu ameriške agencije za varstvo okolja je mogoče na osnovi dosedanjih meritev sklepati, da je kar v osmih milijonih ameriških stanovanj škodljivo visoka stopnja tega brezbarvnega in nedišečega plina.

Radon sam po sebi sicer ni škodljiv. Nevarno je njegovo razpadanje, saj se po določenem času razkroji v molekule štirih nestabilnih elementov; med njimi sta najbolj nevarna polonij 218 in polonij 214, ki zlahka prideta s prahom v pljuca. Z dihanjem osnesenega zraka človek dejansko prenaša v svoja pljuca radioaktivne delce, ki čez čas povzročijo rakasto bolezen. Po mnenju zdravstvenih strokovnjakov je radon kriv za kakih 5.000 do 20.000 smrtnih rakastih obolenj na pljucah.

Med ukrepi, ki pomagajo pri zmanjševanju koncentracij radona v modernih stanovanjih, je najbolj učinkovit ukrep hkrati tudi najbolj preprost, to pa je redno vsakodnevno zračenje. Za naše razmere pride gotovo najbolj v poštev, saj je vgrajevanje klimatskih naprav in sodobnih prezračevalnih naprav za nas najbrž nekoliko predraga zadeva.

PIŠTA modruje

Sprotoltnve gda prijde mimo, že pozabili smo zimo. V organizaciji cevij lübezen, tou pri nas je tuj bolezni.

Nišče za tou se ne briga, što koga ma — prava figa. Či je v zakoni ali nej, s tem se nika ne povej.

Ženske, moški so nezanke steri skačejo prejk planke. Od nji guca nemi bit, či neščeš od službe prit.

Svejt se pa naprej obrača, što je tuo — de veka plača. Ne škrahi se, či ne srbi, lübezen bratska naj živij.

Kaj je zaupna informacija?

Čeprav je težko določiti, kaj je zaupna informacija, če računamo na to, da jo lahko zajame nasprotnik ter jo s pomočjo tehničnih pripomočkov ter dešifrantskih služb tudi razvozi, pod tem pojmom pri nas pojmujejo vse, kar se nanaša na področje splošne ljudske obrambe in gospodarstva in iz česar je mogoče razbrati stanje, probleme in težave. Vsekakor so zaupne informacije tudi tiste, ki govorijo o ocenah političnega razpoloženja ljudi in podobno. Sicer se kot vojaško skrivnost, kot je znano, pojmujejo vse informacije, ki govorijo o oboroženih silah, njihovih načrtih in pripravah, sredstvih oborožitve in opreme, vojaških objektov in napravah, vse informacije, ki se nanašajo na dejavnost oboroženih sil. Skrivnost so v določenem obsegu seveda tudi gospodarske informacije, informacije o družbenopolitičnih skupnostih in njihovi dejavnosti, o diplomatski aktivnosti ipd.

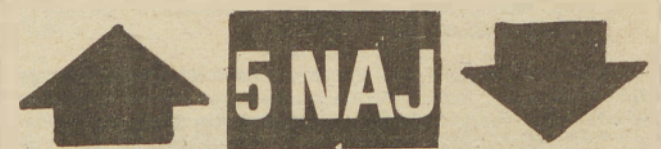
znak ki vam daje
GARANCIJO
kvalitete
*** ** *

IZOLACIJSKI SERVIS
& CO
PTUJ

SLAVKO FURMAN — PTUJ
pri železniški postaji HAJDINA

generatno popravila vseh
znanih zamrzovalnikov in
hladilnikov
ZA OBNOVO OHIŠJA DAJEMO
TRILETNO
GARANCIJO
vaša cenjena
naročila lahko oddate
nositel po telefonu
št. 062/771-637
za storitve v vašem domu
ne zaračunavamo KILOMETRINE

RADIO MURSKA SOBOTA

Glasbena lestvica Radia Murska Sobota, ki je na sporedu v oddaji 21. 232.
Lestvica tega tedna:
1. Moja Majda — Magnet
2. La isla bonita — Madonna
3. Ja sam za ples — Novi fosili
4. Hold me now — Johnny Logan
5. Hajdmo u planine — Bijelo dugme

Lestvica nastaja s sodelovanjem hi-fi videostudija na Kidričevi 21, 69000 Murska Sobota, telefon 25 577.

Glasovnice — dopisnice — pošljite na naslov: Radio Murska Sobota, Titova 29/1, 69000 Murska Sobota, s pripisom: za 5 naj.

Nenevarnega zdravila ni

Težave se začnejo že pri pojmihi. Pravijo, da imajo zdravila škodljive in stranske učinke, pri čemer naj bi bili prvi neopazni, druge pa naj bi nekako pričakovali že vnaprej. Tovrstne oznake so brez smisla, ker v obeh primerih povzroči zdravilo novo bolezensko stanje in od primera do primera so njegove posledice lahko različne.

Neželjenih učinkov zdravil ni lahko prepoznati in prav radi jih preprosto vštejemo v osnovno bolezensko sliko. Zavemo se jih šele, ko jih iščemo, in hitro lahko ugotovimo, da niso specifični za kako posebno zdravilo, ampak jih srečujemo pri mnogih. Za naštevane jih je preveč, lahko pa navedemo nekaj zgledov. Najlaže je seveda opaziti tiste na koži in že tu se razpenjajo od drobnih, malo pomembnih mehurčkov do smrtno nevarnega luščenja celih plaht povrhnjice. Lahko izpadejo lasje, lahko se spremeni pigmentacija kože in njena občutljivost na sončne žarke, kar utegne privedi do sončariče. Kadar je govor o splošnih znakih, to navadno pomeni, da so po malem prizadeti vsi organi. Sem spadajo slabost, glavobol, utrujenost. Tarča zdravil so pogosto tudi prebavila in zadnje čase je najbolj znana krvavitev iz želodčne sluznice zaradi aspirina. Okvare na jetrih odkrijejo včasih le najbolj občutljivi encimski testi in znani so tudi primeri perakutnih vnetij jeter, ki v nekaj dneh pripeljejo do smrti. Morda je najpomembnejši vzrok za nezanesljivost zdravil dejstvo, da nihče ne ve, koliko zdravil pojedo ljudje na lastno pest. Tovarne zdravil se trudijo, da bi bilo v zdravilih čim manj snovi s stranskimi učinki, vendar pa je to zelo težko. Za vsako malenkost zato ni potrebno jemati tablet.

Zakaj toliko kihamo?

Danes so alergijske bolezni svojevrsten fenomen, ker se pojavljajo vse pogostejše in so zato akuten problem. Različne oblike alergije ima pet odstotkov prebivalstva, petindvajset odstotkov pa jih je nagnjenih k alergiji. Alergologija, znanost o boleznih preobčutljivosti, sega v vse meje medicine, ker v telesu ni organa, ki ne bi mogel zboleti zaradi alergije. Medicinski strokovnjaki še nimajo popolnoma jasne slike o nastanku in potekanju alergijskega procesa. Vendar pa se alergologija pri raziskovanju alergijskih bolezni naglo razvija.

Človeka danes obkroža množica antigenov, to se pravi alergenov, ki lahko v telesu izzovejo alergijske spremembe, in samo majhen del med njimi je cvetni prah dreve ali cvetja. To so snovi, ki jih prav spomladaj najpogostejše srečujemo. Ljudje so že zdavnaj opazili, da vrnitve pri nekaterih ljudeh povzroči srbenje nosu in nahod. Torej cvetni prah teh rastlin pri preobčutljivih ljudeh povzroča tako ime-

novani seneni nahod. Ko pride cvetni prah na nosno sluznico, povzroči prehodno vnetje, srbenje in izločanje vodenaste tekočine iz nosu. Drajljaji in kihanje bolnika izčrpavajo, ta zelo neprijeten pojav pa lahko oslabi tudi človekovo sposobnost za delo. Alergijsko vnetje se pogosto razširi na žrelo in sluznico očesnih vek, tako da se poleg srbenja, smrkavanja in kihanja solzijo tudi oči. Čeprav tak napad ne traja predolgo, pa lahko v nekaterih primerih, ko je alergen bolj ali manj navzoč vse leto, postane alergijska reakcija kronična. Zdravljenje ni preprosto in dolgo traja, glede na to, da je zelo težko odstraniti vzrok obolenja, se uporabljajo zdravila, ki lajšajo bolnikovo stanje. Takšni bolniki naj se izogibajo sprehodov po cvetočih travnikih in sadovnjakih.

recept za vas

OCVRTI PRAŠNIKI (BIKOVA JAJCA)

V naših mesnicah občasno lahko kupite sveže prašnike, ki so imenitna jed, če se dobro pripravijo. Za pripravljanje prašnikov je več receptov, mi vam priporočamo naslednjega:

Prašnike kuhamo 15 minut v slani vodi, da jim lahko odstranimo kožico. Prašnike narežemo na centimeter debele rezine, posolimo, povajamo v moki, stepenih jajcih in drobtinah. V vročem olju rumeno ocvremo. Po dunajsko lahko paniramo tudi cel prašnik in ga pred serviranjem narežemo. Zraven serviramo rezine limone in majonezo, paprično omako, ki smo jo sami pripravili iz majoneze in narezane sveže ali kisle paprike in sesekljane peteršilja.

Za štiri osebe potrebujemo: 60 dag prašnikov, sol. Za paniranje pa: 2 jajci, 5 dag moke, 8 dag drobtin, olje za cvrenje, limono, 4 žlice majoneze, rdečo papriko.

moda

Tudi letos stil safari

Moda safari se vsako leto uspešno vrne na modno sceno. Obleke niso pretirano zahtevno krojene, prevladujejo srajčni kroji z obilico žepov in udobne hlače. Poseben poudarek dajejo oblekam v slogu safari modni dodatki, široki usnjeni pasovi, majice in rute ter masiven nakit iz usnja, kovine in lesa. Barve oblačil safari so ujetje v hladno platno in bombaž: od naravno bele do različnih odtenkov puščavskega peska, olivno zelene. Oblačila v stilu safari so nam letos ponudile nekatere konfekcijske tovarne.

Tekoče kovine za varjenje

Kaj so tekoče kovine? To so homogenizirane mase kovinskih drobcev in visokokvalitetne sintetične mase velike adhezijske moči. Tekoči metali so koncipirani tako, da je njihov koeficient raztezanja pri toplotnih obremenitvah enak raztezanju kovine. Uporaba tekočih kovin je enostavna, ni potrebno veliko znanja in orodja. Osnovni pogoj za uspeh je pravilno pripravljena podlaga, na katero nanašate tekočo kovino. Podlaga mora biti dobro očiščena, popolnoma odmaščena, obrušena in obdelana z aktivatorjem, ki je sestavni del kompleta. Tudi najmanjše poškodbe na pločevini avtomobila se lahko enostavno odstranijo s tekočimi kovinami. Ta novost je dobrodošla za vse avtomobiliste, saj si s tekočo kovino lahko veliko pomagajo. Če želite podrobnejše informacije o tem, se obrnite na revijo SAM SVOJ MAJSTOR.

Gostilna ELBL
je le ena!

Najcenejši meni
le
1.300 din!
Vsak dan, razen ponedeljka,
v Spodnjih Žerjavih

Pomen sladil

Kolikor bolj strokovnjaki spoznavajo, da povzroča napačna prehrana celo vrsto obolenj, toliko bolj so pozorni na pomen sladkorja za nastanek in razvoj različnih bolezni. Sladkor je namreč posebno pomemben zato, ker ni samo živilo, temveč zaradi svojega okusa tudi silno priljubljeno sladilo. Ljudje ga vse več uživajo (oziroma sploh ne) zaradi užitka, ki jim ga dajejo sladke jedi. S tem pa resno ogrožajo svoje zdravje.

Poraba sladkorja se je zvišala do svoje današnje ravni v tem stoletju. Statistika svetovne trgovine s sladkorjem kaže, da so leta 1800 ljudje v Evropi in severni Ameriki porabili letno 5 kg sladkorja na glavo, leta 1970 pa že več kot 37 kg, se pravi skoraj 100 g na dan. Na dan bi smeli zaužiti le okoli 60 g sladkorja, se pravi 10 odstotkov dnevno zaužitih kalorij, in to ne samo zaradi odvečnih kalorij, ki jih dobimo s sladkorjem, temveč še iz drugih razlogov. V današnjem času se vse bolj lotevamo umetnih sladil, ki ne vplivajo na debelost in so za zdravje organizma boljše.

pravni nasvet

SPOR MED SOSEDI

Janko Opaka iz Limbuša nam je poslal obširno pismo, v katerem razlaga svoje težave s sosedom zaradi meje, ki je po nepotrebnem porušila dobre odnose. V pismu nas sprašujete kako zadevo urediti. Biti bi morali bolj natančni, da bi vam lahko dali zadovoljivejši odgovor. No, pa najprej vprašajte:

Vaš sosed oziroma njegov sin je pred štirimi leti postavil leseno garažo brez predhodnega vprašanja ali soglasja. Manjši del garaže in del dovoza sega na vaše. Lani je sosed naročil kontrolo mej.

Za to ste mu dali soglasje, čeprav ste ga opozorili, da sta še dva mejaja. Geometer je opravil kontrolo mej, ki ste mu jo pokazali, in tudi mejni kamen. Geometer tega ni imel vrisanega in ga ni upošteval. Določil je novo mejo za 1,30 metra na vašem zemljišču. Ker se s tem niste strinjali, ste se pritožili na geodetski uprav. Po dolgem času ste dobili potrdilo, da nova meja ne velja in da bo o tem seznanjen tudi sosed. Sosedu ste dali rok za odmik garaže in ureditev zemljišča v prvotno stanje, toda ta tega ni storil. Vprašujete, kaj naj storite.

Odgovor: Na podlagi tega, kar ste nam obširno opisali, ne moremo dati dokončnega odgovora, ker podatki niso popolni. Ne vemo namreč, ali ste dobili odločbo ali samo potrdilo o meritvah. Če bi geometer mejo med vami in sosedom uredil v soglasju obeh, bi bilo najbrž vse prav, tako pa je postal mejni kamen res sporen. Ne vemo tudi, če je sosed dobil odločbo geodetske uprave ali ne. Iz vsega tega sledi — in to predlagamo — da se skušate s sosedom pogovoriti o meji in o odmaknitvi garaže ter ureditvi zemljišča. Ta razgovor s sosedom naj bi opravili na poravnalnem svetu, ki gotovo deluje v vaši krajevni skupnosti. Če na poravnalnem svetu ne bi dosegli dogovora oziroma poravnave, se morate obrniti na sodišče, ki bo na podlagi meritev uredilo vse spore med sosedmi. Če boste zahtevali od sodišča, da uredi mejo, bo o stroških odločilo sodišče in njegova odločba bo polnoveljavna za vas in za sosedu. Če je vse tako, kot ste nam v pismu napisali, bi bilo dobro, da se še enkrat pogovorite s sosedom in šele potem stopite na sodišče.

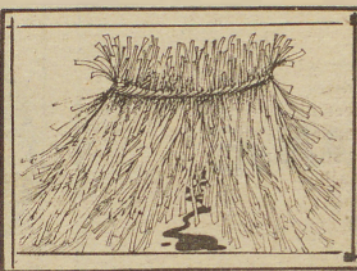
SESTAVIL MARKO NAPAST	BELO SORTNO VINO	NAOČNIKI	BRKATI OREL	ŠELIGOVA DRAMA	AVTOR OPERE SEVILSKI BRIVEC	DEL FOTOFRAF- SKEGA APARATA	ČEŠKO MOSKO IME
VELIKO MESTO V ARGENTINI							
BRUDICIJA, NACITA- NOST, IZO- BRAŽENOST							
DALMATIN- SKA VIŠNJA							
ŠPANSKI SPOLNIK			LUKMIAC	RIBIŠKA MREŽA			
ORIENTAL- SKA VODNA PIPA				INTAGLIO			
RIMSKA I		MOŠKI PEVSKI GLAS					
		IZTRZEK					
SVETOV- LANSKO LETOVIŠČE NA FLORIDI						VRSTA PELIKANA	USTNICA
ANGLEŠKA UTEŽNA MERA					NOBIL UMBERTO		
					TOVORNI VAGONI		
ŠAHOVSKI KLUB			KOPALIŠKO MESTO V BELGIJI	GOZDNO BOGASTVO			
				AFRIŠKI VELETOK			
POZNOST							
ZDRAVILLO PROTI GLAVOBOLI							
VEČERNA ZENSKA OBLEKA							

REŠITEV PREJŠNJE KRIŽANKE — Vodoravno: pravnik, Salieri, iranist, Ho, Alko, ogor, Al, A, dno, O, negativ, Aro, one, Luna, DC, Id, RAI, zidanje, atentat.

NAŠA RISBA — VAŠ PRIPIS

Duhovite pripise k novi risbi pošljite najkasneje do četrtnika, 25. junija 1987 na naslov: VESTNIK, Titova 29/1, 69000 MURSKA SOBOTA. Objavljene pripise honoriramo.

— Inovacijski predlog: past, v katero se bo ujela inflacija. (Bogomir Roškar)

— Nič nas ne sme presenetiti! (Matej Kranclbinder)

— Slaba risba — slab humor. (Milan Šernek)

— Dogovorili so se. Povečanje cen nafte sledi. (Martin Mertük)

NAŠA STARKA

Lepa asfaltna cesta vodi k nam na Goričko — v vasico Fokovci. Na koncu vasi stoji naša stopet-najstletna šola.

V to šolo so hodili že moji stari starši in oče. Ker je šola bila pretesna, so na četrty in peti razred preuredili nekdanje svinjake in dvornice. Sedaj je moj razred oddaljen nekaj metrov od šole. V zimskem času je bilo v učilnici mrzlo: ko smo vstopili, je termometer kazal nič stopinj. Dogodilo se je celo, da smo morali biti obuti v razredu. Sele po tretji uri se je razred ogrel.

Obljubljajo nam novo šolo, večje učilnice ter jedilnico, kot jo imajo druge sodobne šole. Zaradi majhnih prostorov se zgodi, da se učenec zaleti v učenca ali tudi v katerega od tovarišev učiteljev. Učenci četrtega razreda želimo, da bi se učili v sodobnejših prostorih. Mi tega ne bomo dočakali. Morda pa bodo to srečo doživeli naši zanamci.

Vojko Kianec, 4. raz.
OŠ Fokovci

BOLEČINA

Nekoč me glava je bolela, oči rumene sem imela. Znanci so se čudili in tolažiti me hodili.

Pa starši vse premeljejo in k zdravniku me odpeljejo. Ta me vpraša: »Punčka, kje te boli?« Jaz pa ježno: »Nikjer! Nič mi ni!«

Potem pa sem se pomirila in cepiti se pustila. In čeprav čutila sem bolečino, injekcija pregnala je vročino.

Vasilija Lovrenčec, 7. c
OŠ Ivan Cankar, Ljutomer

Anton Kremp — naš domačin

Na Noričkem vrhu se je leta 1790 rodil zgodovinar in slovnica Anton KREMP, in to v rojstni hiši mojega očeta. V spomin Antona KREMPA je na hiši spominska plošča.

Anton KREMP JE bil duhovnik. Služboval je v raznih krajih, nazadnje v Bučkovcih, kjer je tudi pokopan leta 1844.

V njegov spomin je v Bučkovcih spomenik.

Najbolj znano Kremplovo delo je Dogodivčine štajerske zemlje. To je prva zgodovina pisana v slovenščini. Pisal je v našem domačem narečju. Doma imamo njegovo knjigo, a jo sama težko berem, ker je pisana v narečju časa, v katerem je pisatelj živel.

Vse to mi je povedal moj oče, Petra KLEMENČIČ
COŠ Jože Kerenčič
GORNJA RADGONA

Ko bom velika

Sedaj sem stara 10 let. Vendar že premišljuje, kaj bom postala. Ker sem odlična učenka, bom mogoče dosegla dober poklic. Najrajši bi postala razredna učiteljica. Učila bi otroke od prvega do četrtega razreda. Otroke bi imela zelo rada. Le kadar bi bili poročni, bi jih malo oštela, a ne preveč, ker me drugače ne bi imeli radi. Kontrola ne bi ocenjevala strogo. Vedno bi jim vnaprej povedala, kdaj bomo pisali kontrolko.

Vedno bi hodila na delo jutraj. Želim si, da bi dobila službo blizu domačega kraja. Zelo bom vesela, če se mi bo ta želja uresničila.

Mateja Jerebic, 4. raz.
OŠ Odranci

Na republiškem tekmovanju Vesele šole

Že jeseni sem se odločila, da bom sodelovala na tekmovanjih vesele šole. Ko so me na občinskem tekmovanju razglasili za prvaka, sem bila tega zelo vesela, hkrati pa sem se zavedala, da se bom morala sedaj učiti za republiško tekmovanje.

Republiško tekmovanje je potekalo v veliki dvorani Cankarjevega doma. Najprej smo poslušali orgelski koncert. Nikdar si ne bi mislila, da lahko na orglah izvajajo tako lepo glasbo. Nato je sledil najpomembnejši del — to je tekmovanje. Naloge so bile težke, saj so šle v vse podrobnosti. Po tekmovanju je sledil zabaven del. Najprej smo si ogledali opero Bang. Zmeraj sem si mislila, da je opera le kričanje. Svoje mnenje pa sem po ogledu spremenila. Opera je zelo lepa zvrst glasbe. V njej sta združena igra in petje. Vsi pa smo se najbolj veselili nastopa našega ljubljence — Mikija Sarca. Zapel nam je svoje najpopularnejše pesmi. Po programu smo imeli kosilo v Iskrini stolpnici. Miki je številnim oboževalcem razdelil slike z avtogrami.

Med močno konkurenco se res nisem uvrstila med najboljših deset, vendar mi bo republiško tekmovanje ostalo v lepem spominu in se bom drugo leto še bolj zagrizeno lotila nalog vesele šole.

Barbara LEBAN, 7. a raz.
OŠ Stročja vas

Sem, kakršen sem

SEM, kakršen sem, pa če bi hotel biti drugačen, ne bi bil, saj sem, kakršen sem.

Pa kaj, če sem malo predebel, malo preokren, pa vendar sem, kakršen sem.

V šoli je dolgčas — matematika sem, slovenščina tja, pa kaj, če mi to ne diši, saj sem, kakršen sem.

Rad bi bil genij, rad bi bil sportnik, pa vendar sem še vedno to, kar sem. Tu ni pomoči, saj sem, kakršen sem.

NEKOČ bom nekaj postal, vendar še zdaj ne vem — kaj. In vendar bom to, kar sem — ostal!
Boštjan Korošec, 8. c
OŠ I. Cankar, Ljutomer

SKRIVALNICE — Narisala (linorez) Štefka Adanič, 6. b razred
OŠ Turnišče.

Moj prispevek za čisto okolje

Živim v bloku; naše stanovanje je v tretjem nadstropju. V našem bloku živi tudi babica, ki dvakrat na teden počisti stopnice.

Pozimi, ko je bilo vse poledeno, je babica padla in si zlomila roko. Tega ni nihče vedel, ker je ostala v bolnici. Vsi so se jezili, zakaj je stopnišče umazano, zakaj je vse polno ogorkov in prahu.

Ko sem se vračala iz šole, sem opažala, da je umazanije vse več; tudi mamica je rekla, da se vse nosi v stanovanju. Minili so že trije tedni, vendar je stopnišče bilo še zmeraj umazano. Naša babica je prišla iz bolnice z velikim mavcem na roki. Vsem se je opravičila, da ni čistila, ker ni mogla. Vsi stanovalci so godrnjali in se jezili.

Moja mamica pa se ni jezila. Stara babica se ji je smilila, zato je rekla, da bova vzeli metlo, vedro in krpo ter počistili stopnišče. Res sva se lotili dela in že čez pol ure je bilo stopnišče čisto. To sva počeli vse do takrat, dokler je bila babica bolna. Bila sem vesela, da je tudi po moji zaslugi bilo naše stopnišče čisto.

Laura Grah, 4. raz.
OŠ Dane Šumenjak, M. Sobota

Na delovni praksi

Na delovni praksi sem bil v invalidskih delavnicah v M. Soboti. Delal sem dva tedna. Prvi dan smo se zbrali pri socialni delavki. Pokazala nam je jedilnico in slačilnico. Potem smo sli delati vsak svoje delo.

Prvi teden sem delal v kartonažnem oddelku, kjer sem lepil etikete. Delal sem od 7. do 15. ure.

Drugi teden sem delal v domači obrti. Tam sem vezal etikete in rezal številke za srajce. V domači obrti je bilo boljše kot v kartonaži. V črtick sem imel god. Kupil sem kekse in bonbone ter jih razdelil vsem.

Tako sta minila dva tedna. Po šoli bi rad delal v domači obrti. Za pohvalo sem na koncu dobil lukko.

Jože Zohar, 8. raz.
OŠ Prekmurske brigade, M. Sobota

Srečal sem pijanca

Srečal sem vinjenega strica, ki je šel iz gostilne. Sel je po cesti sem in tja. Takoj sem vedel, da je pijan. Pel je in si govoril. V rokah je imel steklenico. Zaletaval se je v ljudi. Ljudje, ki popijejo preveč alkohola, pozabijo, kdo so. Grdo se obnašajo in ne skrbijo za svoje družine. Zapravljajo svoje zdravje. Nikoli ne bom pil alkoholnih pijač.

Janez Gomboc, 5. raz.
OŠ Prekmurske brigade, M. Sobota

Naši prvi izumi

Bilo mi je osemnajst let.

Za rojstni dan sem dobila avtomobil. Bil je velik, temno-modre barve, z belimi, izbočenimi žabjimi lučmi. Zelo sem se ga razveselila. Vozil me je po belih cestah, novim doživetjem naproti. Veliko sem premišljevala, kako bi preuredila motor, tega mogoče jeklenega konjička, da bi deloval na vodo. Povsod me je spremljala ta misel. Brskala sem po motorju in ga spreminjala iz dneva v dan. Odvzela sem eno široko cevko in jo nadomestila z dvema tanjšima. V rezervoar sem nalila prekuhano vodo namesto bencina. In glej čudo! Nekega dne mi je res uspelo. Moj trud je bil poplačan. Nič več nisem potrebovala denarja za bencin.

Prvi jutranji sončni žarek je pokukal skozi moje okno in me pobožal po laseh. Sanje so izginile, z njimi pa prekrasen avtomobil in moj prvi izum.

Klavdija Šek
Edvard Kardelj
Murska Sobota

Vedno sem si želel, da bi imel žogico, ki bi bila drugačna od drugih. Premišljal sem, kako bi jo naredil. Vzel sem različne krepke in iz njih sešil žogo. Bila je različnih barv. Narisal sem ji tudi obraz in prilepil peruti. Vrgel sem jo v zrak, toda žogica je padla na zemljo in se raztreščila. Bil sem žalosten, ker žogica ni podela visoko v zrak. Pobral sem jo, jo spet sestavljal in ji prišil lepe velike usnjene peruti in noge. Spet sem jo pognal visoko v zrak. Žogica je lepo letela visoko v zrak. Ko je že skoraj nisem videl, sem jo poklical po imenu Leteča žoga. Žogica se je vrnila in pristala na nogah poleg mene. Bil sem vesel in srečen, da je moj prvi izum, čeprav le v sanjah, uspel.

Srečko Štamar, 4. c
OŠ Edvard Kardelj
Murska Sobota

Srečanje s starimi znanci

PRISPEVEK K 50-LETNICI LISTA MLADI PREKMUREC

10

Družbenopolitične razmere so se po začetku druge svetovne vojne iz dneva v dan zaostrovale. Kaj kmalu se je Kmečko-delavsko gibanje v Sloveniji preimenovalo v Zvezo delovnega ljudstva kot posebna oblika frontnega gibanja; seveda z jasno opredeljeno usmeritvijo, programom in konkretnimi zahtevami v razglasu — Kaj hočemo. Pred natisom razglasa so ga podpisovali napredni ljudje raznih poklicev in različnih prepričanj (v Prekmurju: L. Hodošek, E. Kardoš, F. Kološa, Š. Kovač, M. Kranjec, Š. Kuhar in V. Vlačj). Novembra smo tiskan razglas že širili med ljudmi.

Skoraj istočasno z razglasom je glavni generalni štab jugoslovanske vojske predlagal (19. okt. 1939) ustanovitev koncentracijskih taborišč v Jugoslaviji, predvsem za komuniste, tem naj se tudi zapleni premoženje. Tako se je »rodila« Bileča (znana po pesmi Čuje se odmev korakov po kamenju hercegovskem /.../ sodeloval tudi A. Kardoš) in druga kot vojaška delovna taborišča. Liška mi je sporočil (11. dec. 1939): »Kranjec je na orožnih vajah /.../ oziroma?« V začetku leta 1940 so začeli »odpremljati« nezadržane osebe v Bilečo in tja so poslali tudi: M. Bagaria, R. Čačinoviča, A. Kardoša in Š. Kovača. In Liška mi je spet sporočil: »Jeni je na rožnih vajah nekje pri Škofji Loki in bo tam — piše nič — še ostal. Miško je na orožnih vajah v Ljubdregu /.../ Jakob tudi tam /.../ so vsem podaljšali /.../« Take razmere so nujno vrstile kolektivno uredništvo in tudi vplivale na določeno previdnost v želji, da ohranimo list, vsaj na že doseženi ravni. V ilustracijo Liškovo sporočilo (po njem tudi Ravbarjeva pošta): »Kdo pride, se čimprej oglasi pri meni, da bi kam ne popihal. Prinesi mi tole pismo kar s seboj — bova imela kar dnevni red /.../« (4. dec. 1939)

Najbrž ne bo odveč, če vsaj bežno — po naslovih — povzamemo, kako je list reagiral ob navedenih dogajanjih in v odmerjenih razmerah. O tem so sicer že pisali in verjetno še bodo (morda iz dolgega časa), ne bi pa bilo prav, če bi poskušal tudi jaz ocenjevati vsebino lista. V pomoč kritičnim in poštenim ocenjevalcem pa bodi opozorilo na celotne vsebine, ki smo jo dajali listu. V drugem letniku je bila rubrika Razno namenjena osveščanju, kjer so pisali razlagali vsebino pojmov, ki so se sicer pogosto uporabljali, vendar različno, napačno, brez razredne vsebine. Kasneje sta bili temu namenjeni rubriki Zapis in Književna poročila. Za osveščanje bralcev smo uvedli letni prikaz. Prekmurje v slovenski javnosti. Torej, kaj so Prekmurci objavili v enem letu; saj je vsakdanjost kot mora pritiskala z vsiljevano ponižnostjo in svojevrstno neobojnostjo. V najudarnejši skupini sestavkov z družbenogospodarskega področja so bili: F. Sapač — Gospodarski problemi Prekmurja, F. Trdko (Feri Toth, ki je bil predvsem zbiralec ustreznih podatkov, na katerih je potem Ali Kardoš z velikim marksističnim znanjem oblikoval prodarno vsebino) — Dopinos k socialni strukturi Prekmurja, Agramareforma in javne dajatve ter Gospodarsko življenje Prekmurja. To podoba Prekmurja je še dopolnil analitičen sestavek Sidike Porš (Podlesek) — Sezonsko izseljevanje v Prekmurju ter skrb zbujajoče poročilo učitelja Z. Krašne — Gorički otrok. V ta okvir, vsaj posredno, spada še Alijevo poročilo o študiji J. Kerenčiča — Zemljiški odnosi v jeruzalemskih gorah.

Z opisanimi družbenogospodarskimi razmerami je bila najbolj prizadeta mladina. Nihče med mladimi (vsaj poštenimi) ni mogel pričakovati, da jim bo boljša prihodnost podarjena, saj to mora biti »delo naših lastnih rok«, kot smo pogosto peli. Očitek KPA: kaj bodo ti golobradci, je veljal tudi drugim. Kako odgovoriti, pa nam je pomagal Rudolfovo prevod kitajske pesmi, ki se končuje z jasnim odgovorom:

»Da, zreli smo, da rečemo, kaj nas teži, da ne prenašamo več takšnih, kot ste vi, da za svobodo damo vročo kri — za to smo zreli.«

Ali je obstajala kaka zrelost, oziroma kako dozorevati? Iskanje odgovora je močno jezilo cenzorja in zaradi tega je ježno čakal po Čačinovičevem sestavku Poskus karakterizacije mladinskega gibanja v Prekmurju. M. Bagar pa je opozoril — Kaj hoče mladinsko gibanje in k razjasnitvi tega je na svoj način prispevala s sestavkom Pogled v našo vas M. P. (Milena Petrovar). Toda, zakaj ne gre, kot bi moralo pa je odgovoril cenzor z izbrisom vrstic Kajuhove pesmi. Marsikaj iz prekmurske preteklosti zastiralo prihodnost in to je bilo treba pojasnjevati in se proti temu uspešno boriti. To je bilo vse, kakor področje kulturne zavesti in narodne identitete. Reagirali so: M. Kokolj — Kako so potujčevali mlade Prekmurce, Vratuša — Slovenstvo prekmurskih pisateljev, Miško — Dvajsetletnica kulturnega razvoja v Prekmurju in dr. R. Savnika — Dvajset let slovenske uprave v Prekmurju. Ni potrebno ponavljati prepričanja o imenu in tem, čigavo je Prekmurje, pač pa moram opozoriti na vehementno vihtenje besed med M. Kokoljem in V. Škerlakom v listu Slovenija za leto 1932 o narodnostnih razmerah (tudi o madžaronstvu) v Prekmurju. Opredeljevati se je bilo nujno s pravičnim pojmovanjem narodnostnega vprašanja do madžarske narodnosti v Prekmurju in revizionistične politike, ki jo je vodila in jo našala tudi k nam Horthyjeva Madžarska. K sestavkom B. Borka — Hungarizem in Madžarstvo je treba dodati sestavek M. Kokolja — Narodno vprašanje v Prekmurju, kakor tudi poročila v Zapisih lista, kjer je pozitivna ocena drugačnega (nerevizionističnega) gibanja, v katerem je imel vidno mesto dr. A. Pavel.

Narodnostno vprašanje, pojmovano in uresničevano kot razredno in frontno gibanje, se je predvsem izražalo v iniciativah in akcijah KPA kot pa v M. Prekmurcu. Pobudo ustanovitve meddruštvenega odbora je povzelo Ciril-Metodovo društvo, ki je bilo zelo dejavno v narodnoobrambnem delu. V začetku zagnani odborniki so sprejeli dve pomembni akciji, ki sta vključevali tudi KPA in vsebinsko M. Prekmurca. V potrditev zgodovinske resnice in utrditve zavesti naj bi bil Prekmurški teden. Toda udarec proti tej zamisli je sledil udarcu. Hartner je izjavil (dobrodošlo Kleklu), da v meddruštvenem odboru, ki pripravlja Prekmurški teden, »vodi vose delo podtalno komunisti« in drugo, da je tako proslavljanje 20-letnice osvoboditve sokolska manifestacija. Uredništvu lista je povabilo vse, ki lahko kaj prispevajo k omeni prehojenih 20 let, naj sodelujejo s svojimi sestavki v M. Prekmurcu. Miško je reagiral med prvimi, še pred proslavo, s humoristično satiro. Kako je Pavliha videl in opisal Prekmurje in kasneje na črensovskih proslavah prispevkov Oblednica. Meddruštveni odbor se je zavzel, da bi v okviru tedna odkrili spomenik prekmurskim književnikom in buditeljem (danes po Vestnikovi objavi prosi, da bi se ga usmili in mu zakrpal že močno poškodovan »plašč«). V akcijo se je vključil tudi M. Prekmurec. Prekmurški teden je minil in spomenik še ni bil končan. Spomenik je bil postavljen, a niso se več mogli zediniti, kdaj in kdo naj ga odkrije. Meddruštveni odbor je krepko admiral in prekmurski književniki in buditelji so v spodobnem sožitju čakali na slovesen trenutek, toda njihovi potomci so hodili vedno bolj vsak sebi.

(Se nadaljuje)

...JE PAČ PAŠTETA KEKEC!

INA NAFTA LENDAVA

S TOZDI:

RAZISKAVE IN PRIDOBIVANJE
NAFTE IN PLINA
PETROKEMIJA
ENERGETIKA
STROJNE DELAVNICE
DSSS

Prisrčno čestita vsem delovnim ljudem, poslovnim partnerjem in kolektivom ob prazniku občine Lendave!

OB 40-LETNICI AEROKLUBA MURSKA SOBOTA

Na letališču dogodek stoletja

Ob praznovanju 40-letnice Letalske zveze Jugoslavije in Aerokluba Murska Sobota ter 45-letnice vojnega letalstva in protiletalske obrambe so pripravili pester program prireditve, ki se bodo izvršile od 19. do 21. junija. Praznovanje se bo začelo v petek, 19. junija, ob 17. uri s slavnostno sejo skupščine Aerokluba Murska Sobota, ki bo v dvorani skupščine občine Murska Sobota. Na njej bodo zaslužnim letalcem in organizatorjem podelili priznanja. V soboto, 20. junija, bo na letališču v Rakičanu pristanek motornih pilotov, udeležencev 30. rallyja za pokal maršala Tita od Skopja do Murske Sobotice. Motorni piloti iz vse Jugoslavije bodo zadnjo etapo od Banjaluke do Murske Sobotice sklenili na letališču v Rakičanu med 12. in 13. uro. V soboto popoldne med 15. in 17. uro bo na letališču generalna za veliki letalski miting, ki bo na sporedu v nedeljo in na katerem bodo sodelovali letala civilnega in vojnega letalstva. Osrednja prireditve in slavnostni sklep velikega letalskega mitinga bo v nedeljo popoldne, medtem ko je dopoldan namenjen za pripravo pilotov in ogled letalske tehnike. V nedeljo se bo prireditve začela ob 13. uri s kulturnim programom, ob 14. uri pa bo slavnostni sklep 30. jugoslovanskega aerorallyja s podelitvijo pokalov najboljšim. Ob 15. uri pa je predviden velik letalski miting, ki bo trajal dve uri, sodelovali pa bodo

predstavniki civilnega in vojnega letalstva. V programu bodo sodelovali: padalci bodo z zastavami skočili iz helikopterja, sledil bo polet jadralnih letal z vlečenjem na vitlu, polet motornih zmajev, nastop ultra lahkih letal, nastop skupine jadralnih letal in jadralnih letal z akrobacijami, nastop skupine motornih letal utva, nastop letal, ki jih uporabljajo v kmetijstvu in proti toči, helikopter RSNZ bo prikazal reševanje ljudi, letalo zlim pa se bo predstavilo z akrobacijami. To je

Rdeče zvezde iz Zadra, ki bodo prav gotovo navdušili občinstvo. Program prireditve bodo sklenili s skoki 16 padalcev iz helikopterja. Na letališču v Rakičanu bo torej dogodek stoletja, saj take prireditve, ki je podobna nedavni prireditvi na Brniku, pri nas še ni bilo in je verjetno tudi takemu kmalu ne bo. Organizatorji pričakujejo, da si bo prireditve ogledalo veliko občanov ne samo iz Pomurja, temveč tudi iz oddaljenih krajev in sosednjih držav, zato opozarjajo, da obiskovalci za-

del civilnega letalstva. V programu vojaškega letalstva pa bodo sodelovali vojaški helikopter, reaktivno letalo jastreb, ki bo vzletelo s pomožno raketo in pristalo s padalom, reaktivno letalo galeb, super galeb, letalo mig 21 — in kot največja atrakcija nastop akrobatske skupine z reaktivnimi letali —

radi varnosti in normalnega poteka prireditve upoštevajo navodila redarjev in miličnikov. Iz vseh večjih krajev Pomurja bodo vozili tudi avtobusi, tako da bodo vsi, ki si želijo ogledati to enkratno prireditev, to lahko storili.

Feri Maučec
Foto: D. Loparnik

Mednarodni badminton

Pokal Lendave Belorusiji

ŠSD Mladost iz Lendave je bilo organizator doslej najkakovostnejšega mednarodnega turnirja v badmintonu ob prazniku lendavske občine. Sodelovalo je 48 igralcev in igralke iz Belorusije v Sovjetski zvezi, Madžarske in Slovenije, medtem ko so Avstrijci v zadnjem trenutku odpovedali sodelovanje. Največ uspeha so imeli predstavniki iz Sovjetske zveze, ki so zmagali v ekipni in posamični konkurenci. V močni mednarodni konkurenci so se uveljavili tudi domači tekmovalci in tekmovalke. V moški konkurenci je med posamezniki v skupini A zmagal Koršuk (Belorusija), v skupini B pa Košnik (Ježica). Lendavčan Skušek je bil drugi, Bajs pa četrti. V moških dvojicah je Seke-reš iz Lendave skupaj z Erjavcem (Ježica) zasedel četrto mesto. V ženski konkurenci je zmagala Koperkina (Belorusija). V ženskih dvojicah sta Lendavčanki Sekereševa in Korenova zasedli tretje, Gjerkeševa in Krpanova pa četrto mesto. V mešanih dvojicah sta Sekereš in Korenova zasedla tretje mesto. Rezultati ekipnega dela tekmovanja — Slovenija:Madžarska 3:2, Belorusija:Slovenija 4:1, Belorusija:Madžarska 4:1. Vrstni red: 1. Belorusija, 2. Slovenija in 3. Madžarska. Tekmovanje, ki so ga vzorno pripravili, si je ogledalo okrog 300 obiskovalcev. tg

— Namizni tenis —

POMURCI USPEŠNI

Tradicionalno, letos že 18. odprto pionirsko prvenstvo Murske Sobotice je zbralo 130 igralcev iz 22 klubov treh republik. Tekmovanje je bilo tudi kakovostno, saj je nastopilo kar pet igralcev izmed osmerice z nedavnega državnega prvenstva. Uspeh pomurskih predstavnikov je bil velik, saj so osvojili eno prvo ter tri druga mesta, kar se je le redkokdaj dogajalo na teh prvenstvih.

V ekipni konkurenci pionirjev so zmagali Sobočani (Ori, Rihtarič), ki so v finalu premagali Polikem Olimpijo s 3:1 in tako po nekaj letih spet osvojili prvo mesto med ekipami. Med posamezniki je bil odlični Janko Ori z osvojenim drugim mestom, ki je v finalu izgubil z Redžepom (Varaždin) z 1:2. Med osmerico sta se uvrstila Rihtarič ter Županek. V ekipni konkurenci mlajših pionirjev je nastopilo 36 ekip, presenetili so Beltinci (Tkalec, Lenarčič), ki so šele v finalu izgubili z ekipo Maribora z 1:3 in izpustili veliko priložnost za prvo mesto. Sobočani (Zrim, Sapač) so se uvrstili med osmerico. V posamični konkurenci mlajših pionirjev je svoj največji uspeh — drugo mesto — dosegel Zrim, ki je v polfinalu premagal favoriziranega Tancerja (Maribor) z 2:1 in v finalu izgubil po veliki borbi z Habijancom (Radnik) z 1:2; med osmerico sta se uvrstila Beltinčana Tkalec in Lenarčič v konkurenci 85 mlajših pionirjev.

M. U.

BENKO TRETJI

V Novi Gorici je bil deseti turnir VRTOJBA 87, ki so se ga udeležili tudi štirje Sobočani. V mladinski konkurenci sta Unger in Žitek osvojila tretji mesti. Članska konkurenca je bila zelo močna in so se rezultati upeševali za republiške jakostne lestvice. Lep uspeh je dosegel Benko, ki je osvojil tretje mesto, ko je v četrtfinalu premagal najboljšega mariborskega igralca Grbiča ter v polfinalu izgubil z zmagovalcem Vidovičem (Reka). Benkovič se je uvrstil med osmerico, Žitek pa med 16. V disciplini mešanih dvojic je Benko skupaj s Frelihovo iz Kranja zasedel drugo mesto; v finalu sta izgubila z dvojico Urh—Ojsteršer — Urh.

M. U.

— Ljutomer —

Hozjanova in Starčič športnika šole

Na srednji šoli družboslovno-jezikovne usmeritve Ljutomer so — kot vsako leto — tudi tokrat izvedli tekmovanje med učenci za izbor najboljšega športnika, športnice in razredne skupnosti. Tekmovanje je bilo ločeno za A in B razrede. Med A razredi je zmagal 4. A, med B razredi pa 3. B, oba prepričljivo. Za razred A je bil najboljši Hozjanov, ki je s 339 točkami pred Magdčim, 2. u. in najboljšega športnika so izbrali Starčiča s 339 točkami pred Magdčim, 2. u. in najboljšo športnico so izbrali Hozjanovo na šoli pa je dobila Hozjanova z 291 točkami pred Zuničovo, 218, in Mažgonovo, 204 točke. Najboljši so dobili priznanja.

I. Ploč

— Atletika —

USPEH MAUČECA IN POTOČNIKA

V Kopru je bilo 19. republiško prvenstvo slepih in slabovidnih Slovenije. Sodelovala sta tudi Štefan Maučec in Drago Potočnik in se lepo odrezala. Maučec je v mnogoboju v skupini A zasedel odlično drugo, Potočnik pa si v skupini B deli drugo in tretje mesto.

DVE ZMAGI GRABARJA

V Slovenj Gradcu je bil tradicionalni tek za memorial športnika in partizana Janka Gregoriča. V teku na 10 km je nastopil tudi član AK Pomurje iz Murske Sobotice Geza Grabar in prepričljivo zmagal. Grabar je bil tudi najhitrejši na spomladanskem krosu Maribora, ki je bil v Rogozi.

-ms-

— Kegljanje —

ZMAGA IN PORAZ NAFTE

V četrtfinalu pokalnega tekmovanja na območju madžimurske podzveze so kegljanci lendavske Nafte premagali Zenatljio iz Čakovca s 776:764 podrtih kegljev. V polfinalu pa so izgubili z ekipo Železničarja iz Čakovca s 784:734 podrtih kegljev. L. Z.

— Motokros —

Nepremagljivi Kampuš

V Trzinu je bila tretja za državno in četrta dirka za republiško prvenstvo v motokrosu v razredu 80 cm. Tudi tokrat se je izkazal Boštjan Kampuš iz Spodnje Ščavnice, ki je, kot kaže, nepremagljiv, saj je zopet zmagal. Tako v obeh konkurencah prepričljivo vodi.

— Rokomet —

Pomurski derbi Beltinki

V zaostali tekmi druge republiške ženske rokometne lige vzhod je Beltinka v Beltincih v pomurskem derbiju premagala Radgono s 34:19. Najboljše strelke: Tkalecova in Baševa po 9 in Koci-prova 5 za Beltinko ter Petkova 15 in Vrablova 3 za Radgono.

— Šah —

ZMAGA SOBOČANOV V SÁRVÁRJU

V Sárvarju na Madžarskem je bilo tradicionalno srečanje šahistov Radenske Pomurja iz Murske Sobotice in Pepsija iz Sárvarja. Zmagala je Radenska Pomurje s 13,5:6,5 točke. Po dve zmagi za Radensko Pomurje so dosegli: Danilo Hari, Jože Gaber in Brigita Čavuzič. Po 1,5 točko sta osvojila Ivan Nerat in Franc Kuhar, drugi pa po eno.

— Strelstvo —

Pokal Tišini

V počastitev krajevnega praznika je bilo v Bakovcih tekmovanje v streljanju z zračno puško. Sodelovalo je 52 strelcev in 15 ekip. Ekipno je zmagala Tišina s 543 krogi pred Noršinci, 539, in Panonijo, 529 krogov. Med posamezniki pa je bil prvi Pertoci (Tišina) s 185 krogov pred F. Balaškom, 182, in Bukovcem, 181 krogov.

Najboljši Štajner

V Murski Soboti so se pomerili v streljanju z vojaško pištolo člani krajevnih organizacij ZRV Park in Ali Kardoš iz Murske Sobotice. Zmagal je Alojz Štajner (Park) z 41 krogov pred Vladom Kuzmičem (Ali Kardoš), 38, in Štefanom Flisarjem (Park), 34 krogov. Sodelovalo je 43 rezervnih vojaških starešin.

— Nogomet —

Mladost v finalu

V prejšnji številki našega tednika je na športni strani nastala neljuba napaka. Na polfinalnem turnirju ŠSD v Murski Soboti je namreč zmagalo moštvo ŠSD Mladost s prve OŠ Murska Sobota, in ne Polet, kot smo poročali. Za napako se opravičujemo.

— Rokomet —

Prvo mesto Beltinki

V počastitev lendavskega občinskega praznika je bil v Odrancih mednarodni ženski rokometni turnir, na katerem so sodelovale tri ekipe. Rezultati — Beltinka:Polana 16:14, Beltinka:Lenti 18:16 in Polana:Lenti 19:16. Vrstni red: 1. Beltinka, 2. Polana in 3. Lenti.

Vaške igre v Vanči vasi

Prvo mesto Borejcem

ŠD v KS Tišina je v Vanči vasi pripravilo vaške igre, na katerih je sodelovalo sedem vasi iz krajevnih skupnosti Tišina. Manjkali so le tekmovalci s Petanjec in iz Murskih Črnc. Prvič pa so tokrat doživeli poraz Tropovci v vlečenju vrvi. Zmagali so Borejci pred Tropovci, Vančo vasjo, Gradščem, Rankovci, Romahom in Tišino.

I. MNL MS

Rezultati zadnjega kola			
Radgona : Dokležovje	1:1		
Filovci : Tromejnik	1:1		
Ljutomer : Izakovci	2:2		
Lipa : Čarda	6:1		
Tešanovci : Gančani	2:3		
Cankova : Apače	4:2		
Dokležovje	22	18	3
Lipa	22	13	3
Tromejnik	22	11	6
Radgona	22	9	4
Izakovci	22	8	5
Tešanovci	22	7	8
Čarda	22	9	2
Ljutomer	22	7	5
Gančani	22	9	1
Filovci	22	6	4
Cankova	22	4	7
Apače	22	7	1

ONL Lendava

Rezultati — 24. kolo			
Lakoš : Panonija	1:1		
Graničar : Nedelica	0:3		
Kapca : Žitkovci	4:6		
Nafta : Kobilje	3:2		
Zvezda : Mostje	1:3		
Petiševci : Bistrica	2:3		
Olimpija : Mladost	prel.		

— ATLETIKA —

Dvojna zmaga SDEŠ Murska Sobota

V Organizaciji ŠSD SDEŠ Murska Sobota je bilo izvedeno srednješolsko prvenstvo Pomurja v atletiki, na katerem je sodelovalo okrog 130 atletov in atletinj. Največ uspeha so imeli organizatorji, ki so v skupni uvrstitvi zmagali v obeh konkurencah.

Rezultati — mladinci — 100 m: 1. Šebjan (SDEŠ) 11,4, 2. Šiftar (SKŠ) 12,5, 3. Horvat (SKŠ) 12,5; **400 m:** 1. Virag (SKŠ) 56,8, 2. Kutoš (SDEŠ) 57,7, 3. Šterman (SKŠ) 59,3; **1000 m:** 1. Škerlak (SKŠ) 2:52,2, 2. Gruškovnjak (SKŠ) 2:52,8, 3. Hašaj (SŠTPU) 2:59,2; **višina:** 1. Ifko (SŠGT) 155, 2. Gomboc (SŠTPU) 150, 3. Poredoš (SDEŠ) 145; **daljina:** 1. Gomboc (SKŠ) 6,84, 2. Horvat (SDEŠ) 5,76, 3. Sobočan (SŠDU) 5,60; **krogla:** 1. Rajtar (SKŠ) 12,84, 2. Šomen (SDEŠ) 12,63, 3. Dugonjič (SŠGT) 11,92; **4 × 100 m:** 1. SDEŠ 48,4, 2. SKŠ 49,8 in 3. SSGT 51,1. Ekipno: 1. SDEŠ Murska Sobota 6580, 2. SKŠ Rakičan 6494 in 3. SSGT Radenci 4785 točk.

Rezultati — mladinke — 100 m: 1. Mavrič (SDEŠ) 14,2, 2. Balažek (SŠGT) 14,8, 3. Erjavac (SŠDU) 14,8; **400 m:** 1. Banfi (SŠTPU) 64,4, 2. Mlakar (SKŠ) 71,9, 3. Kolar (SDEŠ) 72,4; **800 m:** 1. Števanec (SDEŠ) 2:24,3, 2. Pergar (SCTPU) 2:28,8, 3. Sluga (SCTPU) 2:30,3; **višina:** 1. Krajcar (SDEŠ) 135, 2. Žnidarič (SŠGT) 130, 3. Korošec (SDEŠ) 130; **daljina:** 1. Padl (ZŠ) 4,41, 2. Šbüll (SDEŠ) 4,25, 3. Zrim (SDEŠ) 4,19; **krogla:** 1. Trajbarič (SKŠ) 8,45, 2. Tramjek (SDEŠ) 7,73, 3. Kous (SKŠ) 7,70; **4 × 100 m:** 1. SDEŠ 59,7, 2. SSGT 61,6, 3. SKŠ 61,9; ekipno: 1. SDEŠ Murska Sobota 6314, 2. SSGT Radenci 5239, 3. SKŠ Rakičan 5008 točk.

— NOGOMET —

PORAZ MURE

V predzadnjem kolu tekmovanja v slovenski nogometni ligi je Koper v Murski Soboti premagal domačo Muro s 3:1. Častni zadetek za domače je dosegel Jaušovec po lepi kombinaciji z Gaberjem. Bil je to izredno lep zadetek, ki se malokdaj vidi na nogometnih igriščih. Sobočani so od 33. minute igrali le z desetimi igralci, ker je bil izključen Mertük. Kljub temu so bili do polovice drugega polčasa boljši tekmeč, vendar svoje premoči in priložnosti niso izkoristili. V zadnjem kolu igra Mura z novim prvakom, Integralom/Olimpijo, v Ljubljani.

BELTINKA: GEREČJA VAS 0:0

V prvi kvalifikacijski tekmi za vstop v območno nogometno ligo vzhod je pomurski prvak Beltinka iz Beltincev v Gerečji vasi igral z domačim moštvom neodločeno 0:0. Tako imajo Beltinčani lepo priložnost, da doma v povratni tekmi zmagajo in se uvrstijo v nadaljnje tekmovanje.

— STRELSTVO —

Noršinci in ABC Pomurka sedma

V Postojni je bilo prvo kolo tekmovanja v republiški ligi v streljanju z malokalibrsko puško. Sodelovala je tudi ekipa SD Noršinci in med 15 ekipami s 672 krogov zasedla sedmo mesto ter osvojila 9 točk. Najboljši v ekipi Noršincev je bil Štefan Balasko z 232 krogov pred Janezom Horvatom, 224, in Brankom Bukovcem, 216 krogov.

V Ljubljani pa je bilo republiško prvenstvo v streljanju z malokalibrsko puško za pionirje in pionirke. Pionirji ABC Pomurke — M1 iz Murske Sobotice so v disciplini leže s 663 krogov med 15 ekipami zasedli sedmo mesto. Posamezniki pa so streljali: Benček 232, Sečko 219 in Ščanar 212 krogov. V trojnem položaju pa je ABC Pomurka — M1 s 550 krogov med 14 ekipami zasedla deveto mesto. Najboljši posameznik je bil Srečko Benček s 192 krogov pred Boštjanom Sečkom, 181, in Tomažem Ščanarjem, 177 krogov.

Speedway

V drugi dirki zmagal Lazar

V Prelogu je bila druga dirka za državno prvenstvo v speedwayu, na kateri sta manjkala Kocmut in Omerzel. Najuspešnejši je bil Lendavčan Čaba Lazar, ki je zmagal s 15 točkami pred klubskim kolegom Arturjem Horvatom 14 točk. Matjašec iz Lendave pa je z 10 točkami zasedel peto mesto. Torej lep uspeh Lendavčanov. Po dveh dirkah za državno prvenstvo imata Lazar in Horvat po 29 točk in sta v vodstvu. Matjašec pa je z 18 točkami na šestem mestu. Naslednja dirka bo prihodnje nedeljo v Ljubljani.

— Kasaški šport —

FITA (SERŠEN) DRUGA V SRS

V Komendi so bile kasaške dirke, na sporedu pa je bila zadnja krožna dirka za prvenstvo Slovenije. Fita, (Seršen, Veržej) zmagovalka prvega teka, je bila tokrat tretja, v končni uvrstitvi pa je z 20 točkami zasedla drugo mesto, kar je lep uspeh. Sicer pa so ljubomerski kasaši dosegli nekaj prvih in drugih mest. Med dvoletniki je zmagal Duran MS (Marko Slavič mlajši), Duša MS (Marko Slavič starejši) pa je zmagala v drugi dirki. Adonis MS (Marko Slavič mlajši) pa je bil drugi v četrti dirki s temeljem 1:26 na 1800 m dolgi stezi.

— Kajakaštvo —

ZMAGI VARGE IN KOVAČIČA

Na reki Savi od Krške vasi do Brežic, na 33 km dolgi progi, je bilo medklubsko tekmovanje v spustu, na katerem so dosegli lep uspeh tekmovalci BD Mura iz Kroga. V konkurenci kajakašev enosedov je pri mladincih zmagal Roman Kovačič pred Simonom Kovačičem, v članski konkurenci pa je bil prvi Štefan Varga pred Milanom Karasom. Na tekmovanju je sodelovalo okrog 80 tekmovalcev.

— Hokej na travi —

LIPOVCI REPUBLIŠKI PRVAK

V Murski Soboti je bil tretji turnir v hokeju na travi za prvenstvo Slovenije. Rezultati — Murska Sobota:Lipovci 0:1. Gol je dosegel Forjan, Lipovci:PIC Maribor 3:0. Strelici so bili Tivadar, Čerpnjak in Mesarič. Murska Sobota je premagala PIC Maribor z 1:0. Strelec je bil Zelko. Hokejisti Lipovci so tako postali republiški prvak.

OB 40-LETNICI AEROKLUBA MURSKA SOBOTA

Madžarske oblasti so si zelo prizadevale, da Prekmurje ostane ozemeljski del Madžarske. Prebivalcem so obljubljali razne ugodnosti, avtonomijo in drugo. Ker je bilo Prekmurje odrezano od novoustanovljene Jugoslavije, brez informacij o stanju v novi Jugoslaviji, se je Narodni svet za osvoboditev Prekmurja v Mariboru uporabljal tudi letala. Dal je natisniti letake, ki so pozivali Slovence v Prekmurje, da se priključijo k novi Jugoslaviji. 15. marca 1919. leta so se v dopoldanskih urah pojavila nad Prekmurjem

letala eskadrilje generala Maistra. Trosila so letake. Med prebivalstvom Prekmurja so bile te akcije zelo učinkovite, ohrabrujoče, saj so bile dokaz moči Jugoslavije. 12. avgusta so jugoslovanske čete osvobodile Prekmurje.

Viri:

1. A. Magyar katona — Emlékbüny. Budapest 1942.
2. Mv, junij 1916.
3. Korespondenčno avtorju sin Jožef Žitek, Gere, LR Madžarska 1981.
4. Ustno izročilo sina Ludvika, identične fotografije, izkaznica vojaka na letališču.

Prisotnost letalstva med vojnama

Letalo je postalo simbol časa. O kakem organiziranem delovanju letalskega društva v Prekmurju ne moremo govoriti. Toda posamezni individualisti, ki so sodelovali v letalstvu v 1. svetovni vojni, so vplivali na posamezne mlade, da so se odločali služiti kadrovske rok v vojnem letalstvu.

Ob 10. obletnici osvoboditve Prekmurja je bila 18. avgusta 1929 v Murski Soboti slovesnost, na kateri so bili predstavniki oblasti. (Med njimi tudi dr. Matija Slavič, ki si je na pogajanjih v Parizu zelo prizadeval, da se Prekmurje priključi k Jugoslaviji. Bil je tudi avtor letakov, ki so pozivali Slovence v Prekmurje k priključitvi. Letake so metala letala Maistrove eskadrilje). Med

izmed teh dogodkov je bilo tudi Prekmurje.

V soboto, 18. avgusta 1934. leta, sta iz Belgije z balonom pilota profesor Maks Cosyns in njegov asistent Van der Eist. Polet v stratosfero je bil načrtovan pod vodstvom slavnega učitelja profesorja Piccarda, z nalogo, da znanstvenika na veliki višini (od 12000 do 16000 m) proučita vpliv kozmičnih žarkov ter meteorološke pojave na večjih višinah.

V večernih urah se je balon pojavil nad Gradcem, toda tik pred nameranim pristankom ga je zajel močan veter. Letalca sta morala nadaljevati polet. Pred 20. uro sta priplula nad Že-

5. Novine, 17. febr. 1917, števil. 8.

6. Novine, 1915—1917. Vojni arhiv Dunaj, Ignac Hozjan, Zgodnji Koncavščak 1981, Gizella Hozian, Chicago 1982, knjiga Slovenci in letalstvo, Z3, Borec 1985.

7. Spominski zbornik, Maribor, 1979.

Domnevamo, da je bilo še nekaj slovenskih letalcev iz Prekmurja, ki so sodelovali v vojni kot letalci ali pomožno osebje: neidentificirani letalec iz Večeslavca, Franc Bibitsz, Jožef Litsz, Ignac Behek iz Kroga in Štefan Kuzmič, ki je položil izpit za pilota leta 1918.

(Tako lahko domnevamo, da se je že okrog leta 1894 nad Prekmurjem pojavil balon. Tistega časa so bili Gradec in Dunaj pa tudi Maribor središča, od koder so balonarji vzletali, nekateri so leteli tudi proti Madžarski).

Svetovni dogodki so vplivali, da so se letala pojavljala nad Prekmurjem. Ne samo jugoslovanska. Bilo je več kršenj zračnih meja sosednjih držav. Tako je 2. septembra 1937. leta nedaleč od Murske Sobotice (pri vasi Noršinci) pristalo madžarsko letalo. Bilo je 3-motorno, caproni, italijanske izdelave. 6-članska posadka je zatrjevala, da so se izgubili zaradi okvare radijske postaje. Le malokdo je temu verjel. Po trinitonski pogodbi Madžarska ne bi smela imeti letal bombarderjev. Letalo, ki je pristalo, je spadalo v vrsto bombarderjev in je bilo oboroženo, saj so v njem našli strelivo. Čez nekaj dni je odletelo nazaj na Madžarsko. Če smo že pri Madžarski, bi med drugim omenili, da je po 1. svetovni vojni ostalo precej Slovencev na Madžarskem, ne samo v Porabju, tudi v drugih mestih. Nekateri so bili tudi letalci. Tako zasledimo 1933. leta 27-letnega Franca Porkolaba, nadporočnika vojnega letalstva, ki se je smrtno ponesrečil. (Bil je sin duhovnika iz Pucenec).

Po ustanovitvi Aerokluba v Mariboru (leta 1928) je bilo tudi v Murski Soboti že čutiti težnje za organiziranim delovanjem letalstva. Predvsem med mladimi, ki so sledili tehničnemu razvoju na vseh področjih. Skupina mladih iz Sobotice: Evgen Kardoš, Štefan Cvetko, Antalič, Novak in drugi so v stari šoli začeli graditi jadralno letalo in letalske modele. (Takrat je bila samogradnja jadralnih letal zelo popularna in poučna, saj so se bodoči jadralci seznanjali s konstrukcijo in načinom letenja jadralnega letala). Da bi bilo delo organizirano, strokovno vodeno, so se odločili povezati z aeroklubom v Mariboru. Na prvem sestanku (1938. leta), ki se ga je udeležil predstavnik Aerokluba Maribor, Košak, so izvolili Kardoša za predsednika iniciativnega odbora za ustanovitev letalskega društva v M. Soboti. Sprejeli so program dela: izdelati jadralnega letala, okrepiti modelarsko dejavnost, organizirati modelarsko razstavo ter popularizirati letalstvo med mladimi.

(nadaljevanje prihodnjič)

V Čermelavcih vodovod še pred jesenjo

Čermelavci se v zadnjem obdobju izredno hitro širijo. Medtem ko je novi predel vasi z združnimi gradnjami komunalno urejen ali pa bo, ko bodo vse gradnje končane, pa v preostalih sedmih ulicah pogrešajo predvsem vodovod. Uresničevanja te zahtevne naloge, ki so jo uvrstili v referendumski program, so se zavzeto lotili to pomlad. Zagotovili so potrebno dokumentacijo, vedo pa že tudi, da bo treba vodovod napeljati v več kot 150 domačij, ki bodo za novo pridobitev prispevale primerne deleže, saj sredstva iz samoprispevka ne bodo zadoščala. Krajanje pa so se sprijaznili tudi z dejstvom, da bodo morali precej del opraviti ročno, ker bi stroji ponekod preveč zmaličili okolja domačij.

Začasno bodo vodovodno omrežje priključili na vod, ki je speljan do predela z združnimi gradnjami, pozneje pa na tistega, ki je predviden proti Cankovi. Z napeljavo vodovodnega omrežja nameravajo končati do jeseni.

-js-

ARCOMURKA
DELOVNA ORGANIZACIJA
AGROSERVIS, p. o.
Murska Sobota

ABC Pomurka, Agroservis M. Sobota objavlja na osnovi dogovora o poslovnem sodelovanju z Zavarovalno skupnostjo TRIGLAV, Območno skupnostjo M. Sobota, da bo v četrtek, 25. junija 1987, ob 15. uri v prostorih DO Agroservis, Kroška cesta 58, M. Sobota prodaja karamboliranih vozil:

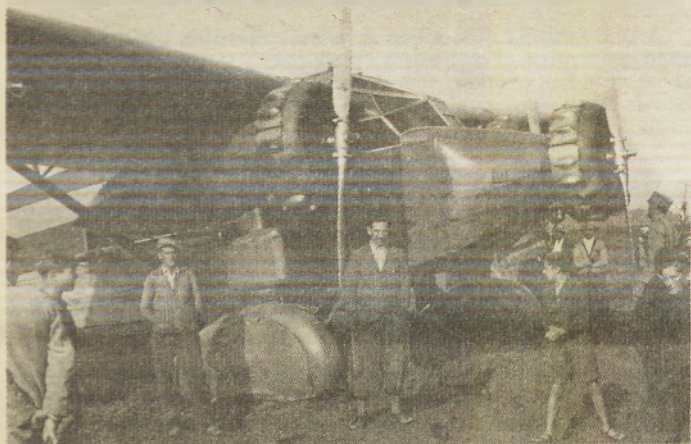
PRVIČ NA JAVNI DRAŽBI

1. Osební avto VW GOLF JGL, leto izdelave 1981, prevoženih 94.536 km, izklicna cena 610.000 — din in prometni davek
2. Osební avto zastava 128 CL, leto izdelave 1985, prevoženih 10.437 km, izklicna cena 1.709.000 — din
3. Osební avto zastava regala 100 S (tlat regala 100 S), leto izdelave 1986, prevoženih 28.715 km, izklicna cena 3.530.000 — din
4. Osební avto zastava 750 LE, leto izdelave 1984, prevoženih 39.410 km, izklicna cena 300.000 — din in prometni davek
5. Osební avto IMV R4 TLJ, leto izdelave 1985, prevoženih 21.080 km, izklicna cena 760.000 — din in prometni davek
6. Osební avto zastava lada 1500 S, prevoženih 89.50 km, leto izdelave 1982, izklicna cena 290.000 — din in prometni davek

PONOVNO NA JAVNI DRAŽBI

Osební avtomobil IMV R4 TLS, leto izdelave 1982, prevoženih 94.754 km, izklicna cena 296.000 — din in prometni davek

Ogled vozil je na dan dražbe med 14. in 15. uro. Pogoji za sodelovanje na dražbi je obvezen polog v višini 20 % od začetne izklicne cene in se plača na dan dražbe med 14. in 15. uro pri blagajni DO Agroservis. Najnižje zviševanje cene na dražbi je 2.000 — din. Kupec mora plačati vozilo v treh dneh od dneva dražbe, drugače bo mo meriti, da je odstopil od nakupa in izgubi pravico do vrnitve varščine. Kupljeno vozilo mora prevzeti v treh dneh, sicer plača ležarino 100 — din dnevno. Prodaja poteka po sistemu videno-kupljeno, zato je izključena vsaka možnost reklamacije glede kakovosti ali manjkajočih delov. Prepis lastništva se opravi z lastnikom vozila.

Madžarsko letalo (italijanske izdelave), ki se je »izgubilo« in 2. septembra 1937 pristalo na prekmurskih travnikih, je lastniku zemljišča, ki je ob radovednežev pobiral vstopnino, prineslo precej denarja.

slovesnostjo so prizorišče preletavala letala iz zagrebške eskadrilje. Nastal je preplah: češ, da so madžarska letala in bodo bombardirala mesto. Čeprav je oblast hotela demonstrirati moč jugoslovanskega letalstva, novo vojaško moč, pa so prebivalci še dvomili o osvoboditvi.

15. aprila 1928 se je nad Lendavo pojavil zrakoplov, preletel mesto in nadaljeval polet proti severu. Očividci niso vedeli, da so bili priča preleta italijanskega zrakoplova italija, v katerem je bil general Nobile, ki se je nameril na severni tečaj. To je bil čas, ko so se začela množična tekovanja, raziskovanja neodkritega s pomočjo letal ali zrakoplovov. Ljudje so vedno hoteli višje. Kar je bilo pred leti le teoretična želja, da bi človek vstopil v stratosfero, se je uresničilo. Priča enega

navlje. Prebivalci so opazili balon in letalca, ki sta že metala vrv iz gondole. Ob 20. uri je balon ob pomoči vaščanov pristal. Pristanek balona v nepomembni pokrajini je odjeknil po Evropi in na drugih kontinentih. Vrstila so se poročila o poletu, še več pa je bilo reportaž o Prekmurju in prebivalcih pokrajine. Pisala se je zgodovina tako imenovane Sibirije. Opaziti je bilo kanček zavidljivosti, zakaj sta letalca morala pristati prav v Prekmurju, in ne v Ljubljani, Mariboru ali pa kje v bližini Zagreba. Reporterji s Hrvaške so za svoje bralce Znanje predstavili kar v Medžimurje, zanimiva pa je bila že ugotovitev letalcev tik po pristanku, tako so se starejši prebivalci spominjali, da so podobno letočo napravo opazovali nad njihovo vasjo že pred 40 leti.

ARCOMURKA
KMETIJSKA ZADRUGA LENDAVA
Lendava o. sol. o.

**Vsem občanom
lendavske občine
čestitamo ob
njihovem prazniku!**

*Certificirani
ček*

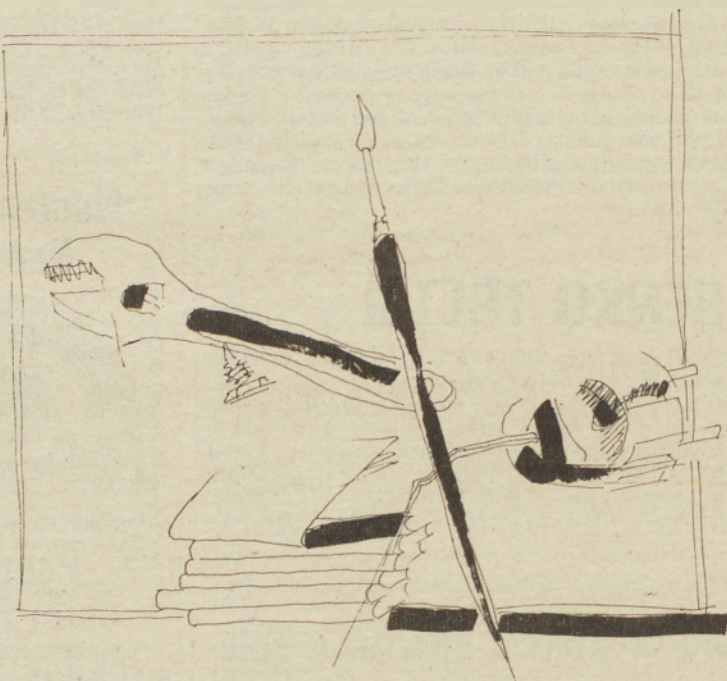
preprosto plačevanje večjih zneskov

V zlatih časih je bil čas denar. Danes je zlato.

Prihranite čas, plačujte s certificiranim čekom Ljubljanske banke. Certificirani ček je naša nova storitev, namenjena vsem, ki poslujejo z večjimi zneski. Dobite ga v enoti banke, ki vodi vaš žiro račun in se lahko glasi na neomejen znesek, seveda v okviru kritja na računu.

V Sloveniji lahko uporabite certificirani ček za:

- plačilo kupljenega blaga;
- plačilo opravljenih storitev;
- poravnavo davčnih, carinskih in drugih obveznosti ali
- dvig gotovine v katerikoli enoti Ljubljanske banke v Jugoslaviji.

Certificirani ček boste spoznali po njegovi zlati barvi.

70 ljubljanska banka

URADNE OBJAVE

URADNE OBJAVE
OBČINSKIH SKUP-
ŠČIN: GORNJA RAD-
GONA, LENDAVA,
LJUTOMER IN MUR-
SKA SOBOTA

Odgovorni urednik:
Martin Vinčec

Leto XXIII

Murska Sobota, dne 18. junija 1987

Št.: 16

144. Odlok o lokacijskem načrtu za novo vodovodno črpališče z varstvenimi pasovi v Turnišču

145. Odlok o uvedbi melioracijskega postopka v delih k. o. Dobrovnik in Strehovci

146. Ugotovitve in stališča o stanju in problematiki požarnega varstva v občini Murska Sobota

147. Ugotovitve in stališča o delu začasnega kolegijskega organa v DO Platana

148. Odlok o spremembi odloka o proračunu občine Lendava za leto 1987

149. Odločba Ustavnega sodišča SR Slovenije o razveljavitvi 3. točke 3. člena sklepa o uvedbi samoprispevka za Krajevno skupnost Moravske toplice (Uradne objave, št. 5/85).

144

Na podlagi 39. člena Zakona o urejanju naselij in drugih posegov v prostor (Ur. list SRS, št. 18/84), 60. člena Zakona o vodah (Ur. list SRS, št. 38/81), 25. člena Zakona o prekrških (Ur. list SRS, št. 25/83 in 42/85) ter 277. člena Statuta občine (Ur. objave št. 37/81) je skupščina občine Lendava na seji zbora združenega dela in zbora krajevnih skupnosti dne sprejela

ODLOK

o lokacijskem načrtu za novo vodovodno črpališče z varstvenimi pasovi v Turnišču

I. SPLOŠNE DOLOČBE

1. člen

Ta odlok določa lokacijo za postavitev novega vodovodnega črpališča, napajalni vodovod s priključitvijo na obstoječe vodovodno omrežje, varstvene pasove virov pitne vode v Turnišču in ukrepe za zavarovanje podtalnice in črpališča pred onesnaževanjem.

Lokacijski načrt za novo vodovodno črpališče z varstvenimi pasovi je izdelal IBT Projektivni biroji Ljubljana pod št. 7528/052, december 1986.

2. člen

Meja območja za postavitev novega vodovodnega črpališča zajema sredino parc. št. 691 in 692 k. o. Turnišče v skupni velikosti 600 m² in je v grafičnem delu označena kot cona 0.

3. člen

- Varstveni pasovi virov pitne vode v Turnišču obsegajo:
- najožji varstveni pas z najstrožjim režimom zavarovanja, v grafičnem delu označeno kot cona 1 in 0
 - ožji varstveni pas s strogim režimom zavarovanja, v grafičnem delu označeno kot cona 2
 - širši varstveni pas s higiensko-tehničnim režimom zavarovanja, v grafičnem delu označeno kot cona 3

4. člen

Najožji varstveni pas obsega neposredno okolico objekta za oskrbo s pitno vodo, kjer obstaja možnost direktnega vpliva na količino in kakovost podtalnice, cona 0 in 1.

Meja pasu sega 36 m od črpališča proti jugovzhodu, 283,3 m proti severozahodu ter 113 m na vsako stran od srednje tokovnice ter zajema naslednje dele parcelnih števil: od parc. št. 583 do 617, od parc. št. 674 in 699 ter del poti, parc. št. 4351 k. o. Turnišče.

5. člen

Ožji varstveni pas, cona 2, s strogim režimom zavarovanja je namenjen zaščiti podtalnice in sega tako daleč, da traja pretok podtalnice od roba cone 1 do roba cone 2 en mesec.

Meja ožjega varstvenega pasu, cona 2, sega 108,9 m od roba cone 1 proti severozahodu in 113 m na vsako stran od srednje tokovnice ter zajema naslednje dele parcelnih števil: od parc. št. 573 do 588, od parc. št. 618 do 628, parc. št. 630 in del parc. št. 4351.

6. člen

Širši varstveni pas, cona 3, z higiensko-tehničnim režimom zavarovanja je namenjen zaščiti toka podtalnice proti črpališču. Pretok podtalnice od roba cone 2 do roba cone 3 traja tri mesece.

Meja širšega varstvenega pasu, cona 3, sega 606 m od roba cone 2 proti severozahodu in 113 m na vsako stran od srednje tokovnice ter zajema naslednje dele parcelnih števil: od parc. št. 224 do 236, 238, 249, 292, 293, od 246 do 268, od 270 do 273, od 467 do 504 od 565 do 576, 634, 635, 638, 639, del poti 4350 in 4351 vse k. o. Turnišče in deli parc. št. 656, 657, 660, 661, 662, 664, 666, 669, do 671 do 681, 682, 682/2 in 683 k. o. Renkovci.

7. člen

Napajalni vodovod poteka od novega črpališča preko travnika, do poti, Mlinska ulica, nato po poti južno do križišča glavne ceste, ulice Štefana Kovača, kjer se priključi na obstoječe vodovodno omrežje.

8. člen

Novo vodovodno črpališče bo služilo za oskrbo prebivalstva naselja Turnišča z zadostnimi količinami zdrave pitne vode.

9. člen

Pogoji za poseg v prostor so naslednji:

- gradnja vodnjaka
- ograditev najožjega varstvenega pasu, cona 0
- izgradnja novega napajalnega vodovoda, ki se priključi na obstoječe vodovodno omrežje

10. člen

Izvajanje lokacijskega načrta predstavlja celovito izgradnjo v eni fazi

II. NAJOŽJI VARSTVENI PAS Z NAJSTROŽJIM REŽIMOM ZAVAROVANJA

11. člen

Najožji varstveni pas je namenjen zaščiti podtalnice in objektov za oskrbo z vodo. V njem velja naslednji režim rabe:

- prepovedan je vsak poseg v prostor, razen ureditve obstoječe in nedostopne poti do črpališča
- površina v coni 0 je namenjena izključno objektom, ki služijo za preskrbo z vodo
- področje cone 0 je potrebno ustrezno ograditi tako, da je dostop možen samo zaposlenim oz. pooblaščenim osebam
- prepovedana je uporaba vseh gnojil in biocidov
- upravljalca vodovoda mora biti lastnik zemljišča v coni 0
- prepovedan je izkop zemlje in črpanje gramoza
- prepovedano je odlaganje vseh vrst odpadkov
- dovoljuje se košnja trave
- ni dovoljena sprememba kulture kmetijskega zemljišča

III. OŽJI VARSTVENI PAS S STROGIM REŽIMOM ZAVAROVANJA

12. člen

Ožji varstveni pas s strogim režimom zavarovanja je namenjen zaščiti podtalnice in mora biti označen z vidno opozorilno tablo.

V tem varstvenem pasu je prepovedano ali samo v omejenem obsegu dovoljeno opravljati naslednje dejavnosti:

- prepovedana je uporaba biocidov in velikih količin organskega gnojila v kmetijstvu
- prepovedana je gradnja skupnih čistilnih naprav za odpadno vodo in ponikovalnic
- prepovedane so novogradnje industrijskih poslopij in obrtnih delavnic, dovoljena pa je gradnja stanovanjskih objektov pod posebnimi pogoji
- prepovedano je odlaganje smeti in drugih odpadkov
- prepovedano je odzemanje in pretakanje lahko tekočih naftnih derivatov in drugih nevarnih tekočin
- dovoljen je tranzitni promet le po ustrezno zaščiteneh cestah
- ni dovoljena sprememba kulture kmetijskega zemljišča

IV. ŠIRŠI VARSTVENI PAS S HIGIENSKO-TEHNIČNIM REŽIMOM ZAVAROVANJA

13. člen

Širši varstveni pas s higiensko-tehničnim režimom zavarovanja je namenjen za zaščito toka podtalnice proti črpališču in je označen z

opozorilno tablo. V tem pasu je prepovedano ali samo v omejenem obsegu dovoljeno opravljati naslednje dejavnosti:

- prepovedana je uporaba biocidov
- prepovedana je gradnja greznic in ponikovalnic za odpadno vodo
- prepovedano je skladiščenje večjih količin lahkotekočih naftnih derivatov in drugih tekočih nevarnih snovi
- dovoljena je usmerjeno stanovanjska in druga gradnja, čista industrija, in obrt vendar mora biti območje poprej opremljeno z ne-propustno kanalizacijo
- dovoljena je agrotehnika le na podlagi gnojilnega načrta
- prepovedano je odvažanje zemlje in črpanje gramozov
- prepovedano je odpiranje in izkoriščanje gramoznic
- čistilne naprave za odpadne vode se smejo graditi le zunaj varstvenih pasov vodnih virov
- prepovedana je sprememba kulture kmetijskega zemljišča

V. KAZENSKÉ DOLOČBE

14. člen

Z denarno kaznijo od 50.000 do 300.000 din se kaznuje za prekršek pravna oseba, ki krši določila 11. 12. in 13. člena tega odloka.

Z denarno kaznijo od 5.000 do 50.000 din se kaznuje za prekršek odgovorna oseba, ki ravna v nasprotju z določili 11. 12. in 13. člena tega odloka.

Z denarno kaznijo od 5.000 do 50.000 din se kaznuje za prekršek posameznik, ki krši določila 11. 12. in 13. člena tega odloka.

VI. KONČNE DOLOŽBE

15. člen

Obstoječe črpališče se lahko ohrani in uporablja v primeru požara, za tehnološko vodo za potrebe združenega dela ali za potrebe SLO. O vseh navedenih primerih odloča upravitelj vodovodnega omrežja.

16. člen

Za gradnjo vodovodnega črpališča in napajalnega vodovodnega omrežja si mora investitor pridobiti lokacijsko dovoljenje in gradbeno dovoljenje pri pristojnem upravnem organu.

17. člen

Lokacijski načrt je stalno na vpogled občanom, organizacijam združenega dela in drugim organizacijam, organom in skupnostim pri oddelku za urbanizem, gradbene in komunalne zadeve občine Lendava.

18. člen

Nadzor nad izvajanjem tega odloka opravljajo pristojne inšpekcijske službe.

19. člen

Ta odlok začne veljati osmi dan po objavi v Uradnih objavah občine Pomurja, režim v varstvenih pasovih pa po pridobitvi uporabnega dovoljenja za zgrajeno novo vodovodno črpališče.

Številka: 350-2/87-7

Datum: 9. 6. 1987

Predsednik
Skupščine občine Lendava
Rudolf LAINER l. r.

145

Na podlagi 1. odstavka 105. člena Zakona o kmetijskih zemljiščih (Ur. list SRS, št. 1/86) in 278. člena Statuta občine Lendava (Uradne objave občine Pomurja, št. 37/81 in 29/83) je Skupščina občine Lendava na seji zbora združenega dela in zbora krajevnih skupnosti dne 9. 6. 1987 sprejela

ODLOK

o uvedbi melioracijskega postopka v delih k. o. Dobrovnik in Strehovci

1. člen

Uvede se melioracijski postopek v delih katasterskih občin Dobrovnik in Strehovci po ureditvenem načrtu št. 1/87-UN/L.

Melioracijsko območje Strehovci — Dobrovnik leži na zahodu po občinski meji med Mursko Soboto in Lendavo in meji na melioracijsko območje Fišovci. Na severni strani sega območje do naselja Strehovci, ceste Murska Sobota — Lendava in naselja Dobrovnik. Na vzhodu in jugu omejuje območje regionalna cesta R 351 v odseku Dobrovnik — Renkovci.

2. člen

Melioracije zajemajo hidromelioracije in agromelioracije:

a) Hidromelioracije

- regulacija naravnih vodotokov,
- osnovna odvodnja — odprti jarki,
- nasip depresij,
- detaljna odvodnja — polaganje drenaže,
- ureditev propustov na melioracijskih jarkih, ureditev vetrobranskih pasov,

b) Agromelioracije:

- krčenje drevesne rasti in grmičevja ter ruvanje štorov,

- ureditev poljskih poti, dostopov in prevozov do kmetijskih zemljišč,
- založno gnojenje,
- apnenje,
- globoko oranje travnikov,
- podrahljanje njivskih površin

3. člen

Lastniki oziroma uporabniki kmetijskih zemljišč so na melioracijskem območju dolžni pred pričetkom izvajanja melioracijskih del posekati in odstraniti drevje in grmičevje in sicer na tistem delu kmetijskega zemljišča, kakor je to določeno z ureditvenim načrtom.

Roki za izvršitev del iz 1. odstavka tega člena so določeni v programu za izvedbo melioracijskih del, ki ga sprejme investitor in o tem obvesti lastnike oziroma uporabnike kmetijskih zemljišč.

Če lastnik oziroma uporabnik kmetijskega zemljišča v določenem roku ne izvede potrebnih del iz 1. odstavka tega člena odredi občinski upravni organ, pristojen za kmetijstvo, izvedbo potrebnih ukrepov na stroške lastnika oziroma uporabnika kmetijskega zemljišča.

4. člen

Lastniki oziroma uporabniki kmetijskih zemljišč so na melioriranim zemljišču dolžni redno vzdrževati objekte in naprave v uporabi stanju.

Skupno objekte in naprave na melioracijskem območju, vzdrževalna dela, ki so jih dolžni opraviti lastniki oziroma uporabniki kmetijskih zemljišč in plačevanje nadomestila za kritje stroškov za vzdrževalna dela določa poseben Odlok o višini nadomestila za kritje stroškov za vzdrževalna dela na skupnih objektih in napravah na melioracijskih območjih občine Lendava (Uradne objave občin Pomurja, št. 2/87).

Vzdrževanje objektov in naprav ter redna in pravična agrotehnika na kmetijskih zemljiščih mora zagotoviti trajno delovanje celotnega melioracijskega sistema.

5. člen

Na melioriranih kmetijskih zemljiščih mora način rabe ustežati naložbam v ta zemljišča. Kmetijska proizvodnja mora biti čimbolj intenzivna in ustrezati proizvodnemu programu, ki ga je za melioracijsko območje pripravil investitor v skladu z družbenim planom občine.

6. člen

Lastniki oziroma uporabniki kmetijskih zemljišč so dolžni dovoliti delavcem organizacij, ki so pooblašene za izvajanje melioracij kmetijskih zemljišč ter vzdrževanje melioracijskih objektov in naprav ter osebam, ki imajo pravico vršiti nadzor, snemati, projektirati in zaznamovati zemljišča in vode, da stopijo na njihova zemljišča.

7. člen

Melioracijska dela se bodo izvajala po naslednjem vrstnem redu:

1. posek drevja in grmičevanja
2. izkop melioracijskih jarkov
3. zasutje depresij
4. polaganje drenov
5. izvedba agromelioracije.

8. člen

Na melioracijskem območju je prepovedan promet z zemljišči, razen v primeru, če postane zemljišče družbena lastnina, prepovedano je tudi parceliranje zemljišč, graditev objektov, sajenje nasadov in gozdne drevja ter spreminjanje kulture.

9. člen

Investitor melioracijskih del je ABC Pomurka, KZ Lendava TZO Dobrovnik.

10. člen

Ta odlok začne veljati osmi dan po objavi v Uradnih objavah občine Pomurja.

Številka: 350—2/87

Datum: 9. 6. 1987

Predsednik Skupščine občine
Lendava
Rudolf LEINER l. r.

146

Na podlagi 165. člena Statuta občine Murska Sobota (Uradne objave št. 12/80, 36/81, 11/84 in 4/86) je Skupščina občine Murska Sobota na seji Zbora združenega dela, Zbora krajevnih skupnosti in Druženopolitičnega zbora dne 28. maja 1987 sprejela

UGOTOVITVE IN STALIŠČA O STANJU IN PROBLEMATIKI POŽARNEGA VARSTVA V OBČINI MURSKA SOBOTA

1. Zbori občinske skupščine ugotavljajo, da je problematika požarnega varstva v občini pereča, zato je potrebno temu področju po-

svetiti več pozornosti, predvsem preventivni dejavnosti. tako v krajevnih skupnostih, kot tudi v organizacijah združenega dela. V organizacijah združenega dela je potrebno preučiti možnosti, ter si v večji meri prizadevati za organiziranje gasilskih enot na prostovoljni bazi.

2. Zbori občinske skupščine predlagajo, da požarna inšpekcija v obstoječi kadrovske zasledbi okrepi inšpekcijski nadzor; pri tem pa naj okrepi nadzor glede požarnovarnostnih pogojev na objektih v zasebnem sektorju.

3. Občinska gasilska zveza naj sodeluje s projektivno organizacijo pri pripravi projektov za potrebe zasebnega sektorja, predvsem gospodarskih objektov (hlevov), ki naj bi v bodoče ustrezali požarnovarnostnim pogojem in zagotavljali ustrezne količine požarne vode.

4. KZ Panonka, ki kreditira gradnjo gospodarskih objektov na usmerjenih kmetijah, naj bi nadzirala ustreznost požarnovarnostnih pogojev pri takih objektih.

5. TOZD Komunala je v zimskem času dolžna odstraniti sneg s hidrantov in poskrbeti za neoviran dostop.

6. OZD, ki imajo vzpostavljen sistem avtomatskega javljanja požara, naj čimprej preidejo na povezavo s stalno gasilsko dežurno službo in realizacijo celotnega sistema.

7. OZD naj si zagotovijo lastno preskrbo s požarno vodo, ker preskrba iz mestnega oz. internega vodovoda ne zagotavlja zadostnih količin vode, ob izpadu električnega toka pa uporaba ni možna.

8. Občinska gasilska zveza Murska Sobota naj še naprej vodi aktivnost izobraževanja in usposabljanja občanov za preprečevanje požarov in krepitev požarnovarstvene kulture.

9. Področje požarnega varstva naj se vključi v redni in skrajšani vzgojno-izobraževalni program srednje kmetijske šole v Rakičanu.

10. Območna samoupravna skupnost severovzhodne Slovenije za obrambo pred točo naj poostri kontrolo nad kakovostjo raket za obrambo pred točo, da zaradi slabe kvalitete raket ne bi prihajalo do požarov.

Številka: 22—6/87—5

V M. Soboti, dne 28. maja 1987

Predsednik
Skupščine občine M. Sobota
Andrej GERENČER l. r.

147

Na podlagi 165. člena Statuta občine Murska Sobota (Uradne objave št. 12/80, 36/81, 11/84 in 4/86) je Skupščina občine Murska Sobota na seji Zbora združenega dela, Zbora krajevnih skupnosti in Druženopolitičnega zbora, dne 28. maja 1987 sprejela

UGOTOVITVE IN STALIŠČA O DELU ZAČASNEGA KOLEGIJSKEGA ORGANA V DO PLATANA

1. Na osnovi poročila, ki ga je pripravil začasni kolegijski organ v DO Platana, zbori občinske skupščine ugotavljajo, da začasni kolegijski organ DO Platana uspešno izvaja program kratkoročnih ukrepov.

2. Zbori občinske skupščine pozitivno ocenjujejo dosežene rezultate DO Platana v prvem trimesečju 1987, upoštevaje, da se pogoji poslovanja v tem obdobju še niso v ničemer spremenili, saj bo znižanje kreditov na osnovi pridobljenih sredstev za pokrivanje izgube, dalo efekte šele v naslednjem obdobju.

Kljub doseženim uspehom, pa so v DO problemi v pomanjkanju ustreznih strokovno usposobljenih kadrov, prevelikem številu režijskih delavcev, pomanjkanju obratnih sredstev, veliki investicijski krediti, reklamacije za izdobljene izdelke ter neizkoriščeni proizvodni prostori.

3. Ugotovitve začasnega kolegijskega organa o vzrokih za nastalo izgubo v letu 1986 zbori sprejemajo in predlagajo ustreznim organom in druženopolitičnim organizacijam, da ugotovijo osebno odgovornost za nastali položaj v DO Platana.

4. Bistveno se je izboljšalo sodelovanje med DO Platana in službami v SOZD Slovenijales. Rezultat je viden predvsem v ugodnem plasmanu serijske proizvodnje, medtem ko bo na plasman proizvodnje po naročilu potrebno vložiti še več naporov.

5. Kljub okrnjenim samoupravnim pravicam delavcev DO Platana je informiranost dobra, kar potrjujejo dva uspešno izvedena referendum. Medsebojni odnosi v kolektivu so se bistveno izboljšali vlada tudi večji red in disciplina.

6. Zbori občinske skupščine ocenjujejo, da ni možno zagotoviti trajnejše sanacije DO Platana brez kadrovske okrepitve. Pridobivanje kadrov ne more biti naloga izključno začasnega kolegijskega organa, zato zbori pozivajo druženopolitične organizacije, da se vključijo v prizadevanja za kadrovske okrepitve DO Platana.

7. Začasni kolegijski organ DO Platana in SOZD Slovenijales sta dolžna pospešiti aktivnosti za dokončanje sanacijskega programa, ki mora dati odgovore v smislu ustrezne poslovne organiziranosti, organiziranja proizvodnega procesa in nadaljnjega razvoja DO Platana.

8. Zbori občinske skupščine ugotavljajo, da je program nadaljnjega razvoja DO Platana dobro zastavljen. V nadaljnji sanaciji pa si mora DO prizadevati za:

- pridobitev trajnih obratnih sredstev
- dolgoročno razreševanje kadrovske politike, predvsem za pridobitev strokovno usposobljenih kadrov (tehnoških)
- ustrezno organiziranost proizvodnega procesa — uvesti proizvodnjo v eni hali, ter uvesti dvoizmensko delo
- za boljše izkoriščenost proizvodnih prostorov je potrebno pridobiti dodatni program ali pa halo odprodati ali jo dati v najem
- zagotoviti, da se bodo obveznosti SOZD Slovenijales do DO Platana dolgoročno urejevale, predvsem pri prodaji serijskih proizvodov
- proizvodnja pisarniškega pohištva mora preiti v višji kvaliteten in cenovni razred.

Številka: 017-1/86-5

V M. Soboti, dne 28. maja 1987

Predsednik
Skupščine občine M. Sobota
Andrej GERENČER l. r.

148

Na podlagi 265. člena Statuta Občine Lendava (Uradne objave pomurskih občin, št. 37/81) ter 16. in 23. člena Zakona o financiranju splošnih družbenih potreb v druženopolitičnih skupnostih (Uradni list SRS, št. 39/74 in 4/78) je Skupščina občine Lendava na ločenih sejah zbora združenega dela, zbora krajevnih skupnosti in druženopolitičnega zbora dne 9. 6. 1987 sprejela

ODLOK o spremembi odloka o proračunu Občine Lendava za leto 1987

1. člen

V odloku o proračunu Občine Lendava za leto 1987 (Uradne objave občin Pomurja, št. 10/87) se spremeni 12. člen tako, da se v prvi alineji znesek 2.000.000 din črta in nadomesti z zneskom 6.000.000 din.

Ostala določila odloka ostanejo nespremenjena.

2. člen

Ta odlok stopi v veljavo osmi dan po objavi v Uradnih objavah občin Pomurja, uporablja pa se od 1. januarja 1987.

Številka: 400-2/87-3

Datum: 9. 6. 1987

Predsednik
Skupščine občine Lendava
Rudolf LEINER, l. r.

149

ODLOČBA

Ustavno sodišče Socialistične republike Slovenije je v postopku za oceno ustavnosti in zakonitosti 3. točke 3. člena sklepa o uvedbi samoprispjevka za Krajevno skupnost Moravske Toplice na seji dne 28. 5. 1987

odločilo:

Razveljavi se določba 3. točke 3. člena sklepa o uvedbi samoprispjevka za Krajevno skupnost Moravske Toplice (Uradne objave občinskih skupščin Gornja Radgona, Lendava, Ljutomer in Murska Sobota, št. 2/85).

Obrazložitev

Na pobudo večjega števila občanov je ustavno sodišče začelo postopek za oceno ustavnosti in zakonitosti v izreku navedene določbe sklepa o uvedbi samoprispjevka. Z njo je določeno, da občani plačujejo samoprispevek v denarju v višini 3 % od dohodka, ki ga pridobijo z izdajanjem zasebnih turističnih sob. Po začetku postopka so nekateri pobudniki pobudo umaknili.

Po 11. členu zakona o samoprispevku (Uradni list SRS, št. 35/85 — prečiščeno besedilo) so osnove za določitev samoprispevka v denarju osebni dohodki delavcev in drugih delovnih ljudi, zmanjšani za davke in prispevke iz osebnega dohodka, drugi dohodki občanov po zakonu o davkih občanov, razen dohodkov iz premoženja in premoženjskih pravic ter pokojnine. Izjemoma se samoprispevek lahko določi tudi od nepremičnin, od prevoznih sredstev ali od strojev in podobno, če gre za samoprispevek, s katerim naj bi se izboljšali pogoji za njihovo uporabo. Zakon o davkih občanov (Uradni list SRS, št. 32/85 — prečiščeno besedilo) uvršča med dohodke od premoženja in premoženjskih pravic tudi dohodek, ki ga doseže občan z oddajanjem opremljenih ali neopremljenih sob.

Ustavno sodišče glede na navedeno zakonsko ureditev ugotavlja, da določba sklepa o uvedbi krajevnega samopri-

spevka, ki kot osnovo za določitev samoprispevka v denarju določa dohodek, dosežen z oddajanjem zasebnih turističnih sob, torej dohodek od premoženja, ni v skladu z zakonom in je zato navedeno določbo sklepa po 413. členu ustave SR Slovenije ter ob uporabi 2. alinee tretjega odstavka 25. člena zakona o postopku pred Ustavnim sodiščem SR Slovenije (Uradni list SRS, št. 39/74 in 28/76) razveljavilo.

Ustavno sodišče Socialistične republike Slovenije je to odločbo sprejelo v sestavi: predsednik sodišča Stane Markič, in sodniki: dr. Mara Bešter, Tone Bole, Janko Česnik, Bogdan Osolnik, Jože Pernuš, Ivan Repinc, Bojan Škrk in Ivan Tavčar.

Štev.: UI 48/86-21

Datum: 28. 5. 1987

Predsednik
Stane markič l. r.

Vidonci

Na obrambnem usposabljanju 180 mladih

Na štirinajst dnevnem usposabljanju v Vidoncih bo letos 180 mladincev in mladink, ki ne obiskujejo šol srednjega usmerjenega izobraževanja iz soboške občine. Usposabljanje bo organizirano v dveh izmenah. Prva izmena, ki šteje 85 mladih, od tega 50 fantov in 35 deklet, je začela z usposabljanjem pretekli teden, medtem ko bo druga skupina prišla v tabor v Vidonce 23. junija in končala usposabljanje 8. julija. Osnovni namen tovrstnega obrambnega in samozaščitnega usposabljanja mladih, ki ne obiskujejo šol srednjega usmerjenega izobraževanja je, da si pridobijo potrebno znanje iz obrambnih in samozaščitnih veščin, se usposobijo za ravnanje s pehotno oborožitvijo in se seznani s konceptom splošne ljudske obrambe in družbene samozaščite. Štirinajst dnevno življenje v taboru pa tudi navaja mlade, da se seznani z vojaškim življenjem. Poleg strokovnega usposabljanja imajo dekleta in fantje popoldne tudi priložnost za različne interesne dejavnosti, ki jih tudi s pridom izkoriščajo. Zlasti jih pri vlačita šport in kultura.

F. M.

Mladi, ki ne obiskujejo šol srednjega usmerjenega izobraževanja, na usposabljanju v Domu obrambne vzgoje v Vidoncih na Goričkem.

Foto: F. Maučec

LENDAVA

Za več avtov več šoferjev

Ob koncu leta je bilo na območju lendavske občine registriranih 8019 raznih motornih vozil, od teh seveda največ osebnih avtomobilov (3691) in traktorjev (2921). V primerjavi z letom prej je obojih po 70 več. Za več avtov in traktorjev ter drugih motornih vozil pa je treba več šoferjev. Lani je izpite za voznike motornih vozil opravilo 625 občanov, kar je 130 več kot leto prej. Želja po vozniki motornih vozil je kljub dragim vozilom in gorivu, ki ni poceni, očitno velika. Tako je zdaj v občini 8241 voznikov motornih vozil. »Dotok« novih šoferjev je potreben, kajti kršilcev prometnih predpisov ne manjka, saj je bilo v preteklem letu 256 sodb pravosodnih organov, s katerimi je bil izrečen varnostni ukrep prepoved vožnje z motornim vozilom določene kategorije. To pa je 89 več kot lani.

Š. S.

Ob dnevu civilne zaščite

Tudi letos medrepubliška vaja CZ Pregrada 87

Civilna zaščita kot del splošne ljudske obrambe in družbene samozaščite ima pomembne in obsežne naloge tako v mirnem času, ob raznih naravnih in drugih nesrečah, kot tudi v vojni. Skoraj vsakodnevno se srečujemo z nevarnostmi, ki nastajajo ob hudih nalivih, visokih vodah, v zimskih razmerah, prometnih nesrečah z naftnimi derivati in vnetljivimi snovmi ter podobno. Za vse to pa dostikrat nismo najbolje pripravljeni, da bi lahko uspešno in učinkovito reševali. Zato tudi nenehno skrbimo za usposabljanje pripadnikov civilne zaščite. Po besedah načelnika občinskega štaba CZ Murska Sobota Slavka Jauka, v soboški občini dajejo poudarek pri usposabljanju tistim enotam — to pa velja tudi za ostale pomurske občine — ki jih lahko uporabijo v vsakem primeru. To so predvsem gasilsko-tehnične enote, enote prve medicinske pomoči in RBK zaščite. Posebno skrb pri tem namenjajo enotam civilne zaščite ob-

nekatere druge oblike aktivnosti, kot je sodelovanje z drugimi občinami, s katerimi tudi organizirajo skupne vaje.

Opremljenost enot civilne zaščite je v posameznih krajevnih skupnostih, organizacijah združenega dela in občinah različna. Najbolje so opremljene gasilsko-tehnične enote, za kar ima vsekakor največ zasluga gasilska organizacija. Tudi enote prve medicinske pomoči so sorazmerno dobro opremljene, prav tako pa tudi enote RBK zaščite. Ostale specializirane enote civilne zaščite v krajevnih skupnostih in organizacijah združenega dela so nekoliko slabše opremljene, kar je odraz stanja in pripravljenosti odgovornih ljudi za zagotovitev sredstev v posameznih okoliščinah. Najbolje so seveda opremljene občinske enote. Medtem ko smo lahko z opremljenostjo enot civilne zaščite zadovoljni, pa tega ne moremo trditi za opremljenost občanov z zaščitni sredstvi.

NIČ NAS NE SME PRESENETITI

činskega pomena, saj so v zadnjih dveh letih nekatere enote v celoti pomladili, jih opremlili in usposobili, da so lahko kos svojim nalogam. Po krajevnih skupnostih so največ dosegli pri usposabljanju gasilsko-tehničnih enot in enot prve medicinske pomoči. V prihodnje pa bodo več skrbi namenili dopolnilnemu usposabljanju RBK centrov v krajevnih skupnostih. V maju in juniju izvajajo usposabljanje nekaterih občinskih enot civilne zaščite v Murski Soboti in v Domu obrambne vzgoje v Vidoncih na Goričkem. Sicer pa imajo v soboški občini program letnih aktivnosti občinskega štaba civilne zaščite — v zimskem času razna predavanja, osnovna in dopolnilna teoretična usposabljanja, ažuriranje načrtov civilne zaščite in testiranje pripadnikov enot. V spomladanskih mesecih pa pridejo na praktična usposabljanja posameznikov, v maju pa so tudi začeli s praktičnim preverjanjem enot in štabov civilne zaščite v krajevnih skupnostih. To preverjanje bo trajalo do konca septembra. Poleg tega izvajajo tudi

V zadnjih letih se je v vseh pomurskih občinah izboljšala starostna sestava pripadnikov enot civilne zaščite, kar gre pripisati aktivnejšemu delu štabov v krajevnih skupnostih in ozdih. To pa so tudi narekovele dejanske potrebe, ki so se pokazale ob raznih preverjanjih usposobljenosti. Tako na primer znaša povprečna starost specializiranih enot v krajevnih skupnostih in ozdih v soboški občini 47 let, splošnih enot pa 52 let, občinskih enot pa od 27 do 45 let.

Ob letošnjem dnevu civilne zaščite v Pomurju ne bo posebnih aktivnosti, razen da bodo občinske enote sodelovale na združenju medrepubliški vaji enot in štabov civilne zaščite iz Hrvaške in Slovenije Bratstvo — enotnost — solidarnost — Pregrada 87. V soboški občini namreč menijo, da aktivnost ob prazniku ali jubileju ni pravi odraz stanja in pripravljenosti občanov, temveč bodo lahko dosegli zaželeno raven samo z nenehnim usposabljanjem, preverjanjem in dograjevanjem znanja pripadnikov enot civilne zaščite.

Feri Maučec

CERTUS, tozid Avtobusni promet Murska Sobota obvešča občane, da bo od 10. junija 1987 vozil sezonski avtobus na progi LENDAVA — ROVINJ.

VOZNI RED

posebne avtobusne vožnje na progi: Lendava — M. Sobota — G. Radgona — Umag — Rovinj

Odhod	km	Postaje	Prihod
3.30	0	Lendava	19.50
3.45	16	Črenšovci	19.20
3.50	22	Beltinci	19.15
4.00	32	M. Sobota	19.05
4.10	44	Radenci	18.55
4.15	50	Radgona	18.50
7.40	228	Ljubljana	16.15
8.10	281	Postojna, motel a.c.	15.45
9.20	350	Koper (križ. za Šmarje)	14.35
9.40		Šmarje	14.15
9.50	366	Kaladonija	14.05
10.00	372	Buje	13.55
10.15	385	Umag	13.40
10.25	391	Lovrečica	13.30
10.35	400	Novigrad	13.20
11.05	420	Poreč	12.50
11.15	432	Baderna	12.40
11.30	449	Rovinj	12.15

Avtobus vozi ob tehle dnevih:

10. junij sredo
20. junija sobota
30. junij torek
10. julij petek
20. julij ponedeljek
30. julij četrtek
9. avgust nedelja
19. avgust sredo
29. avgust sobota
8. september torek

Avtobus vozi ne glede na število prijavljenih potnikov

CENA VOZOVNIC	ROVINJ		LOVREČICA	
Postaja	enos.	povrat. v. voz	enos. v.	povr. v.
Lendava	6.600	11.000		
Črenšovci	6.600	11.000		
Beltinci	6.600	11.000		
M. Sobota	6.000	10.000	6.000	10.000
Radenci	6.000	10.000	6.000	10.000
G. Radgona	6.000	10.000	6.000	10.000

Otroci od 5 do 10 let imajo 50 % popusta, otroci do 5 let se peljejo brezplačno, če nimajo svojega sedeža. Potniška prtljaga brezplačno.

Rezervacija sedeža 70, — din.

REZERVACIJE sprejemajo potniške blagajne do zasedbe avtobusa, in sicer na postajah:

LENDAVA, tel. št. 75 002, G. RADGONA, 74 098, M. SOBOTA, 21 515.

Se priporočamo!

AVTOBUSNI PROMET
MURSKA SOBOTA

LIPA

Tekmovalo 21 gasilskih enot

V Lipi je bilo gasilsko tekmovanje, na katerem je sodelovalo 21 gasilskih enot, od tega 9 članskih, 6 enot mladincev, 1 mladink, 4 enote pionirjev in 1 pionirk. Med člani je zmagala ekipa Izakovec z 852 točkami pred Melinci II., 848, in Melinci I., 838 točk. Pri mladincih je bila najboljša ekipa Melinec z 852 točkami pred Lipovci, 851, in Izakovci, 528 točk. V konkurenci pionirjev je prvo mesto zasedla ekipa Beltinec z 825 točkami pred Bratonci, 780, in Lipo, 729 točk. Vzorno sta sodelovali tudi ekipi mladink iz Lipovca z 808 točkami in pionirk iz Lipe s 795 točkami.

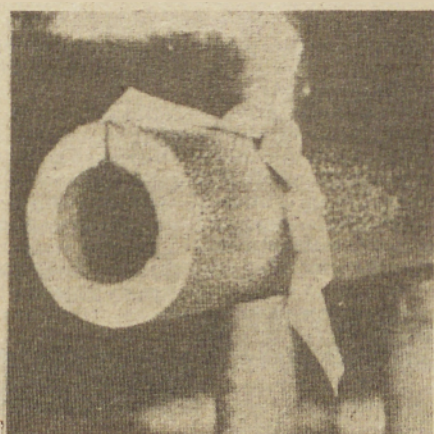
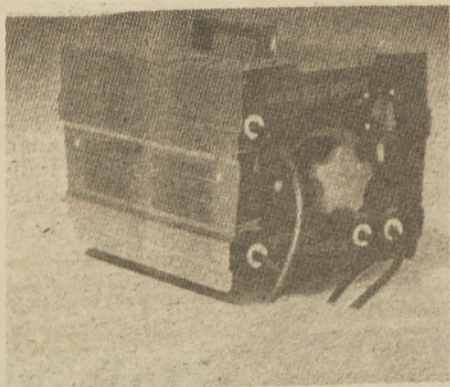
F. M.

gorenjevarstroj

Industrija in montaža n. sol. o. Lendava
Industrijska cesta b. b.

Telefon: h. c. (069) 75 271, telex: 35-238 Y Varle

Telegram: Varstroj Lendava

*Se priporočamo s svojim proizvodnim programom in
čestitamo ob prazniku občine Lendava!*

OBČINSKA GASILSKA ZVEZA MURSKA SOBOTA

razpisuje

prosta dela in naloge

SERVISERJA ROČNIH GASILNIH APARATOV IN ZAŠČITNIH NAPRAV

Pogoji:

- strojni ključavničar
 - 5 let delovnih izkušenj
 - šofer kategorije C
 - član gasilske organizacije s činom nižji častnik
- Pisne prijave z dokazili o izpolnjevanju pogojev pošljite v 15 dneh po objavi na naslov: OGM M. Sobota
O rezultatih razpisa bomo kandidate obvestili v 8 dneh po sprejemu sklepa o izbiri.

VZGOJNO-VARSTVENA ORGANIZACIJA

MURSKA SOBOTA Talančičeva 6

ponovno razpisuje na podlagi sklepa Sveta VVO

JAVNO DRAŽBO

za prodajo

DOSTAVNEGA AVTA IMV KOMBIBUS

Javna dražba bo v soboto, 27. 6. 1987, ob 9. uri na dvorišču enote v Gregorčičevi ulici.
Udeleženci morajo pred začetkom dražbe plačati varščino v višini 10 % od izklicne cene, ki znaša 1.000.000,— din.
Ogled je možen pol ure pred začetkom dražbe.

Gradbeno podjetje TEMELJ p. o.
Cankova

Po sklepu delavskega sveta razpisujemo

JAVNO DRAŽBO

ki bo v nedeljo, 21. 6. 1987, ob 8. uri v delavnicah delovne organizacije:

- tovorni avto TAM 4500, letnik 1961, izklicna cena je 1.500.000,— din
 - priklopnik TEHNOSTROJ AP 7-12, nosilnost 7 t, izklicna cena je 800.000,— din
- Varščino je treba položiti do 8. ure.

Če vaša septična jama (greznica) ne sprejema, ne absorbira fekalne vode, pokličite pooblaščenno podjetje

BALKAN

Balkan zagotavlja brezhibno delovanje greznice. Gradimo 30 odstotkov ceneje z garancijo za opravljeno delo. Postavljamo kanalizacijske mreže vseh dimenzij za družbeni in zasebni sektor. Gradimo nove septične jame s posebnimi materiali.
Vse informacije dobite po telefonu 061/226 513, Ulica Milke Ke-
rinove 15, LJUBLJANA.

DO SOBOTA

Tozdr Tapetništvo

Murska Sobota, Kopališka ul. 2

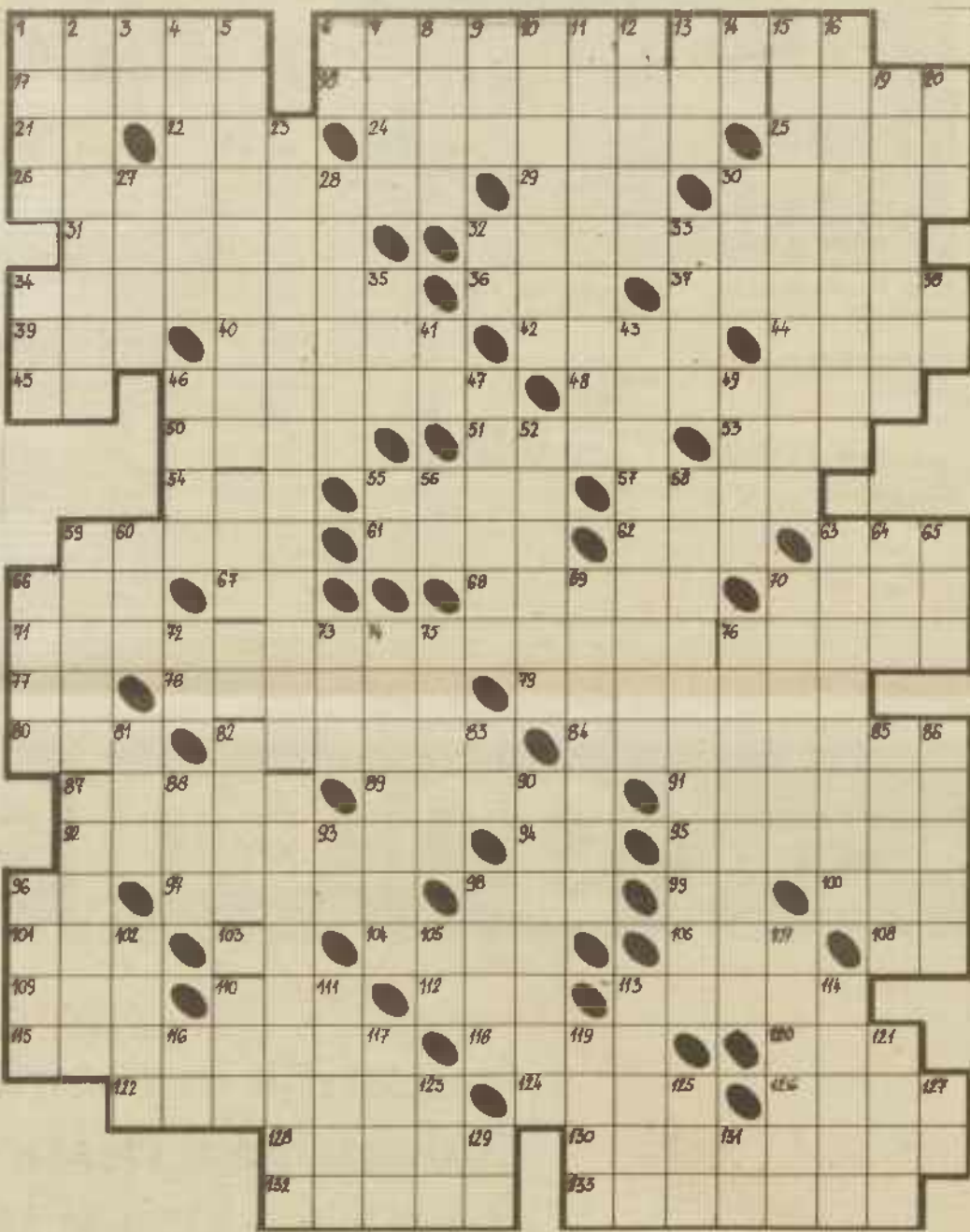
objavlja

po sklepu delavskega sveta

JAVNO DRAŽBO

— tovorni avtomobil TAM 60-T5, letnik 1979, vozen	izklicna cena
— peč za centralno kurjavo, 130.000 kcal, poškodovana	1.500.000 din
— termoakumulacijska peč, 3 KW	60.000 din
— rezervoar za gorivo, 80 l, nov	20.000 din
— stojalo za vrtni stroj	25.000 din
— 2 pisalni mizi	10.000 din
— stojalo za šivalni stroj	5.000 din
- Javna dražba bo v torek, 23. junija 1987, ob 16. uri v pisarniških prostorih tozdr Tapetništvo, Murska Sobota, Kopališka ul. 2.
Ogled je možen uro pred začetkom dražbe.
Udeleženci morajo pred začetkom dražbe vplačati varščino v višini 10 % od izklicne cene. Plačana varščina se kupcu všteje v kupnino, drugim udeležencem pa se vrne.
Kupec je dolžan plačati kupnino takoj oziroma ob sklenitvi pogodbe. Poleg kupnine plača kupec še predpisani prometni davek.

ZALOŽBA MLADINSKA KNJIGA IN VESTNIKOV VLAK NAGRADNA KRIŽANKA

VODORAVNO:

1 nemška pisateljica in pesnica, skupaj z Agronom dobitnica Nobelove nagrade leta 1906 (Nelly); 6 NEKDANJE IME VESTNIKA, 17 kraljevina na Himalaji, 18 VLAK, KI PELJE IZ ENKRAT NA LETO, 21 oranje, 22 ime švicarske smučarske Haas, 42 sončnica, ki pretrga nit življenja, 25 ulita tiskarska črka, 26 posvetni del česa, 29 večje jezero v vzhodni Turčiji, 30 vrču podobna posoda, 31 srednje težke industrije v Ukrajini, 32 vponka, karabin, 34 oblikovalec in urejevalec mest in naselij, 36 danski otok v Mulem Beltu, 37 predeljevalni, naplavljen, 39 drugi največji vulkan na Havajih (Mauna), 40 otroško vozilo, 42 zleblje v dugu, 44 ime slovenske teniske igralke Jančič, 45 slovenska beseda jama, 46 tovarniški element, 48 velik krvno mezočni organ pri človeku, 50 glavno mesto departmaja Aisne v Franciji, 51 čehelji samce, 53 žuželka, ki hoteče pičijo (tudi Aristofanov komedija), 54 kraljica za »ekonomsko propagandni program, 55 ročni vozček na dveh kolesih, 57 optična, 59 ime makedonskega književnika Podgorca, 61 delovna duba, 62 naše ime največje italijanske reke, 63 kraljica za »Gorsko reševalno službo, 66 izdelek iz prepletenih vlaken ali žice, 67 kraljica za »televizijsko društvo, 68 ime poljskega smučarskega skakalca Figusa, 70 muslimanska muška ime, 71 MLADINSKA KNJIGA JE IZDAVALA, PO MOTIVIH FILMOV WALT DISNEYA, 77 veznik, 78 javno izraženo mnenje, 79 prilastek, 80 preprosto knjično prevoznostno sredstvo, 82 špansko žensko ime (naslov pred leti popularne popevke), 84 razliti nož, 87 tovarna avtomobil v Kupru, 89 kos posteljnine, 91 skladba recitativnega značaja, 92 vzhodni raj, 94 srednji erki besede kava, 95 norveški polarni raziskovalec (Fridtjof), 96 začetnici Speransovega priimka in imena, 97 prvotni prebivalci Nove Zelandije, 98 prva ženska, 99 okrajšava za »slikar, 100 tiskar, 101 kraljica beogradskega radia in televizije, 103 enaki črki, 104 zarezanka, 106 palica za biljard, 108 drugi in četrti samoglasnik slovenske abecede, 109 vzdevek Gnethejeve matere, 110 žgovača maza v starogrški mitologiji, 112 pogosta zadržba, 113 mesto iz Smetanove »Prodane neveste, 115 Pellunova vodna turbin, 118 afriška republika z glavnim mestom Lome, 120 debeljša, na enem koncu oslajena palica, 122 misel, ki kaj potrjuje, 124 holjski kozarec kelihaste oblike, 126 priročnik Une v Bosni, 128 notranji del semena, 130 zamenjava glasov ali zlogov v slovnici, 132 modrica hubezenskega pesništva, 133 MESTO OB IZLIVU KRKE V SAVO, KAMOR JE I ANI PELJAL VLAK POD IR VODORAVNO

NAVPIČNO:

1 povečana žirna stebila, 2 letališče, 3 začetnici moža Sofie Loren, 4 nekdanji ženski rokomet, 5 PROPAGANDNO SPOROČILO OB IZDAJI ZALOŽBE MLADINSKA KNJIGA POD 23 NAVPIČNO, 6 slovenska beseda lov, 7 ime francoskega filmskega igralca Gabina, 8 začetek prehajnega traktu, 9 kraljica zagrebske tekstilne tovarne, 10 del kolovrata, motovilo, 11 umetnost izdelovanja kipov, 12 pravoslavna verska podoba, 13 domačapernata žival, 14 z rimskimi številkami: 55, 15 privrženec avtonomizma, 16 V ZBRKI »CIBANOV VREČIJA« IZDAJA ZALOŽBA MLADINSKA KNJIGA, 19 razkošno stanovanje z več sobami, 20 poganjek, klica, 23 PRI MLADINSKI KNJIGI PROJEKT DLESETLETJA, V KATEREM DO 13 KNJIG, 27 izstopna odprtina za doziranje curka, 28 kralj Laptov v grški mitologiji, 30 odrasel samec goveda, 32 avtomobilska oznaka Karlova, 33 močvirnat svet, 34 čehelji puni, 35 rastlinska bodica, 38 samoglasnika besede koza, 41 kraljica za »vse v redu«, 43 ravno krilci v zoologiji, 46 pomembna morska riba, 47 limitacija predmeta, ki se upravlja za reklamo ali dekoracijo, 49 mednarodni izraz za sever, 52 umetniško oblikovanje izvedbe gledališkega ali filmskega dela, 55 avtomobilska oznaka Gospica, 56 začetnici gledališke igralke Alje Tkadeve, 58 NASLOV PRVE KNJIGE IZ ZHRKE »SLOVENSKO PESNIŠTVO UPORAB, 59 KNJIGA V ZHRKI PRIROČNIKOV »VEČ VESELJA Z VRTOM«, 60 ime radijske napovedovalke Korosčeve, 63 masivnost, 64 solska čena, 65 pripadnik jugoslovanskega naroda, 66 vili del, 69 mesto na Moravskem v ČSSR, 70 mesto na Hrvaškem ob vzhodu Velike Kanje, 72 avtomobilska oznaka Reka, 73 jezero v jugovzhodnem Tibetu, 74 priljubljeni hrvaški filmski igralec (Boris), 75 ime gledališkega igralca Dracha, 76 kdor kaj zbira, 81 element zbiranja, 83 kemjski znak za zlato, 85 francoska reka, ki teče skozi Ginevijo, 86 najhobi vodnata reka Afrike, 88 eden od številnih afriških jezikov, 90 po generalu Havelocku imenovan plašč, 93 kemjski znak za indij, 96 ena sladkovodna riba, 98 krilati spremjevalec bogga Frosa, 102 muzik za prebivalca severnih sovjetskih republik, 105 visoka igralna karta, 107 večinski narod v Jakutski ASSR, 111 igralec, 113 MESTO V SLOVENSKEM PRIMORJU, KAMOR JE PRIPETJAL PRVI VLAK POD IR VODORAVNO, 114 vrsta kuhinjske posode, 126 okrajšava glashene oznake tremolo, 117 prvotna grška muza peja, 119 predmet za zapenjanje oblačila, 121 kraj vzhodno od Ljubljane, 123 ohdelana površina oh hiši, 125 grška boginja nesreče, 127 kemjski znak za kalcij, 129 enaka samoglasnika, 131 prva in zadnja črka slovenske abecede.

Sestavil: Slavko Mlinarič
Ugankarsko urednik Domen

NAGRADE

Pravilne odgovore pošljite na uredništvo Vestnika, Titova 29, Murska Sobota in poslali vam bomo tri lepe knjižne nagrade in sicer: 1. nagrada: knjižna VRTNO CVETJE, 2. nagrada PARTIZANSKE in 3. nagrada slikarica ABECEDA V GOZDU IN POLJU. Nagrade podeljuje Založba Mladinska knjiga, ki je bila glavni pokrovitelj letošnjega Vestnikovega vlaka.

SAMOUPRAVNA STANOVANJSKA SKUPNOST
OBČINE GORNJA RADGONA

zbira

soinvestitorje za stanovanja v soseski TRATE v Gornji Radgoni v objektu KARE 5, in sicer:

- 6 enosobnih stanovanj s površino 33,10 m²,
 - 8 dvosobnih stanovanj s površino od 59,45 do 60,00 m²,
 - 8 trisobnih stanovanj s površino od 70,70 do 74,85 m².
- skupaj 22 stanovanj, ki bodo vseljiva v začetku septembra 1988 po končni ceni 428.022,— din za m² stanovanjske površine.
Plačilo kupnine je potrebno nakazati v dveh obrokih: 80 % do začetka gradnje v juliju 1987 in 20 % do predvidenega roka vselitve.
Vse informacije o zbiranju soinvestitorjev za stanovanja bomo sprejemali do 1. 7. 1987, telefon (069) 74 334.

SAMOUPRAVNA STANOVANJSKA SKUPNOST
OBČINE GORNJA RADGONA

Samoupravna stanovanjska skupnost občine Gornja Radgona objavlja v skladu s sklepom odbora za gradnjo in obnovo skupščine Samoupravne stanovanjske skupnosti občine Gornja Radgona natečajno vsoto za dodelitev posojil iz sredstev vzajemnosti — individualna gradnja — po

VII. NATEČAJU

ki je bil objavljen 29. 4. 1987 v Vestniku.

NATEČAJNA VSOTA JE 39.094.000,— din.

SAMOUPRAVNA STANOVANJSKA SKUPNOST
OBČINE G. RADGONA

Samoupravna stanovanjska skupnost občine Gornja Radgona razpisuje na podlagi pravilnika o pogojih in merilih za pridobitev kreditov iz sredstev vzajemnosti, združenih v Samoupravni stanovanjski skupnosti občine Gornja Radgona in v skladu s sklepom zbora uporabnikov skupščine Samoupravne stanovanjske skupnosti občine Gor. Radgona z dne 18. 3. 1987 naslednji

III. NATEČAJ

ZA DODELITEV POSOJIL IZ SREDSTEV VZAJEMNOSTI ORGANIZACIJAM ZDRUŽENEGA DELA ZA GRADNJO STANOVANJ V DRUŽBENI LASTNINI

I. NAMEN KREDITIRANJA:

Posojila, dodeljena pri tem natečaju, se lahko uporabljajo za
— gradnjo stanovanj v družbeni lasti (v 22-stanovanjskem bloku Radgona, 5. kare).

II. UPRAVIČENCI ZA PRIDOBITEV POSOJIL:

- organizacije združenega dela oz. delovne skupnosti, ki začasno niso sposobne oblikovati dovolj sredstev v skladu porabe za načrtovan obseg stanovanjske gradnje, ki vrednostno ni večji od 5 odstotkov celotne mase BOD v tem obdobju, in ki združujejo sredstva za vzajemnost v dogovorjenem roku in obsegu ali jim pristojni organ stanovanjske skupnosti začasno, deloma ali v celoti odloži obveznosti plačila obračunskega prispevka za vzajemnost v skladu s pogoji in merili, ki so določeni v samoupravnem sporazumu o temeljnih pila stanovanjske skupnosti.

III. NATEČAJNA VSOTA ZNAŠA 16.754.000,— DIN.

IV. NATEČAJNI POGOJI:

Pravico do posojila iz združenih sredstev vzajemnosti stanovanj za svoje delavce lahko uveljavljajo organizacije združenega dela oz. delovne skupnosti, če izpolnjujejo naslednje pogoje:

- da začasno niso sposobne oblikovati dovolj sredstev skupne porabe za načrtovan obseg stanovanjske gradnje, ki vrednostno ni večji od 5 odstotkov celotne mase BOD v tem obdobju;
- da združujejo sredstva za vzajemnost ali so zaradi neugodnih poslovnih rezultatov začasno oproščene tega združevanja v stanovanjski skupnosti;
- da so sprejele samoupravne splošne akte o osnovah in merilih za reševanje stanovanjskih vprašanj delavcev, usklajene z zakonom o stanovanjskem gospodarstvu in z družbenim dogovorom o skupnih osnovah za zagotavljanje in usklajevanje samoupravnih družbenoekonomskih odnosov v stanovanjskem gospodarstvu SR Slovenije;
- da predložijo plan, v katerem so plan dohodka, finančni plan in financiranja stanovanjske gradnje;
- da imajo ugotovljene potrebe po stanovanjih in program reševanja stanovanjske problematike svojih delavcev (prednostna lista);
- da na ustrezen način sprejemajo obveznosti vsakoletnega zagotavljanja lastne udeležbe, vračila anuitet in izpolnjujejo obveznosti iz že odobrenih posojil iz združenih sredstev vzajemnosti;
- da zidajo stanovanja v okviru programa stanovanjske graditve stanovanjske skupnosti in sprejetih stanov. standardov;
- lastna udeležba za pridobitev posojila za zidavo stanovanj v družbeni lasti znaša najmanj 30 odstotkov od vrednosti stanovanja po pogodbi oz. izhodiščni ceni za kvadratni meter. Posojilo za gradnjo stanovanja v družbeni lasti lahko znaša največ 70 odstotkov vrednosti stanovanja po pogodbi.

Odplačilna doba posojila iz sredstev vzajemnosti, ki ga najemajo organizacije združenega dela oz. delovne skupnosti, je odvisna od višine odobrenega posojila. Za organizacije združenega dela ali delovne skupnosti, ki ne poslujejo z izgubo, znaša odplačilna doba največ 10 let.

Organizaciji združenega dela oz. delovni skupnosti, ki tačas posluje z izgubo, se glede na možnosti odplačevanja odobrenega posojila iz sredstev vzajemnosti lahko odloži odplačevanje največ za 2 leti, s tem da ga v celoti vrnejo najkasneje v 10 letih.

Cena kvadratnega metra (izhodiščna) v družbeni gradnji znaša 428.022 din.

V. DOKUMENTACIJA:

Prijavi za natečaj morajo organizacije združenega dela priložiti izjavo pristojnega samoupravnega organa o izpolnjevanju pogojev za pridobitev posojil iz sredstev vzajemnosti in dokazilo o zagotovljenih sredstvih lastne udeležbe.

VI. PREOSTALE DOLOČBE:

Obrazci za vloge za posojilo se dobijo pri Poslovni enoti Ljubljanske banke, Gornja Radgona, ki bo zbiral vloge za ta natečaj 15 dni.

Vlog, prispelih po tem datumu, in nepopolnih oz. neustreznih vlog ne bomo obravnavali.

Banka ima pravico, da resničnosti predloženih podatkov oz. dokumentov preveri.

Pri razlagi vsebine razpisa se uporabljajo določila pravilnika o pogojih in merilih za pridobitev posojil iz sredstev vzajemnosti Samoupravne stanovanjske skupnosti občine Gornja Radgona, splošni akti Ljubljanske banke in drugi ustrezni predpisi s področja gospodarstva.

O rezultatih natečaja bodo ozdi obveščeni v 30 dneh od dneva poteka roka za sprejem vlog

Radijski in televizijski spored od 19. do 25. junija

PETEK	SOBOTA	NEDELJA	PONEDELJEK	TOREK	SREDA	ČETRTEK
RADIO MURSKA SOBOTA 16.00 Najlepše želje s čestitkami in pozdravi, 16.30 — Aktualno, 16.55 — Obvestila, 17.00 — Turistična oddaja, 17.30 — Glasba — reklame — Priporočajo vam... »21-232« — propagandno glasbena oddaja, 19.00 — Vključitev osrednjega slovenskega sporeda. TV LJUBLJANA 17.55—00.00 Teletekst RTV Ljubljana. 18.10 Poročila. 18.15 Dolga bela sled, 7. del češkoslovaške nadaljevanke. 19.00 Danes. 19.30 TV dnevnik. 20.05 D. Nevin: Zahodni sen, 6. del. 21.00 Drugi spol, 3. del dokumentarne serije. 21.55 Rezerviran čas. 22.10 TV dnevnik. 22.25 Poletna noč. Kdo ubija največje evropske kuharje (del. naslov), ameriški film. Oddajniki II. TV mreže: 17.10 TV dnevnik. 17.30 Otroška oddaja. 18.00 Znanost: Diagnoze. 18.40 Številke in črke — kviz. 19.00 Domači ansambli: Henčkov ansambel. 19.30 TV dnevnik. 20.00 Iz koncertnih dvoran — Koncert orkestra SF — prenos iz KDIC. TV ZAGREB Prvi program 9.00 Poletno dopoldne, 15.40 Program plus, 17.10 Otroški in mladinski spored, 19.30 Dnevnik, 20.00 Cagney in Lacey, 21.00 Glasbena oddaja, 21.45 Dnevnik, 22.05 V petek ob 10. uri, 23.35 Program plus. TV AVSTRIJA Prvi program 9.00 Poročila, 9.05 Tv v šoli, 10.30 Ponovitve, 13.00 Poročila, 16.05 Otroški in mladinski spored, 19.00 Avstrija v sliki, 18.30 Družinski magazin, 19.00 Avstrija danes, 19.30 Čas v sliki, 20.15 Derrick, 21.25 To so bili časi, 22.10 Šport, 22.40 Umetnine. Drugi program 16.20 Luč pravičnih, 17.15 Svet živali, 18.00 Tednik, 18.30 Colt reši vse, 19.30 Čas v sliki, 20.15 Živali v štirih letnih časih, 21.15 Čas v sliki, 21.35 Kulturni žurnal, 21.50 Črna luknja (film), 23.20 Magnum (film). TV MADŽARSKA 9.00 Ponovitve: Burattinove dogodivščine; Bogovi in ljudje; Jakob in Adele. 11.25 Telovadba za invalide. 17.10 Spored za 3 dni. 17.15 Letni kolobarji, spored za upokojence. 17.45 Tek, informacije. 18.00 Okno, služnostni spored. 19.00 Za boljši jezik. 19.30 TV dnevnik. 20.05 Šogun, 11. del ameriške serije. 21.05 Mistec, znanstveni tehnik. 22.10 Newyorška linija, kriminalka. 22.40 TV dnevnik. TV KOPER 14.00 Tv novice. 14.10 Novi Scotland Yard — Telefilm. 15.00 Program za otroke: Risanke in telefilmi. 17.30 Dokumentarec: En prvak, tisoč prvakov. 18.00 Nora ljubezen — telenovela. 19.00 Vse knjige — Novosti iz knjižnega trga. 19.30 TVD stičišče. 19.45 Časovni stroj. 20.25 Tv novice. 20.30 Potovanje v Goldonijo: 21 del TV nadaljevanke. 21.45 TVD vsedanes. 22.00 Čar nepredvidenega — Telefilm. 22.35 Zdravnik in pacient — Oddaja o medicini. 23.10 Novi pacient — Dokumentarec.	RADIO MURSKA SOBOTA 16.00 — Najlepše želje s čestitkami in pozdravi, 16.30 — Aktualno, 16.55 — Obvestila, 17.00 — Sobotna reportaža, 17.20 — Strokovnjak odgovarja, 17.40 — Reklame, 18.00 — Najlepše želje s čestitkami in pozdravi, 19.00 — Vključitev osrednjega slovenskega sporeda. DEŽURSTVO: 14.00 do 16.00 (telefon: 21-232). TV LJUBLJANA 15.25—00.00 Teletekst RTV Ljubljana. 15.40 K. Brenkova: Deklica Delfina in lisica Zvitorepka, »Sobotna cesta«. 15.50 Zadnje poletje otroštva, 10. del. 16.20 Poročila. 16.25 Živi tak fant, sovjetski film (čb). 17.55 Dokumentarna serija. 18.25 Na zvezdi. 19.00 Danes. 19.30 TV dnevnik. 19.50 Zrcalo tedna. 20.15 Začnite revolucijo brez mene, ameriški film. 21.45 TV dnevnik. 22.00 Poletna noč. Oddajniki II. TV mreže: 14.40 Jugoslavija, dober dan. 15.10 Strateška zračna domanda, ameriški mladinski film. 16.40 Otroška predstava. 17.40 Dallas, ameriška nadaljevanke. 18.30 Naše malo mesto, ponovitev nadaljevanke. 19.30 TV dnevnik. 20.15 Svet na zaslonu. 20.55 Rezerviran čas. 21.45 Včeraj, danes, jutri. 21.50 Oddaja iz kulture. 22.20 Jazz. 22.50 Športna sobota. TV ZAGREB Prvi program 8.30 Poletno dopoldne, 14.40 Tv koledar, 15.00 Narodni običaji, 15.30 Tv spored, 16.15 Atletika, 19.30 Dnevnik, 20.00 Boljše življenje, 22.15 Športna sobota, 22.40 Zemljan (film). TV AVSTRIJA Prvi program 9.00 Poročila, 9.05 Tv v šoli, 10.30 Ponovitve, 13.00 Poročila, 16.05 Otroški in mladinski spored, 18.00 Avstrija v sliki, 18.30 Družinski magazin, 19.00 Avstrija danes, 19.30 Čas v sliki, 20.15 Nemirno morje (film), 21.55 Šport, 22.30 Policajka (film). Drugi program 20.15 Bolečine v vratu (komedija), 21.15 Glasbena poletna noč. TV MADŽARSKA 8.30 Vikend program. 9.00 Za cicipane. 9.20 Vikend program. 10.20 Živalstvo sveta, pon. 10.50 Vikend program. 11.50 Pantomima. 12.05 Ribiško tekmovalstvo. 15.30 Vikend program. 16.30 Bogovi in ljudje, 3. del. 17.00 Dnevnik. 17.15 Še pol ni res. 17.55 Popevkarska TV lestvica. 18.40 Risanke. 19.30 TV dnevnik. 20.05 Nenavadni par, amer. film. 21.50 Vikend program, vmes TV dnevnik. TV KOPER 14.00 Tv novice. 14.10 Hazel — Telefilm. 15.00 Veliki ameriški reiserji — Telefilm. 15.30 Program za otroke: Risanke in telefilmi. 17.30 Dokumentarec: En prvak, tisoč prvakov. 18.00 Nora ljubezen — telenovela. 19.00 Vse knjige — Novosti iz knjižnega trga. 19.30 TVD stičišče. 19.45 Časovni stroj. 20.25 Tv novice. 20.30 Potovanje v Goldonijo: 21 del TV nadaljevanke. 21.45 TVD vsedanes. 22.00 Čar nepredvidenega — Telefilm. 22.35 Zdravnik in pacient — Oddaja o medicini. 23.10 Novi pacient — Dokumentarec.	RADIO MURSKA SOBOTA 10.05 — Najlepše želje s čestitkami in pozdravi, 11.00 — Srečanje na pomurskem valu, 12.00 — Spored v madžarskem jeziku, 13.00 — Doma in onkraj meja, 13.20 — V nedeljo popoldne (kmetijska oddaja, humor), 14.30 — Najlepše želje s čestitkami in pozdravi, 17.00 Vključitev osrednjega slovenskega sporeda. DEŽURSTVO: 9.00 do 13.00 (telefon: 21-232). TV LJUBLJANA 8.10—13.50 in 14.35 do 00.00 Teletekst RTV Ljubljana. 8.25 Poročila. 8.30 XVIII. Tabor slovenskih pevskih zborov — Šentvid. 8.35 Živ žav. 9.45 Dolga bela sled, ponovitev 7. dela češkoslovaške nadaljevanke. 10.15 Otroška glasbena oddaja. 10.40 Tedenski zabavnik, ponovitev 11. oddaje. 11.45 Pevski tabor, prenos. 12.00 Ljudje in zemlja. 12.30 Pevski tabor, prenos. 13.45 Poročila. 14.50 Na zvezdi. 15.10 G. Coulonges: Zemlja in mlina, 3. — zadnji del. 16.05 Pevski tabor, prenos. 16.20 Poročila. 16.25 Junaki telemarka, ameriški film. 18.30 Pevski tabor, prenos. 19.00 Danes. 19.30 TV dnevnik. 20.05 Ž. Žilnik: Vrope plače, 3. del nadaljevanke TV Novi Sad. 21.25 Poletna noč. TV ZAGREB Prvi program 10.20 Poročila, 10.30 Nedeljsko dopoldne, 12.00 Kmetijska oddaja, 13.00 Jugoslavija, dober dan, 14.00 Automani, 14.50 Včasih v nedeljo. 17.25 Avtobusna postaja (film), 18.55 Risanke, 19.30 Dnevnik, 20.00 Rezervisti (drama), 21.00 Zabavna oddaja, 22.05 Športni pregled, 22.35 Program plus. TV AVSTRIJA Prvi program 11.00 Tiskovna ura, 14.15 Otroški in mladinski spored, 17.40 Klub seniorjev, 18.30 Družinski magazin, 19.00 Avstrija v sliki, 20.15 Argumenti, 22.15 Šport. Drugi program 9.00 Matineja, 15.00 Športno popoldne, 16.55 Dok. oddaja, 17.40 profesorjev Rock'n'roll (film), 18.30 Okay, 19.30 Čas v sliki, 20.15 Zgodba o Glenn Millerju (film), 22.20 Dinastija, 23.05 Jazz. lubljanska banka TV MADŽARSKA 8.30 Vikend program, nadaljevanje. 9.00 Risanke. 9.50 Tri želje. 11.15 O letovanju. 12.00 Glasbeni potpuri. 15.20 Vikend program. 15.50 Oglejmo si skupaj. 16.30 Delta. 16.55 Vikend program. 18.15 Pravljičice. 19.45 Vikend program. 19.00 Teden, aktualne reportaže. 20.00 Dnevnik. 20.10 Probna pot, madžarski č/b film iz cikla F. Mariassy. 21.35 Telešport. 22.20 Vikend program.	RADIO MURSKA SOBOTA 16.00 — Najlepše želje s čestitkami in pozdravi, 16.30 — Aktualno, 16.55 — Obvestila, 17.00 — Sport, 17.30 — Glasba — reklama — glasba, 18.00 — Iskanje — znanje — ustvarjanje, 18.15 — Najlepše želje s čestitkami in pozdravi, 19.00 — Vključitev osrednjega slovenskega sporeda. TV LJUBLJANA 17.20—00.00 Teletekst RTV Ljubljana. 17.35 Poročila. 17.40 Veselo na delo, oddaja za otroke. 17.55 O kresih se dan obesi, otroška oddaja. 18.15 Plesne domislice, glasbena oddaja. 19.00 Danes. 19.30 TV dnevnik. 20.05 J. Doniol-Valeroze: Pogrešam ga II., 3. del francoske nadaljevanke. 21.05 Omizje: produktivne naložbe občanov. 22.45 Poročila. 22.50 Poletna noč. Oddajniki II. TV mreže: 17.10 TV dnevnik. 17.30 Otroška oddaja. 18.00 Požari pretijo jadrani, izobraževalna oddaja. 18.30 Premor. 18.40 Številke in črke — kviz. 19.00 Videogodba. 19.30 TV dnevnik. 20.00 Tehnike likovnega upodabljanja, dokumentarna serija. 20.45 Včeraj, danes, jutri. 21.00 Zrebanje lota. 21.05 Narodna glasba. 21.50 Muppet show. 22.20 Izobraževalna oddaja. TV ZAGREB Prvi program 9.00 Poletno dopoldne, 15.40 Poletno popoldne, 17.10 Otroški in mladinski spored, 19.30 Dnevnik, 20.00 Sinovi in hčere Jakoba Steklarja, 21.00 Kontaktni magazin, 22.15 Dnevnik, 22.35 Program plus. TV AVSTRIJA Prvi program 9.00 Poročila, 9.05 Tv v šoli, 10.30 Ponovitve, 13.00 Poročila, 16.05 Otroški in mladinski spored, 18.00 Avstrija v sliki, 18.30 Družinski magazin, 19.00 Avstrija danes, 19.30 Čas v sliki, 20.15 Svet in mi, 21.15 Dallas, 22.00 Zrcalne slike, 22.45 Dvoboj (film). Drugi program 17.00 Tv v šoli, 17.30 Usmeritev, 18.00 Vroči obkladki, mrzle kopeli, 18.30 Colt reši vse, 19.30 Čas v sliki, 20.15 Kviz, 21.15 Čas v sliki, 21.35 Kulturni žurnal, 21.45 Klub 2. lubljanska banka TV MADŽARSKA 18.15 Poročila. 18.20 Stanovanjska hiša '87. 19.00 Film s XXVII. TV srečanja v Vespremu. 19.05... in sedaj bom pela, spored Heddi Varadi. 19.45 Večerna pravljica. 20.00 Poročila. 20.05 Hermelin, TV variacija igre D. Szomoryja, pon. 21.45 Na krilih vetra, večer skladatelja Huske v TV studiju št. IV, ponovitev. 22.40 Poročila. lubljanska banka TV KOPER 14.00 Tv novice. 14.10 Novi Scotland Yard — telefilm. 15.00 Program za otroke: Risanke in telefilmi. 17.30 Start. 18.00 Zdravnik in otrok — Nasveti pediatrov, v živo. 19.00 Odprta meja. 19.30 TVD stičišče. 19.45 Mesto danes. 20.00 Tim Conway: Telefilm. 20.25 Tv novice. 20.30 Film: Anatomija neke ljubezni. Igrajo: Barbara Britska, Jean Novicki. Režija: Roman Zaluski. 22.10 TVD vsedanes. 22.25 Zdravnik in pacient — Oddaja o medicini. 23.05 Hazabel — Telefilm.	RADIO MURSKA SOBOTA 16.00 — Najlepše želje s čestitkami in pozdravi, 16.30 — Aktualno, 16.55 — Obvestila, 17.00 — Gospodarska tema, 17.30 — Glasba — reklame — glasba, 18.00 — Iščemo odgovore na vaša vprašanja, 18.30 — Lepo je v naši domovini biti mlad... mladinska oddaja, 19.00 — Vključitev osrednjega slovenskega sporeda. TV LJUBLJANA 17.30—00.00 Teletekst RTV Ljubljana. 17.45 Poročila. 17.50 Pravljice iz lutarskega vozička: O lončarju in carju. 18.15 Živalski svet, izobraževalna oddaja. 19.00 Danes. 19.30 TV dnevnik. 20.05 Po sledih napredka. 20.50 Film tedna — ciklus švedskega filma: Orlov let. 23.20 TV dnevnik. 23.15 Poletna noč. Oddajniki II. TV mreže: 17.10 TV dnevnik. 17.30 Oliver Twist, otroška serija. 18.00 Izobraževalna oddaja. 18.40 Številke in črke — kviz. 19.00 TV koledar. 19.10 Risanke. 19.30 TV dnevnik. 20.00 Glasbeni večer. 21.30 Včeraj, danes, jutri. 21.45 Umetniški večer: Mirko Božić. TV ZAGREB Prvi program 9.00 Poletno dopoldne, 15.40 Poletno popoldne, 17.10 Otroški in mladinski spored, 19.30 Dnevnik, 20.00 Gibljive slike, 22.15 Dnevnik, 22.35 Program plus. TV AVSTRIJA Prvi program 9.00 Poročila, 9.05 Tv v šoli, 10.30 Ponovitve, 13.00 Poročila, 16.05 Otroški in mladinski spored, 18.00 Avstrija v sliki, 18.30 Družinski magazin, 19.00 Avstrija danes, 19.30 Čas v sliki, 20.15 Na obali (film), 22.25 Šport, 23.05 Magnum (film). Drugi program 17.00 Vzgojna oddaja, 17.30 Colt reši vse, 19.30 Čas v sliki, 20.15 Ponovno rojstvo Angkorja (reportaža), 21.15 Čas v sliki, 21.35 Kulturni žurnal, 21.45 Kunša, kralj opija (dok. film), 22.30 Dežela in sinovi (film). TV MADŽARSKA 9.05 Početniška matineja, filmi za otroke. 10.50 Studio '87, pon. 16.30 Moja Japonska, Kurokawa Kisho. 17.15 Svet jezika. 17.55 Dokumentarna reportaža. 18.50 Cim cim, literarne uganke za otroke. 19.30 TV dnevnik. 20.05... in tretjič! Umska licitacija v marmornih dvorani madžarskega radia. 21.05 Moški in ženska, Karintijev večer. 22.15 Še vruči bodo videli. 23.00 TV dnevnik. TV KOPER 14.00 Tv novice. 14.10 Novi Scotland Yard — telefilm. 15.00 Otroški program: risanke in telefilmi. 17.30 Dokumentarec: En prvak, tisoč prvakov. 18.00 Nora ljubezen — telenovela. 19.00 Odprta meja. 19.30 TVD stičišče. 19.45 Mesto danes. 20.00 Tim Conway — telefilm. 20.25 Tv novice. 20.30 Film: Ti so oči dr. Mabuseja, igrajo: Peter Van Eyck, Sabine Bethmann, režija: Paul May	RADIO MURSKA SOBOTA 16.00 — Najlepše želje s čestitkami in pozdravi, 16.30 — Aktualno, 16.55 — Obvestila, 17.00 — Oddaja o kulturi — 17.30 — Glasba — reklame — glasba, 18.00 — Iz delegatskih klopi, 18.10 — Miš-maš, 18.30 — Najlepše želje s čestitkami in pozdravi, 19.00 — Vključitev osrednjega slovenskega sporeda. TV LJUBLJANA 17.35—00.00 Teletekst RTV Ljubljana. 17.50 Poročila. 17.55 K. Brenkova: Deklica Delfina in lisica Zvitorepka — Nedeljska cesta. 18.05 Zmajev ples, oddaja za otroke. 18.25 Potrošniška porota. 19.00 Danes. 19.30 TV dnevnik. 20.05 Tednik. 21.10 H. de Man: Naraščajoče vode, 6. del nizozemske nadaljevanke. 22.00 TV dnevnik. 22.15 Poletna noč. Oddajniki II. TV mreže: 17.10 TV dnevnik. 17.30 Otroška oddaja. 18.00 Govorimo o zdravju, izobraževalna oddaja. 18.40 Številke in črke — kviz. 19.00 TV koledar. 19.10 Risanke. 19.30 TV dnevnik. 20.00 Domači ansambli: Ansambel Marelja. 20.35 Poročila. 20.55 Dokumentarni večer.	

kino

SPORED FILMOV KINO »PARK« M. SOBOTA od 19. do 25. junija 1987

19. junija ob 18. uri amer. mlad. film VRAGOLIJE DIJAŠKEGA OBDOBJA

19. junija ob 20. uri amer. film GOLA KLETKA (Mladini do 16. leta ne dovolimo ogleda filma!)

21. junija ob 16. in 18. uri amer. mlad. film VRAGOLIJE DIJAŠKEGA OBDOBJA

21. junija ob 20. uri amer. film GOLA KLETKA (Mladini do 16. leta ne dovolimo ogleda filma!)

22., 23. in 24. junija ob 18. in 20. uri amer. film TOP GUN

25. junija ob 18. uri amer.-kanad. film PARK JE MOJ

25. junija ob 20. uri it. erot. film SUŽNJA GREHA (Mladini do 16. leta ne dovolimo ogleda filma!)

prodam

HIŠO Z VINOGRADOM IN ZEMLJIŠČEM V DOLGOVAŠKIH GORICAH 152 prodam. LE-10817
MLADIČE DOBERMANE, VRHUNSKA POREKLA, prodam. Dezider Nagy, Gaberje 29. LE-10814
BARVNI TELEVIZOR GORENJE KORTING, nov, 66 cm, prodam. Lendava, Kajuhova 3. LE-10815
KASETOFON z dvema kasetama in odklopljivimi zvočniki, prodam. Rajko Vuković, Ljutomer, Postružnikova 1. IN-18198
ŠIPON, 1200 l, prodam. Rebernik, Stročja vas 31, telefon: 81-861. IN-18200
PEUGEOT 504 GL, letnik 1977, prodam. Godec, Ljutomer, Jurčičeva 8. IN-18196
KRAVO s telotom prodam. Slavko Kozar, Pristava 17 a, Ljutomer. IN-18199
PLEMENSKE MERJASCE, svinje za pripust in breje svinje prodam. Janko Korošič, Veržej, Trg Slavka Osterca 21, telefon: 82-554. IN-18202
KRAVO, brejo z drugim telotom sedem mesecev, prodam. Dolina 38. M-16762
ZASTAVO 750 in TOMOS 15 SLC, skoraj nov, prodam. Trdkova 68. M-16765
KRAVO, staro osem let, kontrola A, breja devet mesecev, prodam. Vučja Gomila 59. M-16769
VINO, 300 l, prodam. Naslov v upravi lista. M-16772
KOMBINIRANI ŠTEDILNIK (2 plin, 2 elektrika), prodam. Jože Sapač, Murska Sobota, Stara 3. M-16773
MALE PUJSKE PRODAM. Murski Črnci 18. M-16775

PERLIT (toplotna izolacija za fasade), 100 vreč, prodam. Horvat, Murska Sobota, Zorana Velnjara 42 a, telefon popoldne: 26-578 ali 26-177. M-16776

ZASTAVO 750 in rezervni motor za zastavo 750 prodam. Stefan Šavel, Puconci 78 a. M-16777

POHIŠTVO ZA SPALNICO prodam. Krog, Murska 63. M-16778

VOZ z gumijastimi kolesi, 13-colni, zelo ugodno prodam. Murski Petrovci 15. M-16779

TRI KRAVE, vozne, kontrola A, in telico, staro pet mesecev, prodam. Jolanka Škerlak, Salovci 135. M-16780

ZASTAVO 850 KOMBI, zaprt, letnik 1981, registriran do maja 1988, ugodno prodam. Informacije popoldne: 22-354 ali popoldne: 22-888. M-16781

DVA KAVČA po ugodni ceni prodam. Jože Časar, Tropovci 25. M-16782

MOPED AVTOMATIK in štiri radiatorje, nove, poceni prodam. Nandi Šlihtuber, Murska Sobota, Šumenjakova 5, telefon: 21-981. M-16783

IMT 533, malo rabljen, prodam. Fleger, Lomanose 34, p. Gornja Radgona. M-16785

ZASTAVO 750 prodam. Fokovci 47. M-16786

MZ 250 ugodno prodam. Jože Sinic, Dolnji Slaveči 124. M-16787

OSEBNI AVTO RENAULT 6, letnik 1971, z manjšim popravilom, nevozen prodam. Jože Antolin, Beltinci, Dobelska 5. M-16788

BARVNI TELEVIZOR GORENJE SAFIR, brezhiben, štedilnik gorenje (4 plin, 2 elektrika), prodam. Telefon: 22-695. M-16789

OSEBNI AVTO FORD CAPRI prodam. Ivan Režonja, Ivanci 45. M-16791

ZASTAVO 750, staro 30 mesecev, prodam. Telefon: 70-089. M-16792

OPREMO ZA DISCO prodam. Telefon: 23-387. M-16796

MOPED 14 M, letnik 1982, dobro ohranjen, prodam. Tropovci 55. M-16799

LADO 1300 S, staro tri leta, prodam. Telefon po 15. uri: 79180. Jože Kováč, Segovci 65, p. Apače. M-16800

JADRALNO DESKO IMGRAD prodam. Murska Sobota, Slave Klavore 12, telefon: 21-306. M-16801

MEŠANI GOZD (bukev, bor), 1 ha, prodam. Naslov v upravi lista. M-16804

KRAVO s telotom prodam. Čičekča vas 37. M-16805

AVTO LADA 1600 LS, letnik 1982, na prodaj, Stefan Tibaut, Hotiza 166. M-16807

REZERVNE DELE ZA MOSKVIČ 408, prodam. Karel Šinko, Rogoševci 88, zvečer. M-16808

TRI KRAVE, kontrola A, breje pet mesecev, nujno prodam. Jože Žalig, Hotiza 190. M-16809

KRAVE PO IZBIRI prodam. Kisilak, Kruplivnik 56. M-16810

KRAVO, starejšo, brejo osem mesecev, in zastavo 750, letnik 1980, registrirano do oktobra, prodam. Beznovič 6. M-16811

BARVNI TELEVIZOR GORENJE, star devet let, prodam. Telefon: 22-178. M-16812

AVTO ZASTAVA 850, letnik 1979 (po delih), in MOPED TLS 14, v voznem stanju, prodam. Karel Kerec, Andrejci 10. M-16813

AVTO ZASTAVA 850, letnik 1979 (po delih), in MOPED TLS 14, v voznem stanju, prodam. Karel Kerec, Andrejci 10. M-16813

AVTO ZASTAVA 850, letnik 1979 (po delih), in MOPED TLS 14, v voznem stanju, prodam. Karel Kerec, Andrejci 10. M-16813

AVTO ZASTAVA 850, letnik 1979 (po delih), in MOPED TLS 14, v voznem stanju, prodam. Karel Kerec, Andrejci 10. M-16813

AVTO ZASTAVA 850, letnik 1979 (po delih), in MOPED TLS 14, v voznem stanju, prodam. Karel Kerec, Andrejci 10. M-16813

AVTO ZASTAVA 850, letnik 1979 (po delih), in MOPED TLS 14, v voznem stanju, prodam. Karel Kerec, Andrejci 10. M-16813

AVTO ZASTAVA 850, letnik 1979 (po delih), in MOPED TLS 14, v voznem stanju, prodam. Karel Kerec, Andrejci 10. M-16813

AVTO ZASTAVA 850, letnik 1979 (po delih), in MOPED TLS 14, v voznem stanju, prodam. Karel Kerec, Andrejci 10. M-16813

AVTO ZASTAVA 850, letnik 1979 (po delih), in MOPED TLS 14, v voznem stanju, prodam. Karel Kerec, Andrejci 10. M-16813

AVTO ZASTAVA 850, letnik 1979 (po delih), in MOPED TLS 14, v voznem stanju, prodam. Karel Kerec, Andrejci 10. M-16813

AVTO ZASTAVA 850, letnik 1979 (po delih), in MOPED TLS 14, v voznem stanju, prodam. Karel Kerec, Andrejci 10. M-16813

AVTO ZASTAVA 850, letnik 1979 (po delih), in MOPED TLS 14, v voznem stanju, prodam. Karel Kerec, Andrejci 10. M-16813

AVTO ZASTAVA 850, letnik 1979 (po delih), in MOPED TLS 14, v voznem stanju, prodam. Karel Kerec, Andrejci 10. M-16813

AVTO ZASTAVA 850, letnik 1979 (po delih), in MOPED TLS 14, v voznem stanju, prodam. Karel Kerec, Andrejci 10. M-16813

AVTO ZASTAVA 850, letnik 1979 (po delih), in MOPED TLS 14, v voznem stanju, prodam. Karel Kerec, Andrejci 10. M-16813

AVTO ZASTAVA 850, letnik 1979 (po delih), in MOPED TLS 14, v voznem stanju, prodam. Karel Kerec, Andrejci 10. M-16813

AVTO ZASTAVA 850, letnik 1979 (po delih), in MOPED TLS 14, v voznem stanju, prodam. Karel Kerec, Andrejci 10. M-16813

AVTO ZASTAVA 850, letnik 1979 (po delih), in MOPED TLS 14, v voznem stanju, prodam. Karel Kerec, Andrejci 10. M-16813

AVTO ZASTAVA 850, letnik 1979 (po delih), in MOPED TLS 14, v voznem stanju, prodam. Karel Kerec, Andrejci 10. M-16813

AVTO ZASTAVA 850, letnik 1979 (po delih), in MOPED TLS 14, v voznem stanju, prodam. Karel Kerec, Andrejci 10. M-16813

AVTO ZASTAVA 850, letnik 1979 (po delih), in MOPED TLS 14, v voznem stanju, prodam. Karel Kerec, Andrejci 10. M-16813

AVTO ZASTAVA 850, letnik 1979 (po delih), in MOPED TLS 14, v voznem stanju, prodam. Karel Kerec, Andrejci 10. M-16813

AVTO ZASTAVA 850, letnik 1979 (po delih), in MOPED TLS 14, v voznem stanju, prodam. Karel Kerec, Andrejci 10. M-16813

AVTO ZASTAVA 850, letnik 1979 (po delih), in MOPED TLS 14, v voznem stanju, prodam. Karel Kerec, Andrejci 10. M-16813

AVTO ZASTAVA 850, letnik 1979 (po delih), in MOPED TLS 14, v voznem stanju, prodam. Karel Kerec, Andrejci 10. M-16813

AVTO ZASTAVA 850, letnik 1979 (po delih), in MOPED TLS 14, v voznem stanju, prodam. Karel Kerec, Andrejci 10. M-16813

AVTO ZASTAVA 850, letnik 1979 (po delih), in MOPED TLS 14, v voznem stanju, prodam. Karel Kerec, Andrejci 10. M-16813

AVTO ZASTAVA 850, letnik 1979 (po delih), in MOPED TLS 14, v voznem stanju, prodam. Karel Kerec, Andrejci 10. M-16813

ZADNJA VRATA GOLFA, letnik 1982, malo poškodovana, prodam. Vladimir Kavs, Gornja Radgona, Prešernova 24, telefon popoldne: 74-743. M-16830

STANOVANJSKO HIŠO z gospodarskimi poslopi, sadovnjakom, po želji tudi z uijami, prodam. Informacije: Gorica 30, telefon: 72-609. M-16831

RENAULT 4 GTL, letnik 1983, registriran do 27. maja 1988, prevoženih 31.200 km, ugodno prodam. Franc Horvat, Grad 194, p. Grad. M-16832

SEDEŽNO GARNITURO prodam. Zadravec, Lendavska 17 e, telefon: 25-594. M-16834

OSEBNI AVTOMOBIL WARTBURG, letnik 1977, ugodno prodam. Puconci 90. M-16835

DVE MLADI KRAVI prodam. Jože Vouri, Mala Polana 114. M-16836

TRAKTOR FERGUSON s koso prodam. Telefon: 77-646. M-16837

STAREJŠO SKODO ugodno prodam. Telefon: 21-968. M-16839

MALE PUJSKE PRODAM. Satahovič 11. M-16840

ZASTAVO 101 MEDITERAN, december 1980, prodam. Telefon po 15. uri: 73-303. M-16841

OPREMLJEN AKVARIJ Z RIBAMI PRODAM. Penhofer, Beltinci, Prekmurska 4. M-16844

MOTORSKO KOLO JAWA 350, letnik 1986 (še v garanciji), prodam za 700.000 din. Trstenjak, Melanjski vrh 8, p. Radenci. M-16843

SKODO, letnik 1973, prodam. Gujzman, Bratanci 90. M-16845

ZASTAVO 750, LC, letnik 1979/1980, prevoženih 48.000 km, prodam. Mertuk, Boreci 33 c, p. Križevci pri Ljutomeru. IN-18193

OPEL KADEIT, letnik 1976, dobro ohranjen, ugodno prodam. Ogled od 7. do 16. ure. Stanko Marinič, Ljutomer, Ormoška 57. IN-18194

WARTBURG CARAVAN ugodno prodam. Ljutomer, Cankarjeva 8. IN-18191

TALNE PLOŠČE, marmor, 28 m², ugodno prodam. Modic, Stročja vas 33 a, p. Ljutomer. IN-18190

PARCELO NA VANEČI št. 58 a, ob glavni cesti (sadevniak in travnik), možnost zidave, prodam. Naslov v upravi lista, telefon: 21-854. M-16846

TOMOS AVTOMATIK A 3 ML, dobro ohranjen, prodam. Interesenti naj se ogledajo po 19. uri. Robert Tješinski, Murska Sobota, Titova t.b. M-16847

FORD ESCORD, starejši letnik, generalno obnovljen, registriran do aprila 1988, prodam. Balažič, Turnišče, Stefana Kovčiča 130. M-16848

MALE PUJSKE PRODAM. Flisar, Gradišče 50. M-16851

PRIKOLICO BRAKO prodam. Telefon: 23-937. M-16852

MOPED ML 3, dobro ohranjen, prodam. Telefon: 23-440. M-16853

TRAVO ZA KOŠNJO NA PETANJCIH prodam. Berden, Tropovci 70. M-16854

RENAULT 4, letnik 1977, in 126 P, letnik 1979, prodam. Černelavci, Gorička 68. M-16855

KRAVO, staro šest let, in enomesečno tele prodam. Lajos Gomboc, Dobrovnik 73. M-16857

ZASTAVO 101, dobro ohranjeno, letnik 1979, prodam. Telefon: 76 044. M-16860

KOMBI ZASTAVO 850, letnik 1979, prodam. Telefon zvečer: 24 881. M-16861

MOPED (brez izpita) prodam. Volf, Murska Sobota, Stara 3. M-16863

VINO (šmarcnico) prodam. Filovci 152. M-16864

POČITNIŠKO HIŠICO — ZIDANICO, 6 x 7, na Vaneči, 10 arov parcele (sadevniak, bradje 7e rodijo, star osem let), prodam. Janez Zobarč, Murska Sobota, Gregorčičeva 55, telefon: 21 854. M-16865

MLADO KRAVO s telotom prodam. Črenšovci 101. M-16867

JUGO 45, letnik 1982, prodam. Stanek Lulik, Murska Sobota, Staneta Rozmana 4, telefon: 26 350. M-16868

BLAZINE, polnjene s perjem, prodam. Rojko, Stara 3, telefon: 21 568. M-16869

ŠIVALNI STROJ PRODAM. Cena 220.000 din. Vida Kováč, Murska Sobota, Mojstrica 1. M-16870

KRAVE (po izbiri) prodam. Obal, Strukovci 24. M-16871

TRI KRAVE, kontrola A, zaradi bolezni lastnika prodam. Vrečič, Zenkovič 48. M-16872

TELEVIZOR, črno-beli, star štiri leta, prodam. Cena 100.000 din. Vutek, Kapca 148. M-16873

KRAVO, voznik, staro deset let, brejo šest mesecev, in mešano vino prodam. Lipovci 179. M-16883

KMEČKO DOMAČUJO Z GOZDOM (1,18 ha) v Kozmincih pri Podlehniku prodam. Telefon: 062 39 926. M-OP

GS 1220, letnik 1974, prodam. Frumen, St. Rozmana 14, telefon: 23 102. M-16874

CITROEN PALAS, 1978, prodam. Telefon: 71 371. M-16875

STANOVANJSKO HIŠO, novo, prodam. Lipovci 52. M-16877

NESNICE,

mlade jarčice, pasme hisex, rjave, stare 12 tednov, 3-krat cepljene, odlične nesnice, napredaj po zelo ugodni ceni. Vsak, ki kupi 10 jarčic, dobi eno zastoj. Pohitite z ugodnim nakupom, ki je podaljšán do 30. junija, po tem datumu bo prodaja za letos končana. Naročila sprejema in daje vse informacije: Fanika Štadler, gostilna Bakovci, Soboška 4, telefon: (069) 76-121.

ZASTAVO 750, letnik 1976, prodam. Virag, Bratanci 120. M-16878

KOSILNICO REX COMBI UNIVERZAL IN PLASTIČNE CEVI, 3,4 colne, za vodovod, 90 m, ugodno prodam. Informacije: Franc Vogrinec, Sp. Ščavnica 52. M-13538

FORD 12 M, letnik 1967, registriran, vozen, prodam. Zemljič, Gornja Radgona, Ljutomerska 15. M-13539

STROJ ZA VARJENJE IN REZANJE PLASTIKE prodam. Cena 150 SM. Telefon od 10. do 12. ure: 74 449. M-13540

MLADO KRAVO, brejo osem mesecev, prodam. Strehovci 22. M-14541

BOČNO KOSO ZA TRAKTOR IMT DEUTZ IN FIAT ŠTORE prodam. Jože Horvat, Markovci 8, p. Šalovci. M-13542

ZASTAVO 101, dobro ohranjeno, prodam. Žižki 82, p. Črenšovci. M-13543

PRIKOLICO BRAKO, rabljeno 15 dni, prodam za 600.000 din. Dušan Zemljič, Murska Sobota, Stefana Kuzniča 11, telefon: 22 418. M-13540

ZASTAVO 850, letnik 1982, karamboliran prednji del, prodam. Noršinci 19. M-16881

PLEMENSKO BREJO KRAVO, odlično mlekarico, prodam zaradi preusmeritve kmetije. IN-18205

TELICO, brejo sedem mesecev in suhe plohe prodam. Zadravec, Veščica 33. Ljutomer. IN-18204

LADO, letnik 1987, prodam. Vinkovci, Stari trg 5, Veržej. IN-18207

TRAKTOR IMT 579, dvojni pogon, letnik 1979, vozen, prodam ali zamenjam za manjši IMT. Branko Ščavničar, Robadje 116, Strigova, telefon od 6. do 14. ure: (069) 81 257. IN-18208

AVTO FORD TAUNUS 17, motor generalno pregledan, MOPED 14 M in AVTOMATIK, YAMAHA 21 SIN-TESIEZER, orgle super tiger, ekvin-leizer, 10-kanalni, elektroharmonika, montarbo pevsko, 6 izhodov, 100 W, avtoradio kasnetnik z ekvilineizerjem in harmoniko 120, bas hohner verdi poceni prodam. Alojz Copot, Ljutomer, Uziška 3 a, telefon: 81 222. IN-18206

GOLF JGL, letnik 1981, prodam. Telefon: (069) 81 879. IN-18209

NEDOKONČANO ATRIJSKO HIŠO NA LEPI LOAKCIJI, 1 km od Ljutomera, ugodno prodam. Parcela je v izmeri 16 a, voda in elektrika v hiši. Vse informacije za resne kupce pri lvi Rajhu, Slamnjak 8, Ljutomer. IN-18210

AUDI 80 LS, dobro ohranjen, prodam. Informacije po telefonu od 16. do 18. ure: (069) 22 275. M-16901

KRAVO, mlado, z drugim telotom brejo osmi mesec in telico, staro sedemnajst mesecev, prodam zaradi bolezni lastnika. Tubola, Mačkovič 30. M-16902

KOMBAJN ZMAJ 780 SPECIAL, pripravljen za žetev in POLTOVORNI KOMBI IMV RENAULT prodam. Pavel Šiftar, Polana 2, p. Puconci. M-16904

ŠKODO, letnik 1979, registriran do leta 1988, ugodno prodam. Mihael Sebanjčič, Rakičan, Prešernova 9. M-MM

Pri objavi V SPOMIN za pokojno

KRISTINO BALAŠKO iz Vučje Gomile

NATAKARICO ALI DEKLE ZA POMOČ V KUHINJI ZAPOSILI GOSTILNA KOVAČ, LITIJA. Telefon: (061) 881 290. IN-18197. KV DELAVCA za delo pri plastiki iščem. Bela Banko, Murska Sobota, C. Metodova 50 a. M-16784

SOBO V MURSKI SOBOTI ALI OKOLICI iščem. Naslov v upravi lista. M-16826. ENO ALI DVOSOBNO STANOVA-NJE V MURSKI SOBOTI IŠČE MLAD PAR. Plačamo vnaprej. Telefon po 15. uri: 22 327. M-16858

ZAHVALA
Ob boleči izgubi drage mame

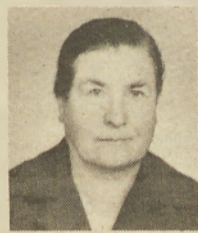
Terezije Trajber

roj. Solarič
iz Dobrovnika

se zahvaljujemo vsem sorodnikom, prijateljem, znancem in sovaščanom, ki so drago mamo pospremili na njeni zadnji poti ter ji poklonili vence in cvetje. Zahvaljujemo se medicinskemu osebju bolnišnice v Rakičanu za zdravniško nego ter vsem, ki so ji kakorkoli pomagali.

Dobrovnik, 10. maja 1987

ŽALUJOČI: MARIA GYÖRI, roj. Trajber z družino iz Avstralije

Niti zbogom nisi rekla,
niti roke mi podala,
smrti te vzela je prerano,
a v mojem srcu boš ostala.

V SPOMIN

21. junija bo minilo šest let, polnih žalosti, odkar me je zapustila draga žena

Marjeta Turner

roj. Pojbič
iz Vučje gomile

Vsem, ki se je še spominjate, prinašate cvetje na njen prerani grob in prižigate sveče, iskrena hvala!

ŽALUJOČI: MOŽ ŠTEFAN

Kako je hiša strašno prazna,
odkar v njej očeta ni.
Ta izba prej tako prijazna,
odljudna, tuja se nam zdi.

V SPOMIN

Te dni mineva leto žalosti, odkar nas je zapustil naš najdražji

Ignac Hozjan

iz Dolnje Bistrice

Hvala vsem, ki ste ga spoštovali, postojite ob njegovem grobu ter prižigate sveče.

ŽALUJOČI: žena Terezija, sin Dušan ter hčerki Nadja in Terezija z družinami

ZAHVALA

V 60. letu starosti nas je nepričakovano zapustil dragi mož, oče, dedek, brat in sorodnik

Franc Škodnik

iz G. Slaveč

Ob boleči izgubi se iskreno zahvaljujemo vsem sorodnikom, znancem, sosedom in vsem, ki ste mu poklonili cvetje in ga pospremili na zadnji poti.

Iskrena hvala g. duhovniku za pogrebni obred, pevcem za odpete žalostinke, gasilskemu društvu G. Slaveč in drugim gasilskim društvom, predstavniku KS, kolektivom Mure iz M. Sobote, LB-Pomurske banke iz M. Sobote in Gradisa iz Maribora.

Žalujoci: žena Marija, hčerke Nada, Majda in Jolanka z družinami, Jože z družino od Jurija, bratje in sestre z družinami ter drugo sorodstvo

ZAHVALA

V 73. letu starosti nas je zapustila naša draga

Helena Sečko

iz Gorice

Iskreno se zahvaljujemo vsem, ki ste nam v težkih trenutkih stali ob strani, nam pisno in ustno izrekli sožalje, darovali v dobrodelne namene, za vence in cvetje ter jo pospremili na njeni zadnji poti.

Zahvaljujemo se zdravstvenemu osebju internega oddelka bolnišnice v Rakičanu, posebno dr. Štivanu in medicinskim sestram pri dializi.

Prisrčna hvala g. duhovniku za pogrebni obred, pevcem za odpete žalostinke in govornici KS za poslovilne besede ob odprtem grobu.

ŽALUJOČI: VSI, KI SMO JO IMELI RADI

ZAHVALA

Ob kruti usodi, ko nas je v 25. letu starosti tragično, mnogo prežgodaj v prometni nesreči za vedno zapustil naš dragi mož, zet in svak

Mitja Marin

iz Ljubljane

se zahvaljujemo vsem sorodnikom, sosedom in prijateljem, ki so nam v teh težkih trenutkih stali ob strani, sočustvovali z nami ter mu poklonili vence in cvetje.

ŽALUJOČA DRUŽINA BERDEN IZ MARTJANEC

ZAHVALA

V 59. letu starosti nas je po krajši boleznici nepričakovano zapustil naš najdražji

Cvetko Pečelin

iz Petišovca

Z bolečino v srcu se zahvaljujemo vsem sorodnikom, sosedom, prijateljem in znancem, ki so nam izrekli sožalje, darovali vence in cvetje ter ga v tako velikem številu pospremili na zadnji poti.

Iskrena hvala osebju soboške bolnišnice, oddelku za ušesa, nos in grlo, za vso nego.

Hvala za odpete žalostinke, govornikom za ganljive besede, gasilcem, borcem NOV, športnemu društvu Petišovci in g. duhovniku za pogrebni obred.

Vsem še enkrat — iskrena hvala

ŽALUJOČI: VSI NJEGOVI

Saj ni rečeno, da te ni,
čeprav v teh dnevih sonca ni,
čeprav besede dah nam peša
in solze brišejo oči.
Čeprav tvoj glas se več neliši,
beseda tvoja v nas živi,
povsod te čutimo mi vsi,
med nami si!

ZAHVALA

Mnogo prežgodaj, v najlepših letih, nas je zapustil naš dragi mož, oče, sin, brat in stari oče

Anton Šajher

iz Beltince
Ribiška pot 2

Iskreno se zahvaljujemo vsem, ki ste nam v teh nenadnih težkih trenutkih stali ob strani, nam pomagali, nas tolažili. Še posebej iskrena hvala vsem sosedom, sorodnikom, prijateljem in znancem, ki ste ga v tako velikem številu pospremili na tej ganljivi zadnji poti, kolektivu SGP Pomurje M. Sobota in njegovim sodelavcem, kolektivu Potrošnika, tozdr Preskrba M. Sobota, sodelavcem blagovnice Ravenka Beltinci, GD Beltinci, ZRVS Beltinci in vsem govornikom za ganljive besede ob slovesu. Iskrena hvala g. duhovniku za pogrebni obred in pevcem za odpete žalostinke. Hvala tudi vsem, ki ste darovali vence, šopke, za sv. maše in v druge namene. Ohranili ga bomo v svojih srcih in mislih!

VSI NJEGOVI

ZAHVALA

V 71. letu starosti nas je zapustil naš dragi

Franc Lepoša

iz Dolenc

Iskreno se zahvaljujemo vsem sorodnikom, sosedom, znancem in prijateljem ter sodelavcem Moravskih Toplic, ki so ga pospremili na njegovi zadnji poti, mu darovali vence in cvetje, nam pa izrekli sožalje.

Posebna hvala dr. Alojzu Horvatu, g. duhovniku za pogrebni obred, pevcem za odpete žalostinke in tov. Zorki za poslovilne besede.

Dolenci, 30. maja 1987

ŽALUJOČI: VSI NJEGOVI

ZAHVALA

Ob boleči izgubi naše drage mame, babice, prababice, tašče in sestre

Rozalije Radišič

roj. Trajber
iz Kobilja

se iskreno zahvaljujemo vsem sorodnikom, sosedom, prijateljem in znancem, ki ste drago pokojnico pospremili na njeni zadnji poti, ji darovali vence in cvetje ter za izrečeno sožalje. Prisrčna hvala g. duhovniku za pogrebni obred, pevcem za odpete žalostinke in govorniku KS Kobilje za poslovilne besede. Posebna hvala družini Bukovec za vso pomoč ter delovnim organizacijama Splošna bolnišnica M. Sobota in Komunalni servis Koper.

ŽALUJOČI: VSI NJENI

ZAHVALA

V 72. letu starosti nas je nepričakovano zapustil naš dragi

Štefan Legen

upokojenec
iz M. Sobote

Iskreno se zahvaljujemo vsem sorodnikom, sosedom, prijateljem in znancem, ki ste ga v tako velikem številu pospremili na njegovi zadnji poti in sočustvovali z nami. Posebna hvala osebju internega oddelka, posebej dr. Štivanu za pomoč v poslednjih trenutkih. Iskrena hvala g. kaplanu za pogrebni obred, pevcem, govornikom, darovalcem cvetja in vsem, ki ste kakorkoli darovali v spomin nanj.

ŽALUJOČI: VSI NJEGOVI

Ne jokajte ob mojem grobu,
le riho k njemu pristopite,
spomnite se, kako trpel sem,
in večni mir mi zaželite.

ZAHVALA

V 76. letu starosti nas je po dolgotrajni in hudi bolezni za vedno zapustil naš dragi mož, boter, brat, stric, svak, ujec in sosod

Štefan Horvat

iz Žižkov 92

Ob boleči izgubi se iskreno zahvaljujemo vsem sorodnikom, prijateljem, znancem, botrini in sosedom, ki ste dragega pokojnika pospremili na njegovi zadnji poti, mu darovali vence in cvetje, meni pa izrekli sožalje. Posebna hvala vsem, ki ste ga med njegovo boleznijo obiskovali na domu in v bolnici. Zahvaljujemo se tudi zdravstvenemu osebju internega oddelka bolnišnice v Rakičanu, dr. Korošcu, dr. Horvatu iz Trnja in osebju zdravstvene ambulante Črenšovci za lajšanje bolečin. Prisrčna hvala g. kaplanu za pogrebni obred, pevcem za odpete žalostinke ter domačemu gasilskemu društvu.

Žižki, 29. maja 1987

Žalujoci: žena Ana, brat Ivan ter sestre Gizela in Marija z družinami, sestra Olga in drugo sorodstvo

Vaja uspela brez vaje

Brodarsko društvo Bistrica in Sekretariat za ljudsko obrambo SO Lendava sta bila minulo nedeljo organizatorja vaje z gumijastimi čolni na reki Muri pri Srednji Bistrici. Povabilo za sodelovanje je prejelo 7 ekip civilne zaštite iz obmurskih krajev v občini Lendava, Murska Sobota in Ljutomer. Žal so se pripeljali (po Muri) na preizkus le Ižakovčani, ki so potem z veslanjem čez reko in nazaj (za točkovanje) dokazali, da so dokaj dobro pripravljeni za morebitno reševanje ljudi in premoženja v primeru poplav. Za vožnjo čez Muro in nazaj so porabili samo 2 minuti in pol. S tem so osvojili tudi pokal Sekretariata za ljudsko obrambo občine Lendava.

Drugi ekipi torej ni bilo na preizkus — nekaterih iz objektivnih, drugih pa najbrž tudi subjektivnih razlogov, ker niso pravočasno preverili, kako je s čolni in opremo.

Vaja je torej brez vaje pokazala, da bo treba na tem področju več storiti. Hkrati je bila to tudi prireditev v okviru praznika občine Lendava. J. G.

USPELE VAŠKE IGRE

Taristično opeševalno društvo z Razkrižja je v nedeljo pripravilo 6. vaške igre. V svojem namenu in po prikazanih igrah so v celoti uspeli, saj so poleg zabave ponudili tudi obilico novosti — recimo predstavitev stare pastirske igre svinjkanje — in dokazale, da te igre krajane resnično družijo s sosedi (KS Čven in Strigova) in organizacijami združenega dela (Krk in tozdr Isis in Murin tozdr Oblačila). Poleg klepanja kose, vlečenja vrvi ... so, kot smo že rekli, iz pozabe izrgali staro pastirsko igro svinjkanje. Ta igra ima sicer nekatere elemente hokeja (na travi in tedu), vendar je podobnost le v tehniki premikanja svinje (v hokeju je to puck) s palicami, ki so podobne hokejskim. Vsebinsko in namen igre pa sta čisto drugačna. Če bodo vsako leto izrgali pozabi vsaj en običaj, ki je bil v navadi v teh krajih, potem bodo vaške igre na Razkrižju resnično dosegle svoj namen, gledalce pa še naprej zabavale. D. L.

Že tradicionalne vaške igre so ob koncu tedna pripravili tudi v krajevni skupnosti Selo—Fokovci. Novost letošnjih iger je bilo sestavljanje starega kmečkega voza, ki je vzbudilo med gledalci veliko zanimanje. Na letošnjih vaških igrah je zmagala ekipa iz Andrejce, pred Selom in Vučjo Gomilo, vse tri ekipe pa so osvojile tudi pokale. Foto: L. Kovač

IZBIRČNA SOLIDARNOST

O sistemu razdeljevanja solidarnostnega denarja je že bilo in gotovo še bo prelitto veliko tišarskega črnila, izmenjanih obilo različnih, včasih tudi diametralno nasprotnih mnenj. Nekatera pravila, ki določajo, če ti bo iz republiških solidarnostnih sredstev kaj kanilo ali ne, so dokaj sporna. Vse skupaj je tudi privedlo do razmišljanja o spremembah družbenega dogovora o načinu uporabe in upravljanja s sredstvi solidarnosti. Vendar pa se prizadevanja za novosti vlečejo že od leta 1984 sem, pa še vedno predvidevajo, da bo vsaj leto ali leto in pol ostalo po starem.

Nazadnje so potegnili kratko v soboški občini. Po pravilih igre je cenzus, se pravi spodnja meja škode, ki jo potem lahko delno povrnejo s solidarnostjo, 3 odstotke od družbenega proizvoda občine za prejšnje leto. Murska Sobota se je opekla dvakrat — prvič na skupni ravni, saj je odbor podpisnikov družbenega dogovora zavrnil zahtevek za odškodnino zaradi neupravičenega seštevavanja škod (omenjajo Černobil, ceste, točo in neurje). Vendar pa so bili v seštevavanje »primorani«, če so želeli prebiti magično mejo, ki jo določa cenzus.

Drugič pa je soboška občina izostala pri dodelitvi denarja za zimsko in spomladansko pozebo.

Na prvi pogled gre tu za nedopustno malomarnost odgovornih, ki bi denar morali zagotoviti. To zato, ker so denar za pozebo dobile prav vse pomurske občine in nekaj okoliških iz severovzhodne Slovenije, le za Mursko Soboto se zdi, da pozebe enostavno ni bilo. Vendar pa solidarnostne peripetije niso enoplastne, gre za cel klobčič, ki ga je treba razvozlati, preden so možni kakršni koli sklepi. Odgovorni občinski možje so namreč gotovo želeli dobiti denar, vložili so tudi zahtevek za odškodnino, pa je niso dobili. In tu smo pri jedru problema, imenovanega solidarnostni cenzus. Kmetijsko gospodarstvo je na primer delovna organizacija, ki ni le v mejah ene občine. Utrpeli so škodo tako v Len-

davi kot v Murski Soboti, vendar so dobili denar le v prvem primeru. Murska Sobota ima pač višji družbeni proizvod, manj vinogradov, spodnja meja ni dosežena in torej denarja ni. Tak način urejevanja solidarnostnih odnosov je gotovo pretog in prebirokratski, saj spodbuja zapiranje v občinske meje, poleg tega pa ni imun proti spekulacijam, raznim malverzacijam in nepravilnostim pri ocenjevanju škod.

Zato je eden predlogov severovzhodne Slovenije, ki sodi v vrsto sprememb družbenega dogovora, da naj bi bil del solidarnostnega denarja v občinah, ne pa, da se ves steka v republiki. Tako bi omogočili hitrejšo reagiranje na manjše nesreče, bilo bi manj birokratskih postopkov, pa tudi tovrstni nesmisli, ko gre za enako škodo, pa različno močna gospodarstva in s tem tudi selekcioniran denar iz sklada solidarnosti, bi izginili. Bojan Peček

Harmonikarji, dobimo se v Moravskih Toplicah!

Radio Murska Sobota bo letos že tretjič organizator izbirnega tekmovanja godcev na diatonično harmoniko za prireditev Zlata harmonika Ljubečne. Tudi tokrat bo tekmovanje v Moravskih Toplicah, v soboto, 4. julija, v okviru velike poletne prireditve Moravska noč.

Vabimo vse harmonikarje iz severovzhodne Slovenije, da se prijavijo in pokažejo svoje znanje. Vsi, ki se bodo uvrstili v sklepni del tekmovanja, se bodo pomerili za zlato, srebrne in bronaste plakete, za nagrado občinstva majolika, za plaketo Avgusta Stanka in za pokal zlata harmonika. Polfinale in finale bosta 5. in 6. septembra v Ljubečni.

Kako in do kdaj se prijaviti za nastop v Moravskih Toplicah? Možnosti sta dve. Prijavite se pisno, najkasneje do srede, 1. julija. Sporočite svoj točen naslov, letnico rojstva in naslov dveh skladb, ki jih nameravate zaigrati na nastopu. Skladbe ne smejo biti daljše od treh minut, vsaj ena pa naj bo ljudska oziroma starejša viža.

In druga možnost za prijavo je, da se do 1. julija osebno oglašite v uredništvu Radia Murska Sobota, Titova 29/I, in se o vsem neposredno pogovorite.

Se enkrat: Harmonikarji, dobimo se v Moravskih Toplicah!

Ob 60-letnici rejskega dela

Pomurski živinorejci obeležujejo letos dva pomembna jubileja, 60-letnico organiziranega rejskega in selekcijskega dela ter 35-letnico umetnega osemenjevanja. Rezultati, ki so jih dosegli v tem času se odražajo predvsem v kakovosti pomurskega plemenskega goveda, to pa bodo predstavili tudi na razstavi, ki bo v soboto na sejmišču v Murski Soboti, nanjo pa bodo rejci prignali 100 najbolj kakovostnih živali.

Prireditve ob obletnicah se bodo pričele že danes s slavnostnim zborom delavcev Živinorejsko-veterinarskega zavoda za Pomurje, jutri pa bo v hotelu Diana posvet na temo »Lisasto govedo in njegove možnosti razvoja. Prav tako jutri pa bo na ŽVZ tudi otvoritev adaptiranega hleva za proizvodnjo semen na prostorov za osemenjevanje.

Organizatorji pričakujejo, da si bo predvsem sobotno razstavo plemenske živine ogledalo veliko število obiskovalcev.

L. Kovač

S SELEKCIJO DO KAKOVOSTI — Kljub krizi v živinoreji je pomurskim rejcem uspelo ohraniti stalno osnovno plemenske črede v govedoreji, kakovost, ki so jo dosegli, pa je rezultat 60-letnega rejskega dela. Plemenske telice iz Pomurja so si uspešno utrle pot na jugoslovansko, pa tudi tuje tržišče, saj so jih doslej iz Pomurja prodali že okrog 17 tisoč. S kakovostjo so vedno dosegali tudi dobre cene,

žal pa v zadnjem času rejci s cenami niso najbolj zadovoljni. Na nedavnem sejmu plemenske živine v Murski Soboti so ponujali blizu 130 plemenskih telic, zanje pa so dobili v povprečju le 700 tisoč dinarjev. Zaostreni pogoj kreditiranja pa so tudi razlog, da je bilo povpraševanje po telicah nekoliko manjše, in nekaj živali so morali rejci odpeljati domov.

Foto: L. Kovač

Dve občinski gasilski preizkušnji

Minulo nedeljo je bilo v Križevcih v Prekmurju občinsko tekmovanje pionirskih, mladinskih in članskih gasilskih enot, v Zenkovcih pa so se na podobnem tekmovanju pomerile ekipe članov. Udeležba je bila v obeh krajih izredno dobra, ekipe pa so se potrudile, saj bodo najboljše so-

delovale na bližnjem regijskem tekmovanju v Ljutomeru.

Na tekmovanju v Križevcih v Prekmurju je pri pionirjih v A-skupini zmagal Rakičan, drugo mesto so osvojili Puconci, tretje pa Martjanci. V B-skupini so zmagali Bakovci pred Beltinci in Gederovci, pri pionirskih pa je osvojila prvo mesto ekipa iz Bakovec in drugo ekipa iz Cankove. Pri mladinskih so bile najboljše tekmovalke iz Gerlinec, drugo mesto je osvojila ekipa Lipovec in tretje ekipa iz Košarovec, pri mladinskih pa so si priborili prvo mesto Tešanovci, drugo Gerlinci in tretje Bratonci. Pri članicah je osvojila prvo mesto ekipa Bakovec, drugo pa ekipa Filovec, na regijsko tekmovanje pa se je uvrstila tudi gasilsko tehnična enota civilne zaštite iz Rakičana.

In kako je bilo na nedeljskem gasilskem tekmovanju enot članov v Zenkovcih? V A-skupini je osvojila prvo mesto Ropoča, drugi so bili Petanjci in tretja Markišavci, v B-skupini pa so zmagali Gerlinci pred Tropovci in Predanovci. Pri gasilsko tehničnih enotah civilne zaštite pa se je najbolje izkazal tretji oddelek.

—js—

Z UPRAVE ZA NOTRANJE ZADEVE V M. SOBOTO

Manj prometnih nesreč

Minuli teden je bil sorazmerno miren, vsaj po številu prometnih in drugih nesreč, več pa je bilo tatvin.

Vozil po sredini ceste

8. junija je Alojz Reiter iz Logarovec vozil osebni avtomobil po sredini cestišča v Lokavcih. Nasproti se mu je pravilno pripeljal voznik tovornjaka Ivan Grašič iz Rasalnice (SO Novo mesto). Pri trčenju se je Reiter hudo telesno poškodoval. Škode na obeh vozilih je za 3 milijone dinarjev.

Nepravilno zavijanje

8. junija se je zgodila prometna nezgoda v Kapci. Vzrok je nepravilno zavijanje voznika osebnega avtomobila Janeza Zaga iz Prigrada (SO Čakovec). Pri gostišču v Kapci je nenadoma zavil v levo v trenutku, ko se je mimo pripeljal voznik osebnega avtomobila Zvonko Morč iz Noršinec (SO Ljutomer). Vozili sta trčili. Na srečo telesnih poškodb ni bilo, zato pa je večja material-

na škoda, ki znaša 1,5 milijona dinarjev.

Strmoglavilo jadralno letalo

10. junija se je tragično končal let jadralnega letala, ki ga je upravljal jadralni pilot Janez Krainčič iz Gajevca (SO Ptuj). V gozdu pri Bodislavcih je jadralno letalo strmoglavilo in obviselo na hrastu 16 metrov visoko. V kabini so našli mrtvega pilota. Krainčič naj bi opravił let med Lescami in M. Soboto. Vzroke nesreče raziskuje posebna komisija.

Umrli na kraju nesreče

12. junija se je zgodila huda prometna nezgoda v Razkrižju. Voznik osebnega avtomobila Boris Novak iz Čakovca je vozil po levi strani vozišča in domnevno vinjen proti Razkrižju. Nasproti se mu je pripeljal po svoji desni strani voznik motornega kolesa Davorin Makovec iz Razkrižja. Prišlo je do trčenja, pri katerem je dobil Makovec hude poškodbe in na kraju nesreče umrl.

Zgorela stanovanjska hiša

11. junija popoldan je zgorela stanovanjska zapuščena hiša v Babincih, last Rudija Gregorinčiča iz Podgrada. Hiša je bila dokaj zapuščena in že večkrat popravljena z različnimi materiali. Domnevajo, da je do požara prišlo zaradi velike temperature. Vzrok še iščejo. Škode je za 500 tisoč dinarjev.

Otrok zanetil požar

V pičlih treh tednih je bilo pri nas že pet požarov zaradi otroške igre z vžgalicami. Vse večje temperature, ki prihajajo, so kot nalašč za požare, še zlasti, če nepravilno ravnamo z vnetljivimi stvarmi ali če pustimo otrokom vžgalice. Minulo soboto je zaradi otroške igre z vžgalicami zgorelo gospodarsko ostrešje Milana Makote iz Pristave. Plamen je uničil več orodja, gradbeni material in kmetijske pridelke v vrednosti 9 milijonov dinarjev.

Zabodel sovaščana

12. junija je Ivan Srež iz Bratonec prišel na dom Martina Žalika iz Bratonec po svojo zračno tlačilko, ki jo je posodil Žaliku. Med njima se je vnel hud prepri, med katerim je Žalik vzel večji kuhinjski nož in Sreža zabodel v trebuh. Zoper Žalika so podali kazensko ovadbo.

RAZSTAVA — V spomin na 22. junij 1942. leta, ko je okupator izselil iz Dolge vasi, Kamovec, Petišovec, Benice in Pince—Marofa 587 Slovencev v zloglasno taborišče Sarvar na Madžarsko, praznujejo občani lendavske občine svoj praznik. Ena izmed pomembnih prireditev v teh dneh je odprta fotodokumentarna razstava o »živiljenju« v taborišču Sarvar. Pretresljive podobe, zlati interniranih otrok. Razstavo sta odprla predsednik mestnega sveta Sarvarja Sandor Kiss in predsednik skupščine občine Lendava Rudi Leiner. Razstava, ki je na ogled v galeriji na gradu, bo odprta do konca meseca.

Foto: S. Sobočan

Ob koncu tekmovanja motornih pilotov Jugoslavije za pokal maršala Tita v nedeljo, 21. junija 1987, ob 14. uri

Slovesna sklepna prireditve s podelitvijo pokalov

ob 15. uri

VELIK LETALSKI MITING NA LETALIŠČU PRI RAKIČANU

Sodelujejo: jadralni in motorni piloti, padalci, helikopterji, športa letala, zmaj, baloni, reaktivna letala galeb, jastreb, mig in akrobatska skupina JLA — LETEČE ZVEZDE.

Avtobusi iz smeri G. Radgona, Ljutomer, Lendava, Čepinci, Kuzma, Kobilje, Dobrovnik so prilagojeni začetku in koncu mitinga. S soboškega postajališča vozi avtobus od 12. ure vsake pol ure do 21.15.

Vstopnina 1.000 din, otroci brezplačno.

V soboto, 20. junija, popoldne generalna letalski miting in ogled letalske tehnike.

Vabi AEROKLUB M. Sobota